

Verslag over de economische conjunctuur in de distributie

Mei 2020

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Regis Massant

Voorzitter a.i. van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

201-20

Voorwoord

In het kader van een nauwere samenwerking tussen de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) en de FOD Economie werd een gemeenschappelijk project op stapel gezet rond het uitvoeren van sectorale conjunctuuranalyses.

De FOD Economie zet, in samenwerking met de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, onder meer zijn expertise in om een uitgebreide conjunctuurstudie te maken van diverse sectoren, zoals de distributie, de voeding, de chemie en de textiel.

Het huidige rapport "Economische conjunctuur in de distributie – mei 2020" werd samengesteld door het team van de Algemene Directie Economische Analyses en Internationale Economie van de FOD Economie (Chantal Binotto, Arno Noens, David Restiaux, Richard Saka Sapu, Kris Van den Berghe en Vincent Vanesse). Het werd nauwgezet nagelezen door het stuurcomité (Emmanuel De Béthune, Lieselot Smet en Peter Van Herreweghe).

Het vorige conjunctuurverslag over de ontwikkelingen in die sectoren dateert van mei 2019 en kunt u raadplegen op de website van de FOD Economie: "[Verslag over de economische conjunctuur in de distributie](#) - mei 2019".

De positieve ervaringen van die samenwerking en krachtenbundeling bieden talloze perspectieven voor een samenwerking tussen de FOD Economie en de CRB voor andere projecten en studies. De twee directies hebben overigens een protocolakkoord gesloten om dat soort samenwerking structureel in de twee instellingen te verankeren en zij staan positief tegenover een verdere uitbreiding van die samenwerking in het kader van de sectorale conjunctuuranalyses van de bijzondere adviescommissies van de CRB.

De studie werd afgesloten op 29 mei 2020.

Inhoud

Voorwoord	3
Executive Summary	8
1. Algemene context	11
1.1. Europese economie	11
1.2. Rest van de wereld	11
1.3. België	12
1.4. Uitdagingen en opportuniteiten	14
2. Conjunctuur in de handel	17
2.1. Conjunctuur	17
2.2. Omzet volgens de btw-gegevens	19
2.3. Investerings volgens de btw-gegevens	23
2.4. Tewerkstelling	26
2.5. Tijdelijke werkloosheid	30
2.6. Ondernemerschap	30
2.6.1. Oprichtingen, schrappingen en btw-inschrijvingen van ondernemingen	32
2.6.2. Faillissementen en verloren arbeidsplaatsen ten gevolge van de faillissementen	41
2.6.3. Uitvalpercentage	45
3. Overige indicatoren	47
3.1. De Statbel-enquête bij de detailhandel (G47)	47
3.1.1. Omzet in diverse takken van de detailhandel	48
3.1.2. Sector voeding, dranken en genotmiddelen	48
3.1.3. Sector textiel, kleding en schoeisel	48
3.1.4. Consumentenartikelen	48
3.1.5. Motorbrandstoffen	49
3.1.6. Diverse producten	49
3.2. Registratie van de verkoop van nieuwe en tweedehands personenwagens	50
3.3. Consumptieprijsontwikkeling in de detailhandel	51
3.3.1. Consumptieprijsontwikkeling voor levensmiddelen vergeleken met de buurlanden	52
3.3.2. Consumptieprijsontwikkeling voor niet-energetische goederen en diensten vergeleken met de buurlanden	53
3.4. E-commerce	55
3.4.1. Online aankopen door Belgische consumenten vergeleken met de buurlanden	55
3.4.2. Online verkopen bij Belgische ondernemingen vergeleken met de buurlanden	58
3.4.3. Online b2b-verkopen van Belgische ondernemingen vergeleken met de buurlanden	60
3.4.4. Online b2c-verkopen van Belgische ondernemingen vergeleken met de buurlanden	62

3.4.5.	Onlineverkopen van Belgische ondernemingen per verkoopsregio (nationaal-Europees-rest wereld) vergeleken met de buurlanden.....	64
3.4.6.	Omzet uit e-commerce	65
3.4.7.	Obstakels die individuen ondervonden bij online aankopen op basis van arbeidssituatie in 2019	66
3.4.8.	De impact van de tarieven van b-post op de ontwikkeling van e-commerce in België naar de buurlanden	67
3.4.9.	De impact van de coronacrisis op e-commerce	68
4.	Bijlagen.....	69

Lijst van grafieken

Grafiek 2-1. Conjunctuurcurve en gemiddeld peil in de algemene economie en in de handel (01.2008-05.2020)	17
Grafiek 2-2. Conjunctuurcurves in courante consumptiegoederen (01.2015-05.2020)	18
Grafiek 2-3. Conjunctuurcurves in niet-courante consumptiegoederen (01.2015-05.2020).....	19
Grafiek 2-4. Omzet in de handel.....	20
Grafiek 2-5. Investerings in de handel	23
Grafiek 2-6. Aantal arbeidsplaatsen in de handel (G45-G47)	27
Grafiek 2-7. Aantal arbeidsplaatsen in de subsectoren van de G47	29
Grafiek 2-8. Tijdelijke werkloosheid in de handel	30
Grafiek 2-9. Oprichtingen en schrappingen van ondernemingen in de subsectoren van de G47	31
Grafiek 2-10. Oprichtingen en schrappingen van ondernemingen in sector G45.....	39
Grafiek 2-11. Oprichtingen en schrappingen van ondernemingen in sector G46.....	40
Grafiek 2-12. Oprichtingen en schrappingen van ondernemingen in sector G47.....	41
Grafiek 2-13. Faillissementen en verloren arbeidsplaatsen in sector G45	42
Grafiek 2-14. Faillissementen en verloren arbeidsplaatsen in sector G46	43
Grafiek 2-15. Faillissementen en verloren arbeidsplaatsen in sector G47	44
Grafiek 2-16. Faillissementen en verloren arbeidsplaatsen in de subsectoren van de G47.....	45
Grafiek 3-1. Omzet van de detailhandel tegen werkelijke en tegen vaste prijzen.....	47
Grafiek 3-2. Omzet in werkelijke prijzen en in vaste prijzen in diverse takken van de detailhandel	48
Grafiek 3-3. Omzet in werkelijke prijzen et in vaste prijzen in de motorbrandstoffen en diverse producten	49
Grafiek 3-4. Inschrijvingen nieuwe en tweedehands personenwagens (2015-2019)	50
Grafiek 3-5. Evolutie inschrijvingen nieuwe personenwagens op basis van brandstof (2015-2019)	51
Grafiek 3-6. Online aankopen door Belgische consumenten in 2019 vergeleken met de buurlanden	55
Grafiek 3-7. Online aankopen Belgische consumenten in het afgelopen jaar vergeleken met de buurlanden (2015-2019).....	56
Grafiek 3-8. Online aankoop van goederen en diensten die afkomstig zijn van andere Europese landen (2008-2019).....	57
Grafiek 3-9. Online verkopen bij Belgische kmo's vergeleken met de buurlanden (2015-2019) .	58
Grafiek 3-10. Online verkopen bij Belgische grote ondernemingen vergeleken met de buurlanden (2015-2019).....	59
Grafiek 3-11. Online b2b-verkopen van Belgische kmo's vergeleken met de buurlanden (2015-2019)	60
Grafiek 3-12. Online b2b-verkopen van Belgische grote ondernemingen vergeleken met de buurlanden (2015-2019).....	61
Grafiek 3-13. Online b2c-verkopen van Belgische kmo's vergeleken met de buurlanden (2015-2019)	62
Grafiek 3-14. Online b2c-verkopen van Belgische grote ondernemingen vergeleken met de buurlanden (2015-2019).....	63

Grafiek 3-15. Onlineverkopen van Belgische kmo's per verkoopsregio (nationaal-Europees-rest wereld) vergeleken met de buurlanden.....	64
Grafiek 3-16. Onlineverkopen van Belgische grote ondernemingen per verkoopsregio (nationaal-Europees-rest van de wereld) vergeleken met de buurlanden.....	65
Grafiek 3-17. Totale verkoop van ondernemingen langs elektronische weg (2003-2019).....	65
Grafiek 3-18. Totale verkoop langs elektronische weg door kmo's (10-249 tewerkgestelden (2003-2019)	66
Grafiek 3-19. Individuen die geen problemen ondervonden bij aankoop/bestellingen online voor privégebruik, op basis van arbeidssituatie	66
Grafiek 3-20. Detailhandel via postorderbedrijven of via internet vergeleken met textiel, kleding, schoeisel en lederwaren van 2015 tot april 2020.....	68

Lijst van tabellen

Tabel 1-1. Groeivoorzichten van het Internationaal Monetair Fonds, de NBB en het Federaal Planbureau	13
Tabel 2-1. Totaal van de omzet in de handel	20
Tabel 2-2. Totale investeringen in de handel.....	24
Tabel 2-3. Aantal arbeidsplaatsen in de handel (G45-G47)	27
Tabel 2-4. Aantal btw-plichtigen volgens grootte van ondernemingen in de handel (G45-G47) .	33
Tabel 2-5. Aantal oprichtingen volgens grootte van ondernemingen in de handel (G45-G47).....	35
Tabel 2-6. Aantal schrappingen volgens grootte van ondernemingen in de handel (G45-G47) ...	37
Tabel 2-7. Demografie van de ondernemingen in de handel (G45-G47)	38
Tabel 2-8. Faillissementen en verloren arbeidsplaatsen	41
Tabel 2-9. Uitvalpercentage	46
Tabel 3-1. Inflatie in 2019 voor levensmiddelen vergeleken met de buurlanden	52
Tabel 3-2. Inflatie in 2019 voor niet-energetische industriële goederen en diensten vergeleken met de buurlanden.....	53
Tabel 4-1. NACE-nomenclatuur in de distributiesector.....	69
Tabel 4-2. Omzet volgens btw-gegevens	73
Tabel 4-3. Evolutie van de omzet volgens btw-gegevens	74
Tabel 4-4. Investerings volgens btw-gegevens.....	75
Tabel 4-5. Evolutie van de investeringen volgens btw-gegevens.....	76

Executive Summary

Algemene context

De **wereldeconomie** is in 2019 met 2,9 % gegroeid. Verwacht wordt echter dat ze in 2020 met 5,8 % daalt voordat ze weer opleeft. De daling van de wereldwijde activiteit in 2020 zou sterker zijn dan tijdens de economische en financiële crisis van 2008-2009. Het IMF voorspelt een herstel vanaf de tweede helft van 2020 naarmate de mondiale activiteit normaliseert, dankzij de versoepeling van de inperkingsmaatregelen enerzijds en de overheidssteun anderzijds.

De conjuncturele situatie in **België** was vrij gunstig in 2019, maar de laatste prognoses laten zien dat de economische activiteit in België in 2020 met 10,6 % zou kunnen krimpen, gevolgd door een verwachte opleving van 8,2 % in 2021. Dat (gedeeltelijk) herstel zou mogelijk worden gemaakt door het potentieel van het productieapparaat te vervullen en door de steun van de particuliere consumptie.

Conjunctuur

In 2018 en 2019 was het **ondernemersvertrouwen** in de handelssector relatief stabiel. In de tweede helft van 2019 is het vertrouwen echter licht verslechterd. Als gevolg van de gezondheids crisis tonen de gegevens voor 2020 een verdere verzwakking van het vertrouwen in maart 2020, voordat het in april scherp daalde tot een niveau dat nog nooit eerder was bereikt, zelfs niet tijdens de economische en financiële crisis van 2008-2009.

Omzet

In 2019 bedroeg de omzet van de **drie sectoren van de handel (G45-G47) samen** 612 miljard euro, een stijging met 1,1 % ten opzichte van het jaar ervoor, tegenover een toename met 3,3 % in 2018.

De groei van de omzet in de sector G45 "**handel in en reparatie van auto's en motorfietsen**" versnelde in 2019, van een stijging met 2,5 % in 2018 naar een stijging van 5,9 % in 2019, goed voor in totaal 129,8 miljard euro.

De sector G46 "**groothandel, met uitzondering van auto's en motorfietsen**" (gewoonlijk genoemd "groothandel") kromp met 0,7 % in 2019, na een groei van 4,1 % in 2018.

De jaarlijkse groei van de omzet van de sector G47 "**detailhandel, met uitzondering van auto's en motorfietsen**" (gewoonlijk genoemd "detailhandel"), kende een nieuwe stijging in 2019 (+2,2 %), iets hoger dan die in 2018 (+1,2 %), hetgeen de verkoop op een totaal bedrag van 102,2 miljard euro bracht.

De omzet van de dominante subsector, 47.1 "**detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels**", steeg met 1,6 % in 2019. Categorie 47.11 "**detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels waarbij voedings- en genotmiddelen overheersen**", bestaande uit superettes en supermarkten, is de grootste categorie van deze subsector en zag haar omzet toenemen met 1,5 % in 2019. Subsector 47.2 "**detailhandel in voedings- en genotmiddelen in gespecialiseerde winkels**" kende een lichte daling van zijn verkoop met 0,6 % in 2019. In 2019 was de omzetgroei van die subsector minder dynamisch dan die van de detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels waarbij voedings- en genotmiddelen overheersen (47.11). Dat suggereert een lichte winst van het **marktaandeel van de grote warenhuisketens en superettes ten opzichte van de gespecialiseerde winkels** in 2019. Die trend begon in 2012 en werd enkel onderbroken in 2018.

De categorie 47.91 "**verkoop op afstand**" blijft sterke ontwikkelingen in de omzet vertonen. Met een stijging van 13,4 % in 2019 bedraagt de sinds 2015 gemeten groei 112,9 %.

Investerings

In 2019 stegen de investeringen **in de handel als geheel (G45-G47)** met 10,2 % ten opzichte van het jaar ervoor, en bereikten ze een totaal bedrag van 6,8 miljard euro. Sinds 2015 namen de investeringen toe met 25,8 % in de handel als geheel

Tussen 2018 en 2019 stegen de investeringen **in alle sectoren van de handel**. Namelijk met 12,3 % in de verkoop en de reparatie van auto's (G45), met 16 % in de groothandel (G46) en met 3,7 % in de detailhandel (G47).

Tewerkstelling

Het aantal **arbeidsplaatsen** in de hele **handelssector** (G45-G47) steeg met 2,6 % in 2018 ten opzichte van 2014, van 489.591 in 2014 naar 502.166 in 2018. Die stijgende trend hield aan tijdens de eerste 9 maanden van 2019, waarbij de tewerkstelling met 0,8 % groeide ten opzichte van dezelfde periode van 2018.

In sector G45 "**handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen**" ziet men in 2018 een consolidatie van de aangroei van de tewerkstelling die was ingezet in 2016, na verschillende jaren van daling daarvoor. De tewerkstelling groeide hier met 2,1 % ten opzichte van 2017 naar 58.783 jobs. De stijging hield aan in de loop van de eerste 9 maanden van 2019, waarbij de tewerkstelling in deze sector groeide met 1,7 % ten opzichte van dezelfde periode van 2018.

Zoals in sector G45 lijkt 2018 ook een jaar van consolidatie in termen van groei van de tewerkstelling in sector G46 "**groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen**". Zo nam in 2018 de tewerkstelling toe met 0,4 % ten opzichte van 2017, van 184.888 naar 185.703 arbeidsplaatsen. Die verbetering zette zich door tijdens de eerste 9 maanden van 2019, met een toename met 0,5 % ten opzichte van dezelfde periode van 2018.

In sector G47 "**detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen**", hield de in 2014 ingezette stijging van de tewerkstelling aan in 2018, met een toename van 0,6 % vergeleken met het jaar ervoor, van 256.220 arbeidsplaatsen in 2017 naar 257.680 arbeidsplaatsen in 2018. Die stijging hield aan in de eerste 9 maanden van 2019: de sector telde 2.229 nieuwe jobs, dat zijn er 0,9 % meer dan in dezelfde periode van 2018.

Tijdelijke werkloosheid

Het aantal voltijds equivalenten (vte) dat een beroep deed op de **regeling van tijdelijke werkloosheid** daalde in de handelssector (G45-G47) in 2019 ten opzichte van 2018, en wel naar het laagste peil sinds 2013. Gemiddeld daalde het aantal vte dat gebruikmaakte van de regeling van tijdelijke werkloosheid met 1.841 personen tussen 2018 in 2019 (-12,4 %). In het eerste kwartaal van 2020 (slechts twee maanden beschikbaar, dus voor de maatregelen die de COVID-19-crisis bestrijden van kracht werden) daalde het aantal tijdelijk werklozen gemiddeld met 392 vergeleken met het jaar ervoor (9,0 %), en wel naar 3.977 vte, het laagste aantal voor de periode onder beschouwing.

Demografie van de ondernemingen

In 2018 telde de hele handelssector (G45-G47) 179.363 **btw-plichtige ondernemingen**, dat zijn er 743 meer dan in 2017 (+0,4 %). Het aantal btw-plichtige ondernemingen bestaat **grotendeels uit kmo's met minder dan 5 werknemers** (90,7 %). De inschrijvingen zijn voor 53,5 % toe te schrijven aan sector G47 "detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen" en voor 32,2 % aan sector G46 "groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen".

In 2018 kenden de **oprichtingen van ondernemingen** in de hele handelssector (G45-G47) een daling met 0,6 % ten opzichte van 2017, met 94 minder opgerichte ondernemingen dan in 2017. Die nieuwe oprichtingen betroffen **voornamelijk kmo's**, waarvan er 97,9 % minder dan 5 werknemers tewerkstellen. Die oprichtingen zijn voor 58,5 % te vinden in sector G47 "detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen" en voor 25,2 % in sector G46 "groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen".

De **schrappingen van ondernemingen** evolueerden in 2018 in de hele handelssector (G45-G47) ongunstig ten opzichte van 2017. Ze vertonen een stijging met 847 (van 12.318 geschrapte ondernemingen in 2017 naar 13.165 in 2018). Die schrappingen vindt men voor 99,9 % onder de kmo's met minder dan 50 werknemers waarvan de meeste minder dan 5 werknemers tewerkstellen (13.051 geschrapte ondernemingen met minder dan 5 werknemers op 13.155 met minder dan 50 werknemers). Ze zijn voor 57,9 % voor rekening van sector G47 "detailhandel, met

uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen” en voor 30,5 % van sector G46 “groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen”.

In 2018 was **de hele handelssector** (G45-G47) **netto oprichter**. Er werden 14.602 ondernemingen opgericht tegenover 13.165 schrappingen, dat geeft een netto saldo van 1.437 ondernemingen. Enkel de G45 “handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen” en de G47 “detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen” droegen bij tot dit positieve netto saldo.

Faillissementen en ermee samenhangende verloren arbeidsplaatsen

In 2019 kende de hele handelssector (G45-G47) een **ongunstige evolutie in termen van faillissementen**. Die namen toe met 3,6 % ten opzichte van 2018 (van 2.385 naar 2.470 faillissementen van ondernemingen). Sector G47 “detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen” verklaart voor 58,2 % de faillissementen die genoteerd werden in de hele handel (G45-G47) en kende een stijging met 4,7 % van dit aantal in 2019, van 1.374 naar 1.438 faillissementen. **Voor de periode 2015-2019 valt 2017 op als een recordjaar qua faillissementen** (2.536 faillissementen) in de hele handelssector (G45-G47).

Het aantal **verloren arbeidsplaatsen** als gevolg van die faillissementen in de hele handelssector (G45-G47), kende een minder gunstige evolutie in 2019, met een stijging van 7,3 % ten opzichte van het jaar ervoor (van 3.225 naar 3.461 verloren arbeidsplaatsen). Sector G47 “detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen”, goed voor 65,3 % van de verloren arbeidsplaatsen van de hele handel, kende een stijging vergeleken met het jaar ervoor en noteerde 2.260 verloren arbeidsplaatsen in 2019. Voor de periode 2015-2019 blijft 2016 een recordjaar voor sector G47 in termen van verloren arbeidsplaatsen ten gevolge van de faillissementen (met 2.878 verloren arbeidsplaatsen).

E-commerce

Het aantal **onlinekopers** blijft toenemen. Terwijl in 2015 amper 55 % van de Belgische bevolking online aankopen deed, was dit in 2019 reeds toegenomen tot 66 %. Ten opzichte van de buurlanden zijn de Belgische online aankopen toch nog steeds laag. Nederland kende in 2019 het hoogst percentage onlinekopers met 81 %, gevolgd door Duitsland met 79 % en Frankrijk met 70 %, terwijl het EU-gemiddelde 63 % bedroeg.

Het percentage van de Belgische bevolking dat nog nooit online winkelde of langer dan 1 jaar geleden online winkelde bedroeg 25 % voor België, wat even hoog is als het Europees gemiddelde (25 %). Het gedeelte van de Belgische bevolking dat nog **nooit online winkelde** bedraagt 18 % wat iets lager is dan het Europees gemiddelde (20 %). De vaststelling dat een belangrijk deel van de Belgische bevolking nog nooit online iets kocht blijft gelden. Voor Nederland bedraagt dat percentage slechts 8 %, voor Duitsland 10 % en voor Frankrijk 17 %.

In 2019 winkelden 43,2 % van de personen die in België gevestigd zijn online bij verkopers uit andere EU-landen. Dat cijfer neemt dus nog verder toe in vergelijking met 2018, toen dit 38,8 % bedroeg. Als er een vergelijking gemaakt wordt met onze buurlanden kan worden vastgesteld dat er zowel voor Nederland (32,7 %) als Frankrijk (24,8 %) een dalende trend waarneembaar is. In Duitsland winkelden in 2019 iets meer dan 21 % van de personen online bij verkopers uit andere EU-landen. Het gemiddelde voor de Europese Unie bedraagt in 2019 22,1 %, wat meer dan 21 procentpunt lager is dan in België.

De onlineverkoop bij **Belgische kmo's** evolueert positief en is hoger dan in de buurlanden. Terwijl in 2015 nog maar 24 % van de Belgische kmo's online verkochten, was dat reeds toegenomen tot 29 % in 2019 wat veel hoger is dan het Europees gemiddelde dat 18 % bedroeg in 2019. Dat percentage bedroeg 21 % voor Nederland, 17 % voor Duitsland en 15 % voor Frankrijk in 2019.

De onlineverkoop bij **grote ondernemingen in België** was reeds in 2015 uitgesproken met 51 % van de Belgische grote ondernemingen die online verkochten en is dit sindsdien enkel toegenomen tot een percentage van 58 % in 2019. In Frankrijk zijn er voor 2019 45 % van de grote ondernemingen online actief, gevolgd door Duitsland met 36 % en Nederland met 32 %.

1. Algemene context

1.1. Europese economie

Vooruitzichten

Tegen een nog onzekere internationale achtergrond als gevolg van de wereldwijde pandemie van het coronavirus "COVID-19" zijn prognoses van voor april 2020 niet langer relevant. De economische impact van de coronacrisis in de wereld is moeilijk kwantificeerbaar en hangt af van verschillende zaken: enerzijds de duur van de indijkfase na de diverse maatregelen die in de verschillende landen door de regeringen getroffen werden om de verspreiding van het virus te vertragen, en anderzijds de dynamiek van het herstel. Dat laatste is van doorslaggevend belang voor heel wat bedrijven. De antwoorden die geboden worden door de lidstaten en de centrale bank zijn beslissend. Er is ongemeen hoge nood aan liquiditeiten en aan steunmaatregelen om een groot aantal faillissementen en een groot banenverlies te vermijden. Volgens de vooruitzichten van april van het Internationaal Monetair Fonds (IMF)¹ wordt de eurozone zeer hard getroffen door de crisis. Zo zou die na een groei van 1,2 % in 2019 een daling van haar bbp kennen van 7,5 % in 2020, om dan terug een stijging te zien in 2021 (+4,7 %). De Europese Commissie gaat nog verder in haar groeivoorzichten van mei 2020²: ze verwacht een economische recessie van zowat 7,7 % voor 2020, alvorens een herstel te kennen in 2021 (+6,3 %). Voor de Europese Unie (zonder Verenigd Koninkrijk) is de beweging uiteraard gelijklopend. Na een stijging van het bbp met 1,5 % in 2019 zou er een daling met 7,4 % komen in 2020, waarna een groei met 6,1 % zou volgen in 2021. Verschillende hypothese staven overigens de vooruitzichten van de Europese Commissie. Ten eerste worden de maatregelen geleidelijk versoepeld. Zodra dat gebeurd is, moet de pandemie onder controle blijven. Tot slot moeten de ongekenne monetaire en fiscale maatregelen van de lidstaten en van de Europese Unie voldoende doeltreffend zijn om de onmiddellijke economische impact van de coronacrisis op te vangen en de mogelijke schade op lange termijn op de economische bedrijvigheid te beperken.

1.2. Rest van de wereld

Vooruitzichten

Volgens het IMF³, na een groei van 2,9 % in 2019, **krimpt de wereldeconomie** als gevolg van de pandemie **in 2020 naar verwachting met 3 % en in 2021 weer aantrekken tot 5,8 %**. De daling van de wereldwijde activiteit zou sterker zijn dan tijdens de economische en financiële crisis van 2008 - 2009. Het IMF verwacht een herstel vanaf de tweede helft van 2020 naarmate de mondiale activiteit normaliseert, dankzij de versoepeling van de beheersingsmaatregelen en overheidssteun. Er zijn echter veel onzekerheden, waarvan getuige volgend excerpt: *"De economische gevolgen zijn afhankelijk van factoren waarvan de interactie moeilijk te voorspellen is, waaronder de ontwikkeling van de pandemie, de intensiteit en de doeltreffendheid van de inperkingsmaatregelen, de omvang van de verstoringen van het aanbod, de gevolgen van de dramatische verscherping van de mondiale financiële voorwaarden, verschuivingen in de traditionele uitgavenpatronen, veranderingen in het gedrag (bijvoorbeeld het vermijden van winkelcentra en het openbaar vervoer), effecten op het vertrouwen, en de volatiliteit van de grondstofprijzen. Veel landen worden geconfronteerd met een crisis op verschillende niveaus: gezondheidsschokken, interne economische verstoringen, een dalende buitenlandse vraag, omkering van de kapitaalstromen en de ineensinking van de grondstoffenprijzen. De risico's van een verslechtering van de situatie overheersen."*

Geografische gebieden

Bij de **ontwikkelde landen** krimpt de economische groei naar verwachting met 6,1 % in 2020 (tegenover een stijging van 1,7 % in 2019). Voor de **Verenigde Staten** wordt een economische inkrimping van -5,9 % verwacht in 2020, na een groei van 2,3 % in 2019. Van de belangrijkste

¹ IMF, [World Economic Outlook](#), April 2020.

² Europese Commissie, [European economic forecast, spring 2020](#).

³ IMF, [World Economic Outlook](#), April 2020.

economische zones wordt verwacht dat de economische activiteit in de **eurozone** in 2020 het sterkst vertraagt (-7,5 % in 2020 tegenover +1,2 % in 2019). Spanje en Italië, de hardst getroffen landen door COVID-19 binnen de Europese Unie, ondergaan een grote economische recessie met groeicijfers van respectievelijk -8 % en -9,1 % in 2020. De daling zou 5,2 % bedragen in Japan en 6,5 % in het Verenigd Koninkrijk voor 2020.

Voor de **opkomende landen en de ontwikkelingslanden** draait de economische groei naar verwachting ook negatief uit (-1 % in 2020 tegenover + 3,7 % in 2019). De grote landen zoals China en India zouden een sterk beperkte groei kennen, maar niettemin positief (respectievelijk +1,2 % en +1,9 % in 2020 tegenover +6,1 % en 4,2 % in 2019).

1.3. België

Vooruitzichten

De groeivoorzichten voor België werden net als voor vele andere landen neerwaarts herzien, om rekening te houden met de huidige situatie van een ongeziene wereldwijde epidemie. Zo werd in de economische begroting van februari 2020 nog een economische groei verwacht van 1,4 % in 2020 (volgens de ramingen die werden gepubliceerd op 6 februari 2020), maar dat cijfer wordt uiteindelijk niet gehaald. De experts van de NBB en van het Federaal Planbureau hebben daarom de handen in elkaar geslagen en publiceerden op 8 april 2020 een scenario met een raming van de economische impact van "COVID-19"⁴ voor België. Volgens de in dit scenario gehanteerde hypothesen, met de vele onzekerheden over de toekomst van de pandemie, zou de economische bedrijvigheid **van België met 8 % krimpen in 2020**, om zich dan in 2021 te herstellen. Op 5 juni 2020 stelde het Federaal Planbureau zijn groeivoorzichten opnieuw bij. In zijn [persbericht](#) geeft het aan dat **de economische bedrijvigheid met 10,6 % zou krimpen in België in 2020**, hetgeen de sterkste afname van de bedrijvigheid in België zou zijn sinds de tweede wereldoorlog. Enkel de overheidsuitgaven zouden nog stijgen door de aankoop van materiaal om de pandemie te bestrijden, terwijl de gezinsbestedingen en de investeringsuitgaven fors zouden afnemen, net zoals de invoer en de uitvoer. Zou **de economische bedrijvigheid zich echter beginnen te herstellen in 2021, waar een opleving met 8,2 % wordt verwacht**, op voorwaarde dat het herstel van de economische bedrijvigheid niet in het gedrang komt door nieuwe beperkende maatregelen. Het **herstel zou mogelijk zijn door het behoud van het potentieel van het productieapparaat en door de privéconsumptie**. De maatregelen om het beschikbare inkomen van de gezinnen veilig te stellen, zouden een herstel van de consumptie mogelijk moeten maken vanaf het derde kwartaal van 2020. Bij bedrijven staat hun solvabiliteit onder druk door het omzetverlies, wat kan leiden tot een groot aantal faillissementen en een aanhoudende stijging van de werkloosheid, met name in de sectoren die het zwaarst getroffen werden door de coronamaatregelen.

De overheidsfinanciën komen onder druk te staan met een verwacht tekort van 7,5 % van het bbp en een schuld van ongeveer 115 % eind 2020. Het Federaal Planbureau geeft daarnaast aan dat in totaal 111.000 mensen hun werk zouden kunnen verliezen in België tijdens 2020 en 2021.

Componenten van het bbp in 2019

De economische groei in 2019 steunde voornamelijk op **de binnenlandse vraag zonder voorraden** en meer bepaald de investeringsuitgaven en de particuliere consumptie, die respectievelijk 0,8 en 0,6 procentpunt bijdroegen. Ook de consumptiebestedingen van de overheid leverden een positieve bijdrage aan de groei van het bbp (0,4 procentpunt). Tegen de achtergrond van de lagere

⁴ NBB en Federaal Planbureau, [Economische impact van de gezondheidscrisis COVID-19 : Een scenario](#), persbericht van 8 april 2020.

inflatie in verband met de lagere energieprijzen heeft de stijging van het reële beschikbare inkomen de consumptie ondersteund, evenals de maatregelen ter ondersteuning van de koopkracht en de toename van de werkgelegenheid. De bedrijfsinvesteringen waren dynamisch en profiteerden nog steeds van gunstige financieringsvoorwaarden en een sterke winstgevendheid.

De bijdrage tot de groei van het bbp van de **netto uitvoer** was positief in **2019** (0,1 procentpunt) na negatief geweest te zijn in 2018 (-0,7 procentpunt).

Inflatie

Volgens het Federaal Planbureau⁵ zal de vertraging van **de inflatie (ICP)** die in België werd waargenomen in 2019 (1,44 % tegenover 2,08 % in 2018) naar verwachting aanhouden in 2020 en beperkt blijven tot 0,5 % groei. De prijzen zouden evenwel terug stijgen in 2021, waarbij de inflatie (IPC) 1,2 % zou bedragen. Volgens het Prijzenobservatorium⁶ vertraagde **de inflatie (HICP)** eveneens in 2019, en wel naar 1,2 %, dat is 1,1 procentpunt minder dan in 2018. Die vertraging vloeit voornamelijk voort uit een daling van de inflatie van de energieproducten, maar ook uit een daling van de prijzen voor voedingsmiddelen.

Tabel 1-1. Groeivoorzichten van het Internationaal Monetair Fonds, de NBB en het Federaal Planbureau

Vooruitzichten voor de groei van het bbp in %			
	2019	2020 (r)	2021 (r)
Wereld	2,9	-3,0	5,8
Eurozone	1,2	-7,5	4,7
Verenigde Staten	2,3	-5,9	4,7
Japan	0,7	-5,2	3,0
Verenigd Koninkrijk	1,4	-6,5	4,0
België	1,4	-8,0	8,6

(r) = ramingen

Bron: IMF, [World Economic Outlook, April 2020](#) en [Economische impact van de gezondheids crisis 'COVID-19': een scenario](#), perscommuniqué van 8 april van de Nationale Bank van België en het Federaal Planbureau.

⁵ Federaal Planbureau, [Indexcijfer der consumptieprijzen en inflatievooruitzichten](#).

⁶ Prijzenobservatorium, [Analyse van de prijzen: 2019 INR Jaarverslag](#).

1.4. Uitdagingen en opportuniteiten

De voornaamste “**uitdagingen en bedreigingen**” voor de distributiesector zijn exogeen van aard. Met voorsprong is de grootste dreiging momenteel de **Coronacrisis**. Begin mei 2020 zijn een groot aantal afzetkanalen voor de distributiesector tijdelijk gesloten naar aanleiding van de beperkende maatregelen van de nationale veiligheidsraad. De voedingssupermarkten bleven open, terwijl doe-het-zelfzaken, de ‘business-to-business’ bedrijven en de overige handelszaken stelselmatig hun activiteiten hernamen. Uitzonderingen hierop zijn schoonheidssalons, niet-medische pedicurezaken, nagelsalons, massagesalons, kapperszaken en barbiers, wellnesscentra (met inbegrip van sauna's), fitnesscentra, tatoeage- en piercingsalons en tot slot casino's, speelautomatenhallen en wedkantoren. Die blijven tot nader order gesloten. De heropening van die handelszaken is echter niet onvoorwaardelijk: zij moeten maatregelen invoeren om te garanderen dat klanten een veilige afstand (1,5 meter) bewaren, bovendien moeten zij de veiligheid van hun personeel en bezoekers waarborgen. In het bijzonder moeten ondernemingen middelen voorzien voor de noodzakelijke handhygiëne van het personeel en de klanten⁷.

Op korte termijn zullen door de tijdelijke sluiting, volgens de sectorfederatie Comeos, vele bedrijven in liquiditeitsproblemen komen en eventueel solvabiliteitsproblemen ondervinden. Bijkomende “bedreigingen” naar aanleiding van de Coronacrisis zijn op korte termijn een **mogelijke stijging van de productiekosten** (waaronder de prijzen van grondstoffen⁸, transport, beschermingsmaatregelen of door absenteïsme van werknemers) en de mogelijk onderbreking van de **bevoorrading van de productieketen** (de beschikbaarheid van grondstoffen, verpakking, opslag of problemen aangaande transport). Ondanks dat de distributiesector zelf geen goederen produceert, kan dat indirect wel een effect hebben op de prijzen en eventueel op de winstmarges. De combinatie van al die elementen kan tot faillissementen leiden, wat op zijn beurt dan weer tot een hogere marktconcentratie in bepaalde subsectoren kan leiden.

Om dat te helpen remediëren heeft de overheid een aantal maatregelen genomen. Zo is er een **overbruggingsrecht** dat het mogelijk maakt om een maandelijks toelage toe te kennen aan zelfstandigen in hoofdberoep, kmo's en bedrijven in moeilijkheden die hun activiteit niet of maar deels kunnen voortzetten door het coronavirus. Voor zelfstandigen wordt eveneens voorzien in **uitstel van betaling** voor de bedrijfsvoorheffingen (twee maanden) en voor de sociale bijdragen (uitstel voor de eerste twee kwartalen). Er is ook voorzien in bepaalde vrijstellingen⁹. Wat de **handelszaken** betreft, overlegt de regering met de sociale partners om meer flexibiliteit toe te staan in de openingsuren voor de supermarkten. Daarnaast is er overleg over manieren om personeel van de ene sector naar de andere over te plaatsen. Dat moet ervoor zorgen dat de activiteit behouden blijft, maar ook de mogelijkheid om een flexi-job uit te oefenen, zelfs in het geval van tijdelijke werkloosheid¹⁰. Tot slot besliste minister Muylle¹¹ om de **zomersoldenperiode** in 2020 in augustus te laten plaats vinden, en niet in juli¹².

Door de ‘lockdown’ en het sluiten van de winkels stijgt, volgens de sectorfederatie Comeos, het aandeel van de **e-commerce** tijdens de ‘lockdown’ in de omzet eveneens. Een gevaar hierbij is dat een groter deel van de handel naar het buitenland kan gaan doordat consumenten gebruikmaken van grote spelers zoals Bol of Amazon. Eveneens wordt er verwacht dat door die ‘gedwongen’ e-

⁷ FOD Economie (23.04.2020) “[Coronavirus: versterkte maatregelen](#)”.

⁸ Met uitzondering van brandstoffen.

⁹ FOD Economie (23.04.2020) “[Coronavirus : tweede luik van het federale plan voor sociale en economische bescherming](#)”.

¹⁰ FOD Economie (23.04.2020) “[Coronavirus : tweede luik van het federale plan voor sociale en economische bescherming](#)”.

¹¹ Nathalie Muylle (.be) “[Kamercommissie economie keurt uitstel solden naar augustus goed](#)”.

¹² Nieuwsblad (14.05.2020) “[Officieel: de koopjesperiode uitgesteld tot 1 augustus](#)”.

commerce, sommige consumenten hun winkelpatroon permanent verschuiven naar een hoger aandeel online aankopen. Dit kan dus een kans betekenen voor bedrijven die hier tijdig op inspelen. Anderzijds wordt verwacht dat de coronacrisis ook post-'lockdown' negatieve gevolgen heeft op de rendabiliteit van de zaken die niet online actief zijn. Een bijkomende factor kan zijn dat mensen uit schrik voor een besmetting de fysieke winkel voor enige tijd na de 'lockdown' blijven mijden. Vooral voor handelszaken met hoge lopende kosten, zoals bijvoorbeeld vele **'high fashion' winkels** die hoge huurkosten hebben, zou dit problematisch kunnen zijn.

Het aandeel **grote, 'oversized', pakjes** – van meer dan 20 kilogram, zoals meubels en trampolines – dat werd besteld tijdens de coronacrisis verdriedubbelde. In tegenstelling tot de kleine en middelgrote pakketjes, die met geautomatiseerde afhandeling werken bij de typische pakketjesverwerkers, zorgen die grote pakketten voor vertraging. Hun manier van werken aanpassen, zou bijgevolg een prijsverhoging tot gevolg kunnen hebben. Hierdoor staat ook bij de koeriers het verdienmodel onder druk, want hoe meer grote pakjes, hoe minder ze in hun bestelwagen kwijt kunnen en dus kunnen leveren, terwijl ze per 'drop' worden betaald¹³.

Wat betreft **e-commerce** werden eveneens enkele trends **voor de coronacrisis** vastgesteld. Zo werd, wat betreft de **retours**, vastgesteld dat ongeveer de helft van de Belgen zijn online koopgedrag zou aanpassen als er 5 euro zou moeten worden betaald om bestellingen te retourneren. Hier lijkt dus sprake te zijn van een tegenstrijdigheid, omdat men enerzijds klimaatbewust is, maar anderzijds wel massaal retourneert¹⁴. Verder werd in een studie van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB), waarin werd bekeken hoe de levering en het terugsturen van online aankopen duurzamer gemaakt kunnen worden, vastgesteld dat de **'last mile'** (de laatste leveringsfase) goed is voor 75 procent van alle kosten. Mogelijke opties om die kosten te drukken, kunnen de volgende zijn: prijsdifferentiatie, nieuwe distributievormen (zoals lockers), een efficiëntere distributie zoals buitenkasten en tot slot het sensibiliseren van de consument over de kostprijs van de 'last mile'¹⁵. Ook de **vergroening** van de 'laatste kilometer' betekent bijgevolg een uitdaging¹⁶.

De zich verder doorzettende trend van de e-commerce en vooral digitalisatie tast ook de leefbaarheid van **speelgoedwinkels** aan. Zo was, volgens een studie van de VRT-studiedienst, vanaf de leeftijd van 11 jaar het smartphonegebruik dominant in de speelbeleving en werd die door kinderen aangeduid als het meest gemiste toestel. Zelfs dus meer dan de televisie, al blijft die laatste wel frequent gebruikt¹⁷.

Wat betreft **kansen en opportuniteiten**, kan de **coronacrisis** paradoxaal genoeg ook enkele kansen met zich meedragen. Zo kan de crisis ten eerste de Belgische consumenten gevoeliger maken om **lokaal of nationaal te consumeren**. Ten tweede heeft de crisis bedrijven gedwongen om de **organisatie van het werk** te heroverwegen. Dat zou op middellange termijn kunnen leiden tot **efficiëntiewinsten**. Ten derde zet de crisis aan tot een verdere **digitalisering** en handel door middel van **e-commerce**, waar ook lokale spelers op kunnen inspringen.

Zo wagen ook de **supermarkten** en discounters zich meer en meer aan online shoppen. Zo bieden Albert Heijn, Delhaize, Carrefour en Colruyt reeds een dienst aan waarbij de consument zijn

¹³ Het Nieuwsblad (09.05.2020) "[Transporteconoom: 'Coronacrisis wordt einde van goedkope pakjeslevering'](#)".

¹⁴ Het Nieuwsblad (05.02.2020) "[Helft van de Belgen vindt betalen om pakjes terug te zenden problematisch](#)".

¹⁵ De Standaard (06.02.2020) "[Online shopper staat op gratis terugsturen](#)".

¹⁶ Trends (20.02.2020) "[E-commerce werkt aan meer duurzaamheid](#)".

¹⁷ VRT (10.04.2019) "[Smartphone en tablet regeren in het leven van kinderen](#)".

boodschappen kan afhalen. Zo zal Colruyt eind 2021 zijn Collect&Go-distributiecentrum in Zaventem inruilen voor een vier keer zo groot gebouw in Londerzeel¹⁸.

Een verdere trend aangaande e-commerce is een toename van de leveringen via **e-bike, cargo- of bakfiets**. Sommige steden schrijven hier zelfs subsidies voor uit. Zo schreef de stad Mechelen in januari 2020 voor de derde keer op rij een subsidiereglement uit voor ondernemers die interesse hebben in de aankoop van een cargo- of bakfiets. Een partner hierin is het Europese CityChangerCargoBike project¹⁹.

Tot slot willen **kmo's**, waaronder familiebedrijven, de trein van de digitalisering, automatisering en robotisering eveneens niet missen, maar zien zij ook specifieke uitdagingen. Centraal hierin staan de vragen in welke mate robots medewerkers zouden vervangen en hoe men troeven zoals ambachtelijkheid daarbij kan blijven uitspelen²⁰.

¹⁸ Het Nieuwsblad (13.11.2019) "[Collect&Go van Colruyt Group verhuist naar distributiecentrum in Londerzeel](#)".

¹⁹ Het Laatste Nieuws (17.04.2020) "[Steeds meer ondernemers kiezen voor cargo- of bakfiets: "Sneller, milieuvriendelijker én leuker"](#)".

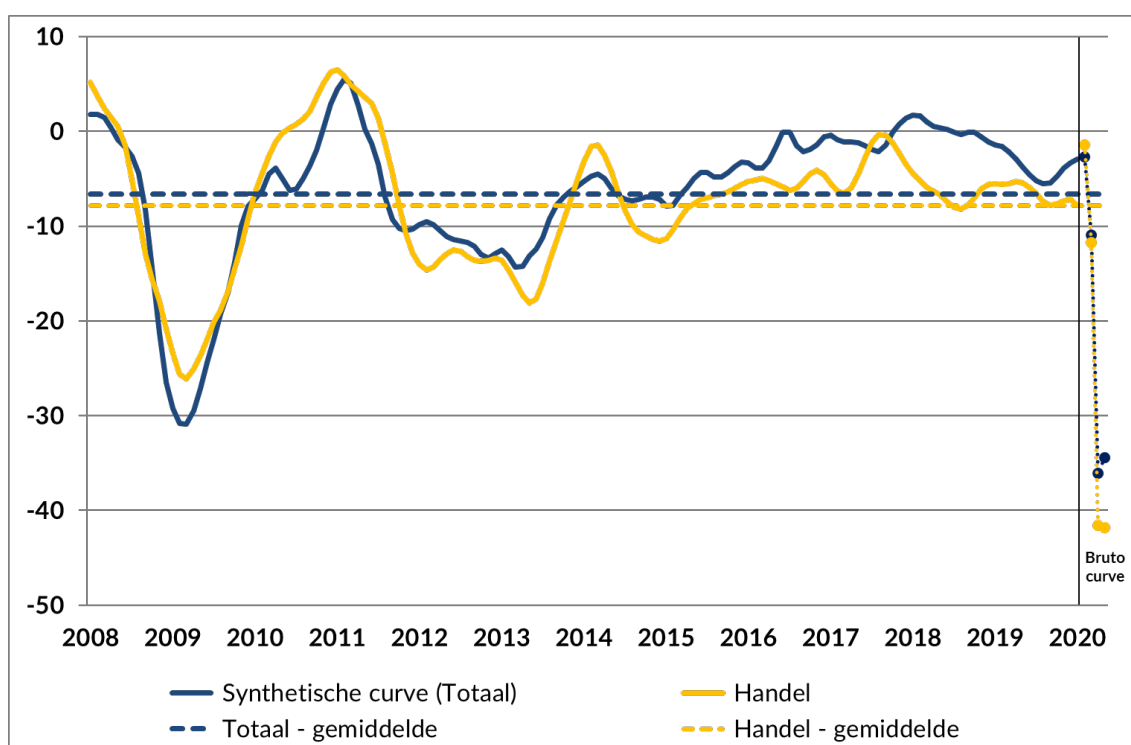
²⁰ Trends (12.12.2019) "[Hoe familiebedrijven ambacht en digitalisering verzoenen](#)".

2. Conjunctuur in de handel

2.1. Conjunctuur

De **afgevlakte conjunctuurcurve** in de handelssector zoals weergegeven in grafiek 2-1 bestrijkt de periode van januari 2008, vanaf de economische en financiële crisis, tot januari 2020. Die afgevlakte curve werd aangevuld met de bruto gegevens voor de 4 volgende maanden, dat wil zeggen van februari 2020 tot mei 2020, om de impact van de nieuwe crisis door COVID-19 op het ondernemersvertrouwen²¹ te illustreren.

Grafiek 2-1. Conjunctuurcurve en gemiddeld peil in de algemene economie en in de handel (01.2008-05.2020)

Bron: NBB, conjunctuurenquêtes.

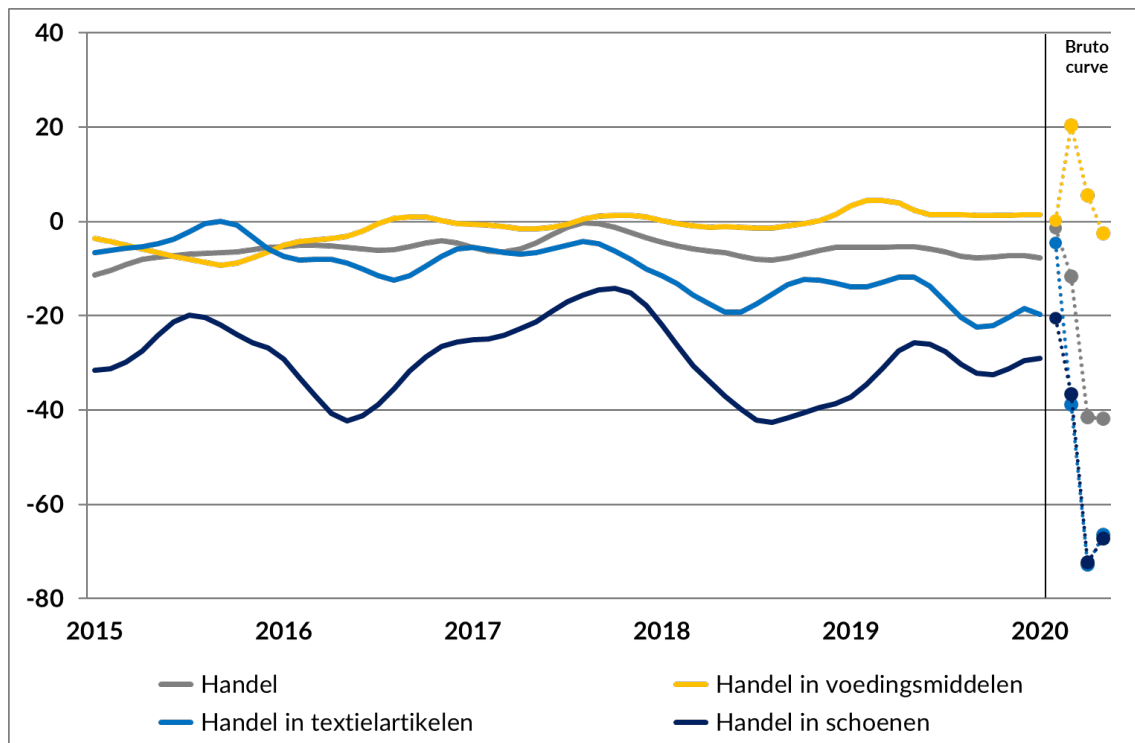
Sinds 2008 kende de **algemene synthetische curve**, die alle economische activiteiten bestrijkt (industrie, handel, bouw...) **drie conjunctuurecycli** (met pieken in 2011, 2014, 2018). Terwijl het einde van 2019 op een nieuwe cyclus leek te wijzen, werd die bruusk onderbroken in februari 2020, met het grote vertrouwensverlies van de bedrijfsleiders. Met lagere cijfers dan in 2009 weerspiegelt het vertrouwensverlies van de bedrijfsleiders de ernst van de coronacrisis en de verwachte gevolgen ervan voor de economie.

De **conjunctuurcurve voor de handel** is gecorreleerd aan de algemene curve. Zoals in de vorige verslagen vermeld, zakte de vertrouwenscurve van de bedrijfsleiders van de handel sinds 2012 licht onder de algemene curve, enkele uitzonderingen niet te na gesproken.

In de loop van 2018 en 2019 bleek de **vertrouwenscurve van de bedrijfsleiders van de handel** relatief stabiel, met geringe schommelingen. In de tweede helft van 2019 ging het vertrouwen er licht op achteruit. De bruto gegevens van 2020 wijzen op een achteruitgang van het vertrouwen in maart 2020, alvorens abrupt te zakken naar nooit geziene diepten, zelfs niet tijdens de economische en financiële crisis van 2008-2009.

²¹ Bruto gegevens vanaf april 2020 voor de algemene synthetische curve en vanaf februari 2020 voor de sectorcurve.

Grafiek 2-2. Conjunctuurcurves in courante consumptiegoederen (01.2015-05.2020)

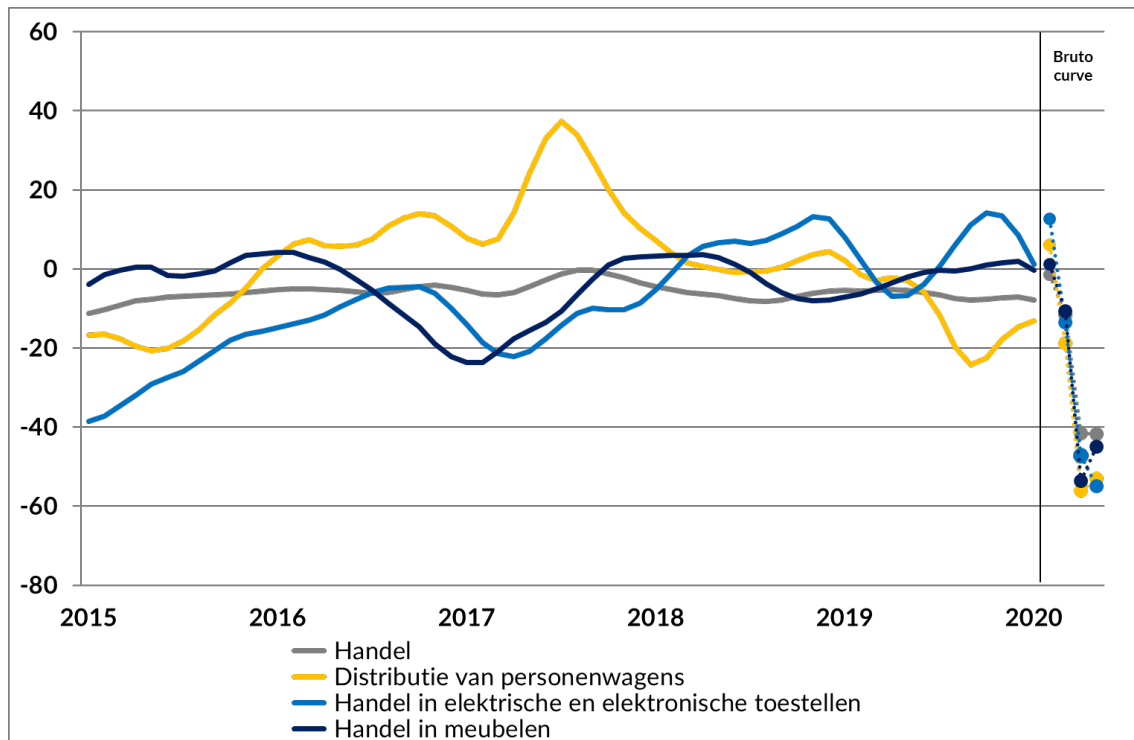
Bron: NBB, conjunctuurenquêtes.

Grafiek 2-2 toont het ondernemersvertrouwen in de sector “**handel in voedingsmiddelen**”, dat gekenmerkt is door een geringe volatiliteit. De consumptie van de als essentieel beschouwde voedingsmiddelen werd minder zwaar getroffen door de conjunctuurschommelingen dan de vier andere soorten producten. Uit de eerste bruto gegevens van 2020 blijkt opnieuw de geringe volatiliteit van die vertrouwensindex.

Het zakenklimaat in de “**handel in textielartikelen**” verslechterde in juli 2019 en zakte naar minder gunstige niveaus in de loop van de periode onder beschouwing. In lijn met de coronacrisis stortte in maart en april 2020 het vertrouwen in die sector in. Het steeg terug een beetje in mei 2020, maar bleef op een nooit eerder gezien laag peil, zelfs niet tijdens de economische en financiële crisis.

Onder de geanalyseerde subsectoren vertoont de “**handel in schoenen**” het grootste vertrouwensverlies sinds midden 2014, alsook de grootste schommelingen, zoals blijkt uit de afgevlakte curve hierboven. Sinds augustus 2018 echter is het vertrouwen in die sector opnieuw gaan toenemen, behalve van juni tot november 2019 (afgevlakte curve). Net als voor de textielartikelen vertonen de gegevens van maart en april 2020 niet buiten verwachting een zeer uitgesproken achteruitgang. In mei ziet men weliswaar een lichte verbetering, maar het zakenklimaat blijft op een uitzonderlijk laag peil.

Grafiek 2-3. Conjunctuurcurves in niet-courante consumptiegoederen (01.2015-05.2020)

Bron: NBB, conjunctuurenquêtes.

Het ondernemersvertrouwen in de **“handel in meubelen”** verbeterde in de loop van 2019, om dan vanaf februari 2020 weer te verslechteren.

Het vertrouwen van de bedrijfsleiders in de sector **“handel in elektrische en elektronische toestellen”** schommelde sinds november 2018 tussen een dalende en een stijgende trend. Volgens de bruto gegevens van 2020 ging het vertrouwen er ook sterk op achteruit vanaf februari 2020, maar zonder dan in mei weer te verbeteren.

Na de piek die bereikt werd in juli 2017 brokkelde het vertrouwen van de bedrijfsleiders in de **“distributie van personenwagens”** geregeld af, om zich dan enigszins te herstellen vanaf oktober 2019 (afgevlakte gegevens). De bruto gegevens van 2020 vertonen een forse verslechtering van het vertrouwensklimaat van de bedrijfsleiders van die sector vanaf maart 2020, tot mei 2020 (laatste gegevens die beschikbaar zijn).

2.2. Omzet volgens de btw-gegevens

In 2019 bedroeg de **omzet** volgens de btw-gegevens²² van de drie sectoren van de handel (G45-G47) samen 612 miljard euro, een stijging met 1,1 % ten opzichte van het jaar ervoor, tegenover een toename met 3,3 % in 2018. Die vertraging van de groei van de verkoop in 2019 werd vooral veroorzaakt door een daling (-0,7 %) van de verkoop in de groothandel (G46).

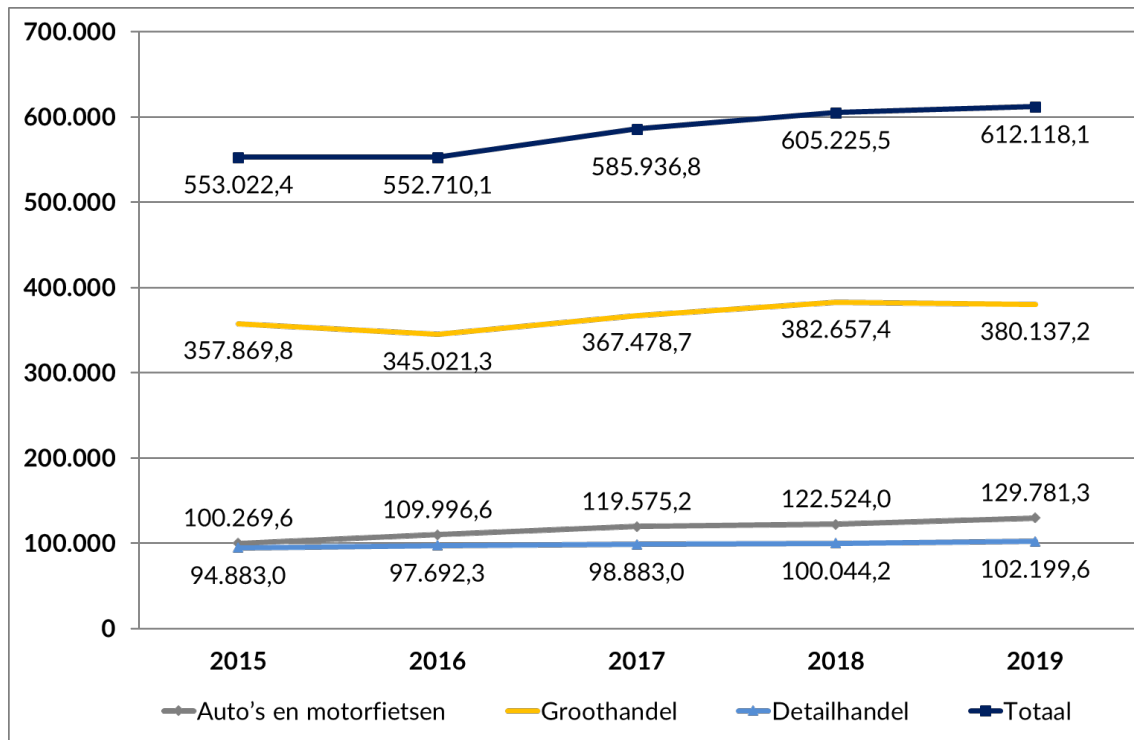
Ten opzichte van 2015 steeg de omzet in de handel met 10,7 % in 2019.

²² Definitie Statbel: de omzet omvat alle bedragen (exclusief btw) die overeenkomen met de verkoop door de btw-plichtige van goederen en diensten aan derden in België of in het buitenland. Bovendien omvat de omzet alle andere kosten (vervoer, verpakking, enz.) die aan de klant worden doorberekend, ook al worden ze apart in rekening gebracht. Kortingen, rabatten en disconto's moeten in mindering worden gebracht, evenals de waarde van teruggekomen producten (via creditnota's). Inkomen dat als overige bedrijfsopbrengsten, financieel inkomen of uitzonderlijke opbrengsten in de bedrijfsrekeningen voorkomt, wordt niet tot de omzet gerekend.

Sinds 2015 ging de omzet in de autohandel (+29,4 %) en in de detailhandel (+7,7 %) voornamelijk in stijgende lijn. De verkoop in de groothandel nam in periode 2015-2019 toe met 6,2 % ondanks twee opeenvolgende dalingen in 2015 en 2016.

Grafiek 2-4. Omzet in de handel

In miljoen euro.

Bron: Statbel.

Tabel 2-1. Totaal van de omzet in de handel

*Bedragen in miljoen euro en wijzigingen ten opzichte van het jaar ervoor in %.

	NACE-code	2015	2016	Omzet 2017	2018	2019	Verandering 2019-2015
Auto's en motorfietsen	45	100.269,6	109.996,6	119.575,2	122.524,0	129.781,3	29,4%
T/T-1			9,7%	8,7%	2,5%	5,9%	
Groothandel	46	357.869,8	345.021,3	367.478,7	382.657,4	380.137,2	6,2%
T/T-1			-3,6%	6,5%	4,1%	-0,7%	
Detailhandel	47	94.883,0	97.692,3	98.883,0	100.044,2	102.199,6	7,7%
T/T-1			3,0%	1,2%	1,2%	2,2%	
Totaal	45-47	553.022,4	552.710,1	585.936,8	605.225,5	612.118,1	10,7%
T/T-1			-0,1%	6,0%	3,3%	1,1%	

Bron: Statbel.

Handel in en reparatie van auto's en motorfietsen (G45)

De groei van de omzet in de sector G45 "handel in en reparatie van auto's en motorfietsen" versnelde in 2019, van een stijging met 2,5 % in 2018 naar een stijging van 5,9 % in 2019, goed voor in totaal 129,8 miljard euro. Twee subsectoren vormen voornamelijk de bedrijfstak. Zo realiseerde subsector 45.1 "handel in auto's", die het meest doorweegt, een stijging van zijn omzet met 5 % in 2019, tegenover 3,1 % in 2018. Dat betekent bijgevolg een gevoelige versnelling van de jaarlijkse groei. Subsector 45.3 "handel in onderdelen en accessoires van auto's" kende een

forse stijging van de verkoop in 2019 (+13,2 %) na een jaar van stabilisatie in 2018 (+0,1 %). De minder gewichtige subsector 45.2 **“onderhoud en reparatie van auto’s”** noteerde een daling van de verkoop in waarde in 2019 (-6,1 %) na een jaar van stabilisatie in 2018 (+0,3 %). De kleinste subsector in termen van omzet, 45.4 **“handel in en reparatie van motorfietsen”** kende een inkrimping van 1,7 % in 2019, na een jaar van felle groei in 2018 (+ 10,2 %). Van de vier subsectoren waaruit de sector “handel in en reparatie van auto’s en motorfietsen” (G45) bestaat, noteren de twee meest gewichtige subsectoren (45.1 en 45.3) dus een groei van hun verkoop in 2019 ten opzichte van 2018, wat het bestaan van een nog steeds gunstige conjunctuur voor de sector suggereert.

Groothandel, met uitzondering van auto’s en motorfietsen (G46)

De sector G46 **“groothandel, met uitzondering van auto’s en motorfietsen”** (gewoonlijk genoemd “groothandel”) kromp met 0,7 % in 2019, na een groei van 4,1 % in 2018. Die sector wordt gedomineerd door drie subsectoren. Meer bepaald, gerangschikt volgens omzet: de **overige gespecialiseerde groothandel** (46.7), zoals brandstoffen en chemische producten, ten tweede de **handel in consumentenartikelen** (46.4) en tot slot de **handel in voedingsmiddelen** (46.3). De omzet van de sector G46 bedroeg 380,1 miljard euro in 2019 en daalde in dat jaar, met name onder impuls van de eerste en belangrijkste subsector. In subsector 46.7 **“overige gespecialiseerde groothandel”** daalde de verkoop immers met 7,2 % in 2019 nadat die gegroeid was met 7,1 % in 2018. Die achteruitgang is met name te verklaren door een felle daling van categorie 46.76 “groothandel in andere intermediaire goederen” die een omzetzijging van 17,7 % liet optekenen in 2019.

De op een na belangrijkste subsector, 46.4 **“groothandel in consumentenartikelen”** noteerde een relatief sterke stijging van zijn omzet in 2019 (+7,5 %), na een lichte stijging in 2018 (+0,6 %) en twee opeenvolgende jaren van daling in 2017 en 2016. Binnen die subsector is het de derde grootste categorie in termen van waarde, namelijk categorie 46.42 “groothandel in kleding en schoenen”, die de stijgende trend verklaart: de verkoop steeg hier met 4,6 miljard euro in 2019 (+49,7 %). De grootste en tweede categorieën, zijnde respectievelijk 46.46 “groothandel in farmaceutische producten” en 46.49 “groothandel in andere consumentenartikelen” kenden nog steeds een groei, namelijk met respectievelijk 2,4 % en 3,8 % in 2019. Tevens ziet men dat de omzet van 46.41 “groothandel in textiel” terug fel gedaald is in 2019 (-14,3 %), nadat deze in 2018 weer lichtjes in stijgende lijn was gegaan (+0,1 %), na vier voorafgaande jaren van opeenvolgende dalingen.

De derde subsector in volgorde van belangrijkheid, 46.3 **“groothandel in voedingsmiddelen, dranken en genotmiddelen”** liet voor het eerst sinds 2015 een daling optekenen in 2019 (-0,6 %). Dat is vooral te wijten aan sterke dalingen in categorieën 46.32 “groothandel in vlees en vleesproducten” (-19 %) en 46.36 “groothandel in suiker, chocolade en suikerwerk” (-13,8 %) in 2019. De grootste categorie²³, 46.31 “groothandel in groenten en fruit” vertoonde een stijging van de omzet in 2019 (+4,9 %) na een jaar van daling in 2018 (-1,4 %). De omzet van categorie 46.35 “groothandel in tabaksproducten” stijgt voor het eerst sinds 2015, en liet een zeer sterk resultaat optekenen in 2019 (+19,6 %). Na een stabilisatie in 2018 daalde de verkoop in 2019 lichtjes in categorie 46.33 “groothandel in zuivelproducten, eieren, spijsoliën en vetten” (-0,8 % in 2019 na +0,8 % in 2018). Tot slot daalde de omzet in categorie 46.34 “groothandel in dranken” met 4,1 % in 2019, voor de eerste keer sinds 2016.

Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto’s en motorfietsen (G47)

De jaarlijkse groei van de omzet van de sector G47 **“detailhandel, met uitzondering van auto’s en motorfietsen”** (gewoonlijk genoemd “detailhandel”), kende een nieuwe stijging in 2019 (+2,2 %), iets hoger dan die in 2018 (+1,2 %) en 2017 (+1,2 %), hetgeen de verkoop op een totaalbedrag van 102,2 miljard euro bracht.

De omzet van de dominante subsector, 47.1 **“detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels”**, steeg jaar na jaar tijdens de periode 2015-2019, om vervolgens 47,6 miljard te bedragen in 2019. De groei versnelde evenwel lichtjes het laatste jaar, van 1,2 % in 2018 naar 1,6 % in 2019. De omzet van die subsector, die goed is voor bijna 46,5 % van de totale omzet van de detailhandel (G47), verklaart grotendeels de prestaties van die sector in termen van omzet en verhult daarmee de

²³ Behalve categorie 46.39 “overige voedings- en genotmiddelen”, die te heterogeen is.

uiteenlopende resultaten in de andere subsectoren. Verder is categorie 47.11 “detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels waarbij voedings- en genotmiddelen overheersen”, bestaande uit superettes en supermarkten, de grootste categorie van deze subsector. Die groeide met 1,5 % in 2019 en sinds 2015 groeide de omzet van die laatste (47.11) met 13,7 %.

De tweede subsector in termen van omzet, 47.7 “**overige detailhandel in gespecialiseerde winkels**”, kende een stagnatie van zijn omzet met 0,3 % in 2019 na een jaar van lichte stijging in 2018 (+1,4 %). De verkoop in de dominante categorie, namelijk kleding (47.71), daalde vrijwel in 2019 (-4,5 %). Hetzelfde gold, maar in mindere mate, voor de tweede categorie in volgorde van belangrijkheid, namelijk de farmaceutische producten (47.73). Hier daalde de omzet met 0,4 % in 2019. Tot slot daalde de verkoop van bloemen, planten, zaden en voedsel voor huisdieren (47.76) eveneens in 2019 (-1,7 %) na een stijging van 10 % in 2018. Het omgekeerde gold voor de omzet van de medische en orthopedische artikelen (47.74) (+2,6 % in 2019) en de verkoop van cosmetica en toiletartikelen (47.75) (+2,2 %) in 2019. De verkoop van schoenen (47.72) steeg fel met 10,1 % in 2019, na drie opeenvolgende jaren van daling. Uurwerken en sieraden (47.77) stegen het sterkst in 2019, met een omzetsijging van maar liefst 15 % in 2019. Dat was de eerste stijging van de verkoop van die laatste categorie (47.77) sinds 2015.

De op twee na belangrijkste subsector, 47.5 “**detailhandel in andere consumentenartikelen in gespecialiseerde winkels**”, noteerde een stijging van de omzet in 2019 (+1,8 %). De omzet van de handel in interieurartikelen (categorie 47.51 + 47.53) daalde opnieuw in 2019, respectievelijk met 20,4 % en met 6,1 %. Categorie 47.59 kende een stijging van de omzet in 2019 (+10,5 %) na een daling in 2018 (-2 %). Nog steeds in subsector 47.5 zet de detailhandel in ijzerwaren, verf en glas (47.52) voor het eerst sinds 2015 een daling neer met 2,6 % in 2019. Tot slot stabiliseerde categorie 47.54 “detailhandel in elektrische huishoudapparaten in gespecialiseerde winkels” met een omzetsijging van 0,2 % in 2019.

Subsector 47.2 “**detailhandel in voedings- en genotmiddelen in gespecialiseerde winkels**” kende een lichte daling van zijn verkoop in waarde met 0,6 % in 2019, na een stijging met 1,8 % in 2018. In 2019 was de omzetgroei van deze subsector minder dynamisch dan deze van de detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels waarbij voedings- en genotmiddelen overheersen (47.11) (+1,5 %). Dat suggereert een lichte winst van het marktaandeel van de grote warenhuisketens en superettes ten opzichte van de gespecialiseerde winkels in 2019, ten opzichte van 2018. Die trend begon in 2012 en werd enkel onderbroken in 2018. De handel in groenten en fruit (47.21) noteerde een derde opeenvolgende daling van de verkoop in 2019 (-0,4 % in 2019, na -2,1 % in 2018 en -5,9 % in 2017). De verkoop steeg echter met 1,3 % in 2019 in categorie 47.22 “detailhandel in vlees en vleesproducten in gespecialiseerde winkels”. De verkoop van vis (47.23) daalde in 2019 (-0,7 %) en blijft dus fluctueren na een stijging in 2018 (+3,9 %) en een daling in 2017 (-4,9 %). De stijgende trend van de omzet van de categorie bakkers en banketbakkers (47.24) vertraagde maar hield aan in 2019 (+1,7 %). De inkomsten uit de verkoop daalde opnieuw in categorie 47.25 “detailhandel in dranken in gespecialiseerde winkels” in 2019 (-3,5 %). Die dalende trend begon reeds in 2016. Tot slot daalde, voor het eerst sinds 2009, de verkoop in de handel in tabakswaaren (47.26) met 1,9 % in 2019.

Subsector 47.4 “**detailhandel in informatie- en communicatieapparatuur in gespecialiseerde winkels**” kende een sterke daling van zijn omzet met 13,1 % na een stijging met 2,7 % in 2018. Dit is te wijten aan een daling van de dominante categorie 47.41 “detailhandel in computers, randapparatuur en software in gespecialiseerde winkels” met 21,5 % in 2019.

De dalende trend van de omzet werd stopgezet in subsector 47.6 “**detailhandel in cultuur- en recreatieartikelen in gespecialiseerde winkels**” met een sterke stijging van 15,9 % in 2019. Dit was de eerste stijging in de loop van de observatieperiode. Die stijging is bijna exclusief te wijten aan de stijging van de omzet in de detailhandel in sportartikelen (47.64) waar de omzet steeg met liefst 89,5 % in 2019. Ook categorie 47.63 “detailhandel in audio- en video-opnamen in gespecialiseerde winkels” steeg met 3,6 % in 2019. De omzet van de boekhandels (47.61) (+0,1 %), de dagbladhandels (47.62) (-0,1 %) en de speelgoedwinkels (47.65) (+0,3 %) stabiliseerde zich min of meer.

Subsector 47.8 “**markt- en straathandel**” vertoonde een stijging van de verkoop in 2019 (+4,6 %). Die trend werd waargenomen voor de gehele periode van de analyse (2015-2019).

In subsector 47.9 “**detailhandel buiten winkels en exclusief markt- en straathandel**” steeg maar vertraagde de verkoop in 2019 (+7,9 %) na twee uitzonderlijk dynamische jaren 2018 (+18,6 %)

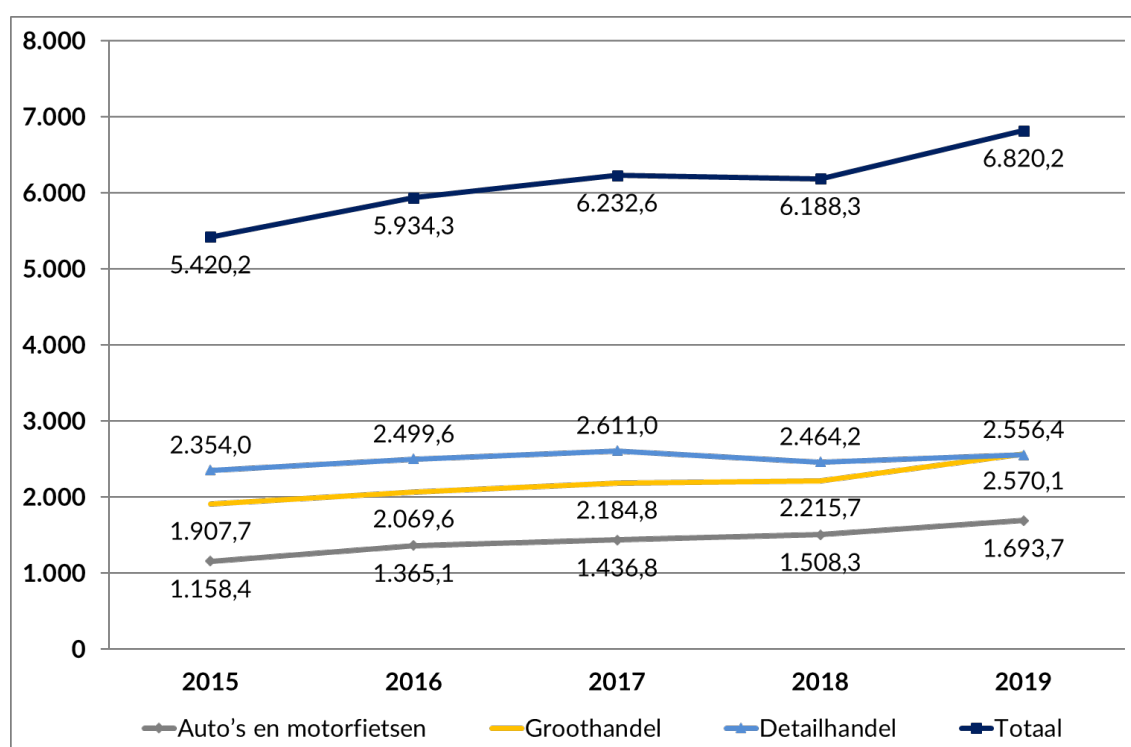
en 2017 (+19 %). In de loop der jaren blijft de dominerende categorie, 47.91 “verkoop op afstand” sterke ontwikkelingen in de omzet vertonen. Met een stijging van 13,4 % in 2019 bedraagt de sinds 2015 gemeten groei 112,9 %. In die categorie vindt men de online winkels die over geen fysieke winkels beschikken en die via catalogus verkopen of via e-commerce, zonder onderscheid in het soort goederen of diensten die ze verkopen. Die noemt men tevens de “pure players”. Belangrijk om te vermelden is dat de ontwikkeling van de elektronische handel van de grote winkelketens en van de kleine handelaars niet in deze NACE-code inbegrepen wordt. De omzet die gegenereerd wordt door de online verkoop van al dan niet gespecialiseerde winkels, die tevens over fysieke winkels beschikken (bijvoorbeeld Vanden Borre) wordt opgenomen in de hoofd-code in NACE van de handelszaak. Categorie 47.91 “detailhandel via postorderbedrijven of via internet” vindt men dan ook terug onder de ondernemingen die uitsluitend in de **postorderverkoop** actief zijn (men vindt er alle soorten goederen, zowel geneesmiddelen als tickets voor concerten en voorstellingen).

2.3. Investerings volgens de btw-gegevens

In **2019** stegen de investeringen²⁴ volgens de btw-gegevens²⁵ in de handel als geheel (G45-G47) met 10,2 % ten opzichte van het jaar ervoor, en bereikten die een totaal bedrag van 6,8 miljard euro. **Sinds 2015** namen de investeringen toe met 25,8 % in de handel als geheel en met 46,2 % in de verkoop en de reparatie van auto's (G45), met 34,7 % in de groothandel (G46) en met 8,6 % in de detailhandel (G47).

Grafiek 2-5. Investerings in de handel

In miljoen euro.

Bron: Statbel.

²⁴ De statistieken van de investeringsuitgaven zijn niet cyclisch en kunnen grote en eenmalige investeringen capteren die het volgende jaar de facto neerwaartse basiseffecten veroorzaken.

²⁵ Statbel-definitie: investeringen zijn de uitgaven door de btw-plichtige voor de verwerving van goederen en diensten die deel uitmaken van zijn bedrijfsactiva: oprichtingskosten, immateriële vaste activa, terreinen en gebouwen, installaties, machines en uitrusting, meubilair en rollend materieel, vaste activa in leasing en overige vaste activa. De aankopen van andere diensten en studies (bv. ereloon architect) alsook de lonen en andere sociale lasten (bv. personeelsleden van het bedrijf die worden ingezet om een gebouw op te trekken of te verbouwen) worden dus niet beschouwd als investeringen.

Tabel 2-2. Totale investeringen in de handel

*Bedrag in miljoen euro en groei ten opzichte van het jaar voordien, wijzigingen in %.

	NACE- code	Investeringen					Verandering 2019-2015
		2015	2016	2017	2018	2019	
Auto's en motorfietsen	45	1.158,4	1.365,1	1.436,8	1.508,3	1.693,7	46,2%
T/T-1			17,8%	5,3%	5,0%	12,3%	
Groothandel	46	1.907,7	2.069,6	2.184,8	2.215,7	2.570,1	34,7%
T/T-1			8,5%	5,6%	1,4%	16,0%	
Detailhandel	47	2.354,0	2.499,6	2.611,0	2.464,2	2.556,4	8,6%
T/T-1			6,2%	4,5%	-5,6%	3,7%	
Totaal	45-47	5.420,2	5.934,3	6.232,6	6.188,3	6.820,2	25,8%
T/T-1			9,5%	5,0%	-0,7%	10,2%	

Bron: Statbel.

Handel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (G45)

De investeringen in de sector “handel in en reparatie van auto's en motorfietsen” (G45) blijven dynamisch. De groei van de investeringen nam zelfs toe en steeg met 12,3 % in 2019, tegenover 5 % in 2018. De investeringen stegen het sterkste in de dominante subsector 45.1 “handel in auto's” (+14,7 %). Ook subsectoren 45.2 “onderhoud en reparatie van auto's” (+3,6 %) en 45.3 “handel in onderdelen en accessoires van auto's” (+8,3 %) lieten een stijging optekenen. Tot slot daalde de investeringen sterk in subsector 45.4 “handel in en reparatie van motorfietsen” (-18,4 %).

Groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen (G46)

Voor het vijfde opeenvolgende jaar dreef de **groothandel** (G46) zijn investeringen op, met een zeer sterk resultaat in 2019 (+16 %).

Na de daling van de investeringsuitgaven in subsector 46.1 “handelsbemiddeling” in 2018 (-11 %) stegen deze terug in 2019 (+5,1 %).

Subsector 46.2 “**groothandel in landbouwproducten en levende dieren**” kende een versnelling van de toename van zijn investering met 27,5 % in 2019, na een stijging met 10 % in 2018. Dat werd voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de investeringen in de dominante categorie 46.21 “groothandel in granen, ruwe tabak, zaden en dia voeders”, waar de investeringen toenamen met 46,5 % in 2019. Ook in categorie 46.22 “groothandel in bloemen en planten” werd een zeer sterke stijging vastgesteld van de investeringen, hier stegen deze met 80,3 %.

In 2019 daalden de investeringen met 12,9 % in subsector 46.3 “**groothandel in voedingsmiddelen, dranken en genotmiddelen**”, na een stijging van 22,5 % in 2018. Die daling werd voornamelijk gedragen door een daling in de meest gewichtige categorie groenten en fruit (46.31) (-15,7 %). Andere opvallende dalingen wat betreft investeringen werden vastgesteld bij categorieën 46.33 “groothandel in zuivelproducten, eieren en spijsoliën en vetten” (-13,4 %), 46.37 “groothandel in koffie, thee, cacao en specerijen” (-51,2 %), 46.38 “groothandel in andere voedingsmiddelen, met inbegrip van vis en schaal- en weekdieren” (-31,9 %) en 46.39 “niet-gespecialiseerde groothandel in voedings- en genotmiddelen” (-17,7 %). Anderzijds werd een opvallende stijging van de investeringen waargenomen in de groothandel in tabaksproducten (46.35), met +265,1 % in 2019. Slechts twee andere categorieën, namelijk 46.32 “groothandel in vlees en vleesproducten” en 46.34 “groothandel in dranken” zagen hun investeringen in 2019 stijgen met respectievelijk 1 % en 14,2 %, na een stijging van 0,6 % in 2018 voor beide categorieën.

De uitgaven voor activa in subsector 46.4 “**groothandel in consumentenartikelen**” stegen met 12,5 % in 2019, nadat deze daalden met 3,5 % in 2018. Deze stijging werd vooral veroorzaakt door een stijging van de investeringen in de twee grootste categorieën, namelijk 46.49 “groothandel in andere consumentenartikelen” (+87,5 %) en categorie 46.46 “groothandel in farmaceutische producten” (+17,4 %), in 2019. Hiermee neemt categorie 46.49 “groothandel in

andere consumentenartikelen” de fakkel over van 46.46 “groothandel in farmaceutische producten” als grootste categorie in subsector 46.4 wat betreft investeringen. Verdere stijgingen van de investeringen werden waargenomen bij categorieën 46.47 “groothandel in huismeubilair, tapijten en verlichtingsapparatuur” (+8,1 %) en 46.48 in uurwerken en sieraden (+68,5 %). Dalende investeringen werden waargenomen bij categorieën 46.41 textiel (-31,9 %), 46.42 groothandel in kleding en schoenen (-8,5 %), en hiermee het laagste peil sinds 2015 bereikt voor de twee voorgaande categorieën, 46.43 huishoudtoestellen (-19 %), 46.44 vaatwerk (-49 %) en tot slot 46.45 “groothandel in parfumerie en cosmetica” (-22,3 %).

Subsector 46.5 “**groothandel in informatie- en communicatieapparatuur**” vertoont gewoonlijk sterke schommelingen wat betreft de investeringen. Na een stijging met 50,8 % in 2017 (de tweede opeenvolgende stijging) daalden ze met 32,8 % in 2018. In 2019 stegen de investeringen echter met 688,6 %.

In 2019 noteerde subsector 46.6 “**groothandel in andere machines en werktuigen en toebehoren**” een stijging van zijn investeringen (+1,8 %) na een daling in 2018 (-9,9 %).

In 2019 namen de investeringen in subsector 46.7 “**overige gespecialiseerde groothandel**” toe met 9,4 %, na een stijging met 3,6 % in 2018. De groothandel in chemische producten en brandstoffen (46.71 en 46.75) kenden een stijging van hun investeringen in 2019 met respectievelijk 8,7 % en 78,1 %. Overige stijgingen werden waargenomen bij categorieën 46.74 “groothandel in ijzerwaren en in installatiemateriaal voor loodgieterswerk en verwarming” (+56,8 %) en 46.77 “groothandel in afval en schroot” (+54,9 %). Dalers in 2019 waren categorieën 46.72 “groothandel in metalen en metaal-ertsen” (-14,3 %), 46.73 “groothandel in hout, bouwmaterialen en sanitair” (-16,5 %) en 46.76 “groothandel in andere intermediaire producten” (-24,2 %).

Detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen (G47)

In 2019 stegen de investeringen van de **detailhandel** (G47) met 3,7 % na een daling met 5,6 % in 2018. Dit weerspiegelt vooral een vermeerdering van de uitgaven in de belangrijkste subsector, namelijk 47.1 “**detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels**” (+7,1 %). Het investeringspeil blijft evenwel hoog, het haalt een tweede piek sinds 2015. Meer bepaald is het de dominante categorie 47.11 “detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels waarbij voedings- en genotmiddelen overheersen”, zijnde de superettes, supermarkten en soortgelijke, die voornamelijk deze stijging (+7,0 %) verklaart²⁶.

De op één na belangrijkste subsector, zijnde 47.7 “**detailhandel in andere artikelen in gespecialiseerde winkels**” kende daarentegen bijna een stabilisering van de investeringen in 2019 (-0,1 %) na een vermindering in 2018 (-6 %). Zes van de 9 categorieën lieten een daling van de investeringen optekenen in 2019. Deze waren 47.71 kleding (-16,6 %), 47.72 schoenen (-19,6 %), 47.75 parfumerie (-34,8 %), 47.76 bloemen en planten (-5,9 %), 47.77 uurwerken (-6,2 %) en tot slot 47.79 tweedehandsartikelen in winkels (-4,2 %). Categorieën die een stijging van de investeringen behelsden waren 47.73 farmaceutische producten (+16,8 %), in zeer sterke mate 47.74 medische en orthopedische artikelen (+176,6 %) en tot slot 47.78 “overige detailhandel in nieuwe artikelen in gespecialiseerde winkels” (+1,2 %).

De investeringen van subsector 47.2 “**detailhandel in voedings- en genotmiddelen in gespecialiseerde winkels**” kenden een stijging in 2019 (+6,9 %) na twee opeenvolgende jaren van dalende investeringen. Deze stijging werd vooral gedragen door de handel in vlees (47.22), de investeringen in deze categorie stegen immers met 6,5 % in 2019. Andere categorieën die hun investeringen zagen stijgen waren de vis en schaaldieren (47.23) met 23 %, bakkers en banketbakkers (47.24) met 1,5 %, dranken (47.25) met 17 % en tot slot de overige detailhandel in voedingsmiddelen (47.29) met 17,6 %. Categorieën die hun investeringen zagen dalen in 2019 betroffen de handel in fruit (47.21), met een daling van 5,2 % en de handel in tabakswaren (47.26), waarvan de investeringen met 8,3 % daalden.

²⁶ Men moet hierbij vermelden dat de investeringen die bijvoorbeeld gerealiseerd worden door de groep Colruyt, die onder de NACE-code 47.11 valt, zowel de Colruyt-winkels betreffen als de andere ketens die in handen zijn van de groep (Dreamland, bijvoorbeeld) maar ook de aanverwante activiteiten (met name in groothandel en in energie) en dat het moeilijk is om de activiteiten van een groep te isoleren en die toe te wijzen aan een NACE-code.

De investeringen in subsector 47.3 “**detailhandel in motorbrandstoffen in gespecialiseerde winkels**” namen toe met 5,4 % in 2019 ten opzichte van het jaar ervoor en bereikten het hoogste niveau sinds 2015.

In subsector 47.4 “**detailhandel in ICT-apparatuur in gespecialiseerde winkels**”, stegen de investeringen met 8,2 % in 2019, na drie opeenvolgende jaren van daling (respectievelijk -14,3 %, -15,1 % en -9,2 % in 2018, 2017 en 2016).

Met een daling van 5 % zakte de subsector 47.5 “**detailhandel in andere consumentenartikelen in gespecialiseerde winkels**” naar zijn laagste investeringspeil tijdens de analyseperiode. Zo daalden, in 2019, de investeringen met 23,4 % in de categorie ijzerwaren, verf en glas (47.52) en met 15,4 % in de huishoudtoestellen (47.54). Volgende drie categorieën lieten een stijging van de investeringen optekenen: de detailhandel in textiel (47.51) met 13,7 %, tapijten en vloerbedekking en wandbekleding (47.53) met 23,8 % en tot slot meubelen, verlichtingsartikelen en andere huishoudelijke artikelen (47.59) met 15,7 %.

Subsector 47.6 “**detailhandel in cultuur- en recreatieartikelen in gespecialiseerde winkels**” dreef zijn investeringen op in 2019 (+3,6 %), nadat deze eveneens stegen in 2018 (+ 7 %). De stijging in 2019 was uitsluitend te wijten aan een sterke verhoging van de investeringen in de detailhandel in sportartikelen (47.64), die stegen met 59,2 %. De overige categorieën lieten een daling optekenen. Zo daalden de investeringen in de handel in boeken in gespecialiseerde winkels (47.61) met 17,4 %, daalden de kranten en kantoorbehoeften (47.62) met 18,5 %, daalde de handel in audio- en video-opnamen (47.63) met 19,1 % en daalde, tot slot, de investeringen in de winkels in spellen en speelgoed (47.65) met 16,8 %.

De investeringen in subsector 47.8 “**markt- en straathandel**” stegen met 4,7 % in 2019, voor het vijfde jaar op rij. In 2019 was dit voornamelijk onder impuls van de categorie 47.82 “markt- en straathandel in textiel, kleding en schoeisel” waarin de investeringen met 39,6 % stegen.

Subsector 47.9 “**detailhandel, niet in winkels en exclusief markt- en straathandel**” dreef zijn investeringsuitgaven op met 8,9 % in 2019. Daarmee liet deze een stijging optekenen voor het vijfde jaar op rij. Categorie “pure players” op het gebied van de verkoop via postorderbedrijven en internet (47.91) dreef opnieuw zijn investeringsuitgaven op in 2019 (+10,7 %). Door de aard van de handel en de afwezigheid van fysieke winkels blijft het investeringspeil gering. De investeringen bereikten niettemin een piek voor de beschouwde periode in deze categorie.

2.4. Tewerkstelling

Voor de periode 2014-2018 steeg het aantal arbeidsplaatsen²⁷ in de hele handelssector (G45-G47) met 2,6 %, van 489.591 naar 502.166, waarmee 2018 een piekjaar was in termen van arbeidsplaatsen voor de beschouwde periode en zelfs sinds 2008. Deze stijgende trend hield aan in de loop van de eerste negen maanden van 2019. Tijdens deze periode ziet men dat de handelssector (G45-G47), die een gemiddelde telde van 504.623 arbeidsplaatsen, de piek van 2018 oversteeg met een toename van 0,8 % ten opzichte van de eerste negen maanden van 2018.

Deze stijging van het aantal arbeidsplaatsen tijdens de eerste negen maanden van 2019 vloeit voort uit de evolutie in de drie samenstellende sectoren, hoewel in verschillende verhoudingen. Sector G47 « **detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen** » kende een stijging met 0,9 % ten opzichte van dezelfde periode van 2018 en droeg voor 54 % bij tot de totale stijging van de tewerkstelling in de handel (G45-G47). Sector G45 « **handel in en reparatie van**

²⁷ Volgens de gecentraliseerde gegevens van de RSZ. De statistiek der arbeidsplaatsen op de laatste dag van het kwartaal wordt bekomen door per werkgever een telling te maken van het aantal werknemers in dienst op de laatste dag van het kwartaal. Werknemers die op de laatste dag van het kwartaal bij meer dan een werkgever zijn tewerkgesteld, worden meermaals geteld. Het verschil tussen het aantal arbeidsplaatsen en het aantal tewerkgestelde werknemers is volledig te wijten aan de werknemers met meerdere arbeidsbetrekkingen.

Werknemers die bij eenzelfde werkgever verschillende gelijktijdige arbeidsbetrekkingen uitoefenen (eventueel onder verschillende hoedanigheden of onder verschillende contracten) worden als 1 arbeidsplaats geteld. De kenmerken van de belangrijkste prestatie worden weerhouden. De bepaling hiervan gebeurt analoog als voor de tewerkgestelde werknemer (zie hierna). Deze situatie doet zich het vaakst voor in het onderwijs.

motorvoertuigen en motorfietsen » kende een groei met 1,7 % van het aantal arbeidsplaatsen ten opzichte van dezelfde periode van 2018 et droeg voor 24,7 % bij tot de totale stijging van de tewerkstelling in de handel (G45-G47), terwijl sector G46 « **groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen** » een verbetering met 0,5 % noteerde van het aantal arbeidsplaatsen vergeleken met het jaar ervoor, aldus voor 21,3 % bijdragend tot de totale toename van de tewerkstelling in de handel (G45-G47).

In de volgende hoofdstukken zullen wij voor de evolutie ten opzichte van het jaar ervoor rekening houden met de meest recente gegevens, namelijk de eerste negen maanden van 2019 voor zover beschikbaar, en anders het jaar 2018.

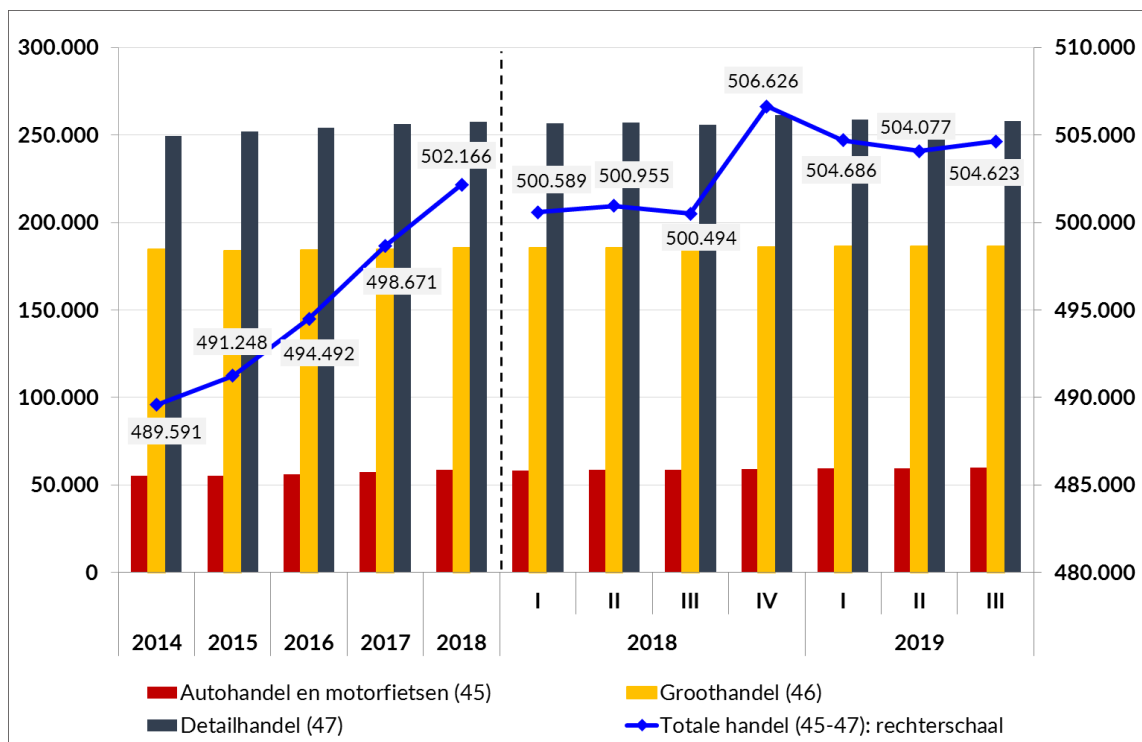
Tabel 2-3. Aantal arbeidsplaatsen in de handel (G45-G47)

Het opgegeven percentage toont de evolutie ten opzichte van het jaar ervoor.

	NACE-code	2014	2015	2016	2017	2018	2018/ 2014	M9 2018	M9 2019	Aandeel in M9-2019
Auto's en motorfietsen	45	55.416	55.408	56.193	57.563	58.783	6,1%	58.877	59.898	11,9%
T/T-1		-0,9%	0,0%	1,4%	2,4%	2,1%			1,7%	
Groothandel	46	184.819	184.055	184.269	184.888	185.703	0,5%	185.712	186.591	37,0%
T/T-1		-0,6%	-0,4%	0,1%	0,3%	0,4%			0,5%	
Detailhandel	47	249.357	251.784	254.031	256.220	257.680	3,3%	255.905	258.134	51,2%
T/T-1		0,9%	1,0%	0,9%	0,9%	0,6%			0,9%	
Totaal	45-47	489.591	491.248	494.492	498.671	502.166	2,6%	500.494	504.623	100,0%
T/T-1		0,1%	0,3%	0,7%	0,8%	0,7%			0,8%	

Bron: Gecentraliseerde statistieken van de RSZ, in arbeidsplaatsen.

Grafiek 2-6. Aantal arbeidsplaatsen in de handel (G45-G47)

Bron: Gecentraliseerde statistieken van de RSZ, in arbeidsplaatsen.

Tabel 2-3 toont, net als grafiek 2-6, dat sector G47 « detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen » de **grootste leverancier van arbeidsplaatsen is van de handelssector als geheel (G45-G47)**. Voor de eerste negen maanden van 2019 was deze sector goed voor 51,2 % van de totale tewerkstelling van de handel (tegenover 51,1 % tijdens de eerste negen maanden van 2018), gevolgd door sector G46 « groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen » met een relatief aandeel van 37,0 % (tegenover 37,1 % voor dezelfde periode van 2018). Het relatieve aandeel van de tewerkstelling van sector G45 « handel

in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen » bedraagt slechts 11,9 % tijdens de eerste negen maanden van 2019, tegenover 11,8 % een jaar eerder.

Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (G45)

Voor de periode 2014-2018 creëerde sector G45 « **handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen** » 3.367 arbeidsplaatsen, dat is een toename met 6,1 %. Deze sector kende een geleidelijke daling van het aantal arbeidsplaatsen tot in 2015 alvorens ze terug in stijgende lijn gingen om dan een piek te bereiken in 2018 (met 58.783 arbeidsplaatsen). Deze dynamiek van de tewerkstelling hield aan **in de loop van de eerste negen maanden van 2019** en bracht hun aantal op 59.898. Subsector 45.1 « **handel in motorvoertuigen** », de grootste leverancier van arbeidsplaatsen van sector G45 « handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen », verklaart volledig het evolutieprofiel van sector G45. Deze subsector is namelijk goed voor 53,8 % van de arbeidsplaatsen van sector G45 tijdens elk van de eerste negen maanden van 2019 (tegenover 54,0 % voor dezelfde periode van 2018).

Groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen (G46)

Tijdens de periode 2014-2018, sector G46 « **groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen** » kende, in termen van tewerkstelling, een dalend verloop tot in 2015 om dan om dan voorzichtig terug in stijgende lijn te gaan. Sector G46 registreerde een toename van het aantal werknemers met 0,5 % in 2018 ten opzichte van 2014, van 184.819 jobs in 2014 naar 185.703 in 2018, dat is een winst van 885 arbeidsplaatsen, en met 0,4 % ten opzichte van 2017, van 184.888 in 2017 naar 185.703 arbeidsplaatsen, een toename met 816 arbeidsplaatsen.

In de loop van de eerste negen maanden van 2019 lijkt het herstel van de tewerkstelling aan te houden, aangezien de sector een gemiddelde van 186.591 arbeidsplaatsen noteert, een lichte stijging met 0,5 % vergeleken met het jaar ervoor (879 arbeidsplaatsen meer).

Zes subsectoren van de 8 kenden een **toename van het aantal arbeidsplaatsen in het derde kwartaal van 2019 ten opzichte van dezelfde periode van 2018** en beïnvloedden dus de stijging van de tewerkstelling in het derde kwartaal van 2019 voor sector G46. Het betreft de volgende subsectoren: de 46.6 « groothandel in andere machines en werktuigen en toebehoren » (708 van de 1.229 nieuwe arbeidsplaatsen, dat is 57,6 %), de 46.7 « overige gespecialiseerde groothandel » (277 van de 1.229 nieuwe arbeidsplaatsen, dat is 22,5 %), de 46.5 « groothandel in informatie- en communicatieapparatuur » (170 van de 1.229 nieuwe arbeidsplaatsen, ofte 13,8 %), de 46.3 « groothandel in voedingsmiddelen, dranken en genotmiddelen » (50 van de 1.229 nieuwe arbeidsplaatsen, zijnde 4,1 %), de 46.1 « handelsbemiddeling » (16 van de 1.299 nieuwe arbeidsplaatsen, goed voor 1,3 %) en de 46.2 « groothandel in landbouwproducten en levende dieren » (8 van de 1.299 nieuwe arbeidsplaatsen, wat neerkomt op 0,7 %). Wanneer we het hier hebben over een totaal van 1.299 nieuwe arbeidsplaatsen, moeten we toch in het achterhoofd houden dat **er ook een aantal arbeidsplaatsen verloren gingen** in de subsectoren van de G46 « groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen », namelijk 350 arbeidsplaatsen, waardoor **in totaal 879 netto arbeidsplaatsen werden gecreëerd in de G46 in het derde kwartaal van 2019** ten opzichte van dezelfde periode van 2018.

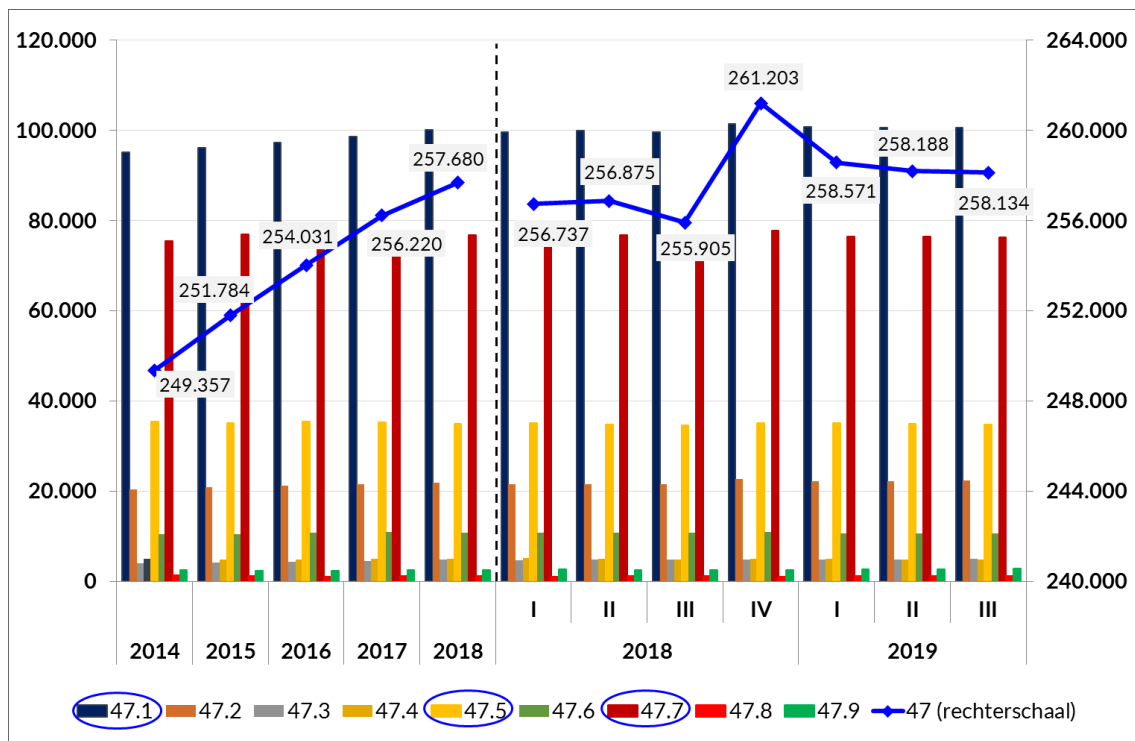
De subsectoren 46.4 « groothandel in consumentenartikelen », 46.7 « overige gespecialiseerde groothandel », 46.6 « groothandel in andere machines en werktuigen en toebehoren » en 46.3 « groothandel in voedingsmiddelen, dranken en genotmiddelen » zijn de **grootste leveranciers van arbeidsplaatsen** van sector G46 « groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen ». **In de loop van de eerste negen maanden van 2019** schraagden zij namelijk de tewerkstelling van sector G46 met respectievelijk 26,6 %, 23,0 %, 22,5 % en 17,4 % (dat is 89,5 % van de tewerkstelling van sector G46).

Detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen (G47)

Sector G47 « **detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen** » wordt gekenmerkt door een **groot aantal arbeidsplaatsen**, dat in de loop der jaren gunstig geëvolueerd is. Zo nam hun aantal toe met 3,3 % **in 2018** vergeleken met 2014, dat zijn 8.323 bijkomende arbeidsplaatsen.

Tijdens de eerste negen maanden van 2019 telde deze sector gemiddeld 258.134 arbeidsplaatsen, dat is een toename met 0,9 %, vergeleken met het jaar ervoor, goed voor 2.229 bijkomende arbeidsplaatsen ten opzichte van de eerste negen maanden van 2018.

Grafiek 2-7. Aantal arbeidsplaatsen in de subsectoren van de G47

Bron: Gecentraliseerde statistieken van de RSZ, in arbeidsplaatsen.

In de loop van de eerste negen maanden van 2019 werden de arbeidsplaatsen grotendeels gecreëerd in de vier volgende subsectoren: de 47.1 « detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels » (911 van de 2.491 nieuwe arbeidsplaatsen), de 47.2 « detailhandel in voedingsmiddelen in gespecialiseerde winkels » (879 van de 2.491 nieuwe arbeidsplaatsen), de 47.9 « detailhandel niet in winkels en exclusief markt- en straathandel » (234 van de 2.491 gecreëerde arbeidsplaatsen) en 47.5 « detailhandel in andere consumentenartikelen in gespecialiseerde winkels » (189 van de 2.491 nieuwe arbeidsplaatsen). Zij zijn aldus goed voor 88,8 % van de gecreëerde tewerkstelling in de detailhandel G47 (+2.213 van 2.491 nieuwe arbeidsplaatsen vergeleken met het jaar ervoor).

De tewerkstelling in de detailhandel in de loop van de eerste negen maanden van 2019 wordt hoofdzakelijk gedragen door drie subsectoren : de 47.1 « detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels », de 47.7 « overige detailhandel in gespecialiseerde winkels » en de 47.5 « detailhandel in andere consumentenartikelen in gespecialiseerde winkels », waarvan de tewerkstelling respectievelijk goed is voor 38,9 %, 29,5 % en 13,5 % van de totale tewerkstelling van sector G47, dat is **82,0 % van de tewerkstelling van sector G47 « detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen ».**

In subsector 47.1 is categorie 47.11 « detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels waarbij voedings- en genotmiddelen overheersen » de grootste leverancier van arbeidsplaatsen. In de eerste negen maanden van 2019 telde deze categorie gemiddeld 89.823 arbeidsplaatsen op een totaal van 100.616 arbeidsplaatsen, dat is 89,3 % van de tewerkstelling van subsector 47.1 (+ 0,1 procentpunt ten opzichte van dezelfde periode van 2018).

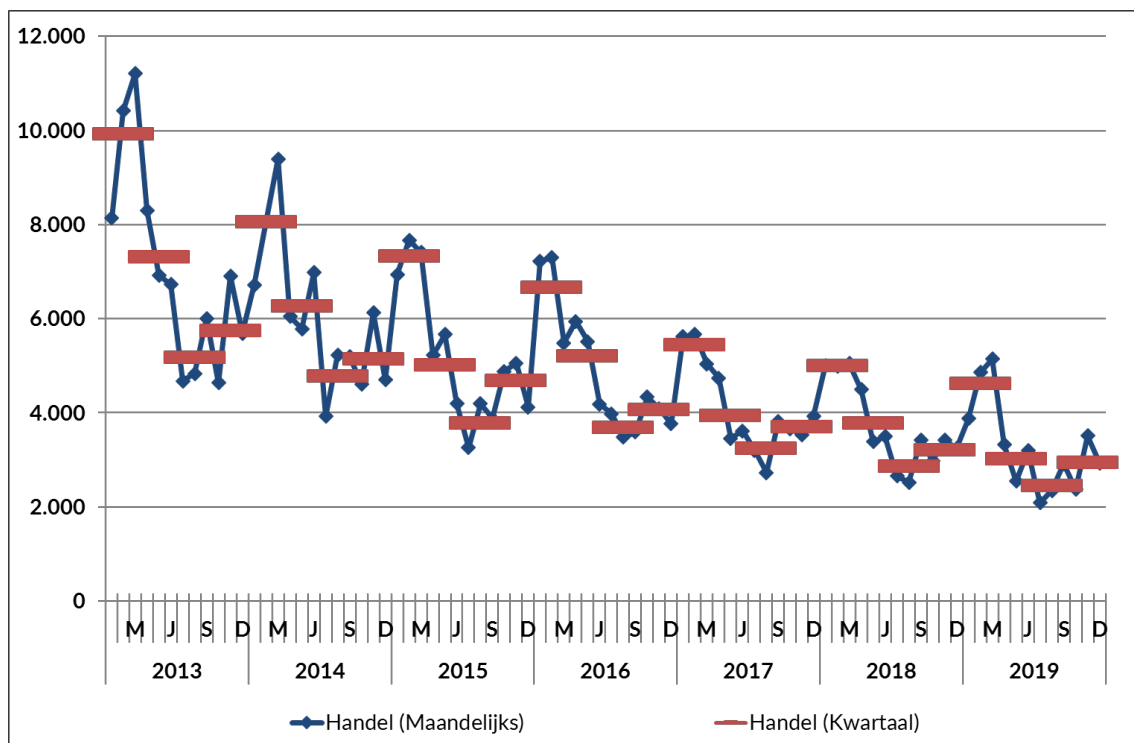
In subsector 47.7 schragen twee categorieën de tewerkstelling: de 47.71 « detailhandel in kleding in gespecialiseerde winkels » en de 47.73 « apothekers in gespecialiseerde winkels ». In de loop van de eerste negen maanden van 2019 telden deze twee categorieën gemiddeld respectievelijk 31.173 en 14.419 arbeidsplaatsen op een totaal van 76.411 arbeidsplaatsen, dat is **59,7 % van de tewerkstelling van subsector 47.7** (tegenover 60,5 % voor dezelfde periode van 2018).

In subsector 47.5 ondersteunen twee categorieën eveneens de tewerkstelling: de 47.59 « detailhandel in meubelen, verlichtingsbenodigdheden en andere huishoudelijke artikelen in gespecialiseerde winkels » en de 47.52 « detailhandel in ijzerwaren, verf en glas in gespecialiseerde winkels ». In de loop van de eerste negen maanden van 2019 telden deze twee categorieën met name gemiddeld respectievelijk 14.153 en 12.519 arbeidsplaatsen op een totaal van 34.894 arbeidsplaatsen, dat is **76,5 % van de tewerkstelling van subsector 47.5** (+0,5 procentpunt ten opzichte van dezelfde periode van 2018).

2.5. Tijdelijke werkloosheid

Grafiek 2-8. Tijdelijke werkloosheid in de handel

In vte.

Bron: Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Uit grafiek 2-8 blijkt de aanwezigheid van een **seizoeneffect**²⁸. Het aantal voltijds equivalenten (VTE) dat een beroep deed op de regeling van **tijdelijke werkloosheid daalde** gemiddeld met 1.841 **in de handelssector in 2019** ten opzichte van 2018 en kende het laagste jaarcijfer sinds 2013.

In het **eerste kwartaal van 2019** daalde het aantal tijdelijk werklozen met 384 vergeleken met het jaar ervoor, en wel naar 4.626 VTE, het laagste cijfer dat voor een eerste kwartaal werd genoteerd, sinds 2013.

2.6. Ondernemerschap

Het landschap van de handelssector als geheel (G45-G47), in termen van btw-plichtige ondernemingen, wordt voornamelijk gevormd door ondernemingen met minder dan 50 werknemers, hierna **kmo's** genoemd. Bijna 91 % van de btw-plichtige ondernemingen zijn ondernemingen van minder dan 5 werknemers. Zij vertonen in de meeste gevallen een sterke ondernemingsdynamiek (oprichtingen en schrappingen).

²⁸ Het verloop van de tijdelijke werkloosheid is seizoensgebonden. Het gebruik van tijdelijke werkloosheid neemt toe in het eerste kwartaal van het jaar, terwijl dit in het vierde kwartaal het laagste peil bereikt. Men dient deze indicator dus van jaar tot jaar te bekijken.

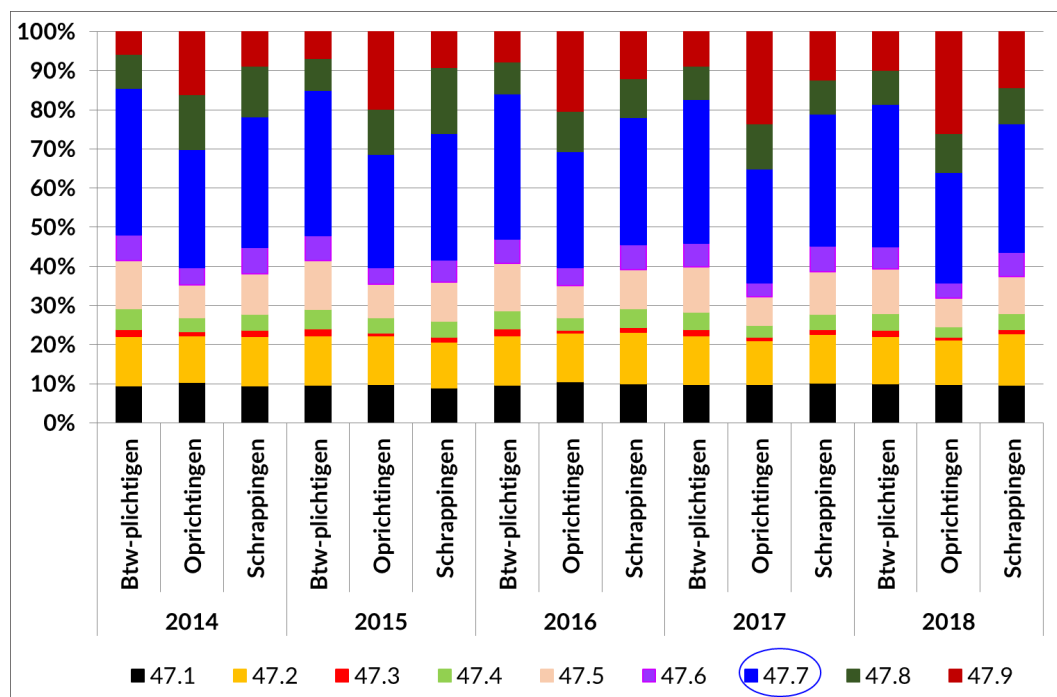
Voor de periode **2014-2018** registreerde de handelssector in zijn geheel (G45-G47) een **gunstige** evolutie zowel in termen van btw-plichtige ondernemingen (+2,6 %, van 174.774 naar 179.363), als qua oprichtingen (+7,8 %) of schrappingen (-10,2 %).

De handelssector (G45-G47) registreerde een **gunstige evolutie in 2018 ten opzichte van 2017** in termen van btw-plichtige ondernemingen (+0,4 %), terwijl deze evolutie ongunstig was zowel in termen van nieuwe oprichtingen van ondernemingen (-0,6 %) als qua schrappingen van ondernemingen (+6,9 %).

In 2018 was de handelssector (G45-G47) daardoor **netto oprichter van ondernemingen**²⁹ (14.602 ondernemingen opgericht tegenover 13.165 geschrapte ondernemingen, een verschil van +1.437 ondernemingen). Elke sector droeg daar positief toe bij. Sector G47 « **detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen** » is de **dominante sector**, zowel in termen van netto oprichtingen (58,5 %) als in termen van btw-plichtige ondernemingen (53,5 %). Zoals aangetoond in grafiek 2-9 is qua ondernemingsdynamiek de dominante positie van subsector 47.7 « overige detailhandel in gespecialiseerde winkels » in sector G47 « detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen » voor de hele periode 2014-2018 vast te stellen.

In 2018 was subsector 47.7 goed voor 36,5 % van de btw-plichtige ondernemingen van sector G47, 28,3 % van de oprichtingen van ondernemingen en 32,9 % van de schrappingen in de sector. Daarom zal deze subsector nader bestudeerd worden bij elke analyse van sector G47.

Grafiek 2-9. Oprichtingen en schrappingen van ondernemingen in de subsectoren van de G47

Bron: Statbel.

²⁹ Als het aantal opgerichte ondernemingen hoger ligt dan het aantal geschrapte ondernemingen, spreekt men van een netto oprichting van ondernemingen. In het omgekeerde geval spreekt men van netto vernietiging van ondernemingen.

2.6.1. Oprichtingen, schrappingen en btw-inschrijvingen van ondernemingen³⁰

Btw-plichtige ondernemingen

Met 179.363 btw-plichtige ondernemingen³¹ vertoont handelssector (G45-G47) in 2018 een groei **van het aantal btw-plichtige ondernemingen** met 0,4 % vergeleken met het jaar ervoor. Deze inschrijvingen worden voor 53,5 % gedragen door sector G47 « detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen », voor 32,2 % door sector G46 « groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen » en voor 14,3 % door sector G45 « handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen ».

Voor de periode **2014-2018** registreerde de handelssector (G45-G47) een gemiddelde van 176.817 btw-plichtige ondernemingen en een groei van 2,6 % tussen 2014 en 2018. Deze groei wordt voor 53,3 % gestuwd door sector G47 « detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen », voor 32,7 % door sector G46 « groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen » en voor 13,9 % door sector G45 « handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen ».

³⁰ Bij het afsluiten van de studie waren geen gegevens beschikbaar voor 2019.

³¹ Statbel: btw-plichtig zijn ondernemingen die op 31 december van het beschouwde jaar de hoedanigheid van btw-plichtige hebben. Omgekeerd komen de oprichtingen (btw-inschrijvingen) overeen met de eenheden die op 31 december van het beschouwde jaar de hoedanigheid van btw-plichtige hebben en die hoedanigheid nog niet hadden op 31 december van het voorgaande jaar. Het kan hier al dan niet gaan om nieuwe btw-plichtige ondernemingen.

Terwijl in de maandcijfers alle levensgebeurtenissen van een btw-plichtige (eerste btw-inschrijving, schrappingen, btw-herinschrijving, uit- of inwijking) exhaustief vervat zijn, komen de jaarcijfers voor 2008 en volgende voort uit een vergelijking van de momentopnames die jaarlijks op 31 december wordt opgemaakt. Gevolg daarvan is dat voor een gegeven jaar het in de jaarstatistiek berekende aantal « oprichtingen » of « schrappingen » noodzakelijk lager ligt dan de som van de in de maandstatistiek opgegeven aantallen oprichtingen of schrappingen. Alleen het aantal actieven op 31 december van elk jaar komt in beide statistieken overeen.

De schrappingen omvatten de eenheden die op 31 december van het beschouwde jaar niet meer staan ingeschreven in de btw-registers maar het wel waren op 31 december van het voorgaande jaar. Het kan daarbij al dan niet gaan om btw-plichtige ondernemingen die hun activiteiten definitief stopzetten. Alleen de hoedanigheid van btw-plichtige viel tussen de twee « momentopnames » uit het register weg.

Tabel 2-4. Aantal btw-plichtigen volgens grootte van ondernemingen in de handel (G45-G47)

Klassen	NACE-code	2014	2015	2016	2017	2018	2018	
							Relatief aandeel in elke categorie	Relatief aandeel in totaal
Minder dan 5 werknemers	45	21.299	21.570	22.137	22.513	23.240	14,3%	90,4%
	46	50.929	50.820	51.142	51.443	50.913	31,3%	88,2%
	47	85.930	85.643	86.790	88.025	88.530	54,4%	92,3%
	45-47	158.158	158.033	160.069	161.981	162.683	100,0%	90,7%
5-9 werknemers	45	1.227	1.265	1.225	1.200	1.166	14,2%	4,5%
	46	3.019	3.017	2.941	2.930	2.867	35,0%	5,0%
	47	4.090	4.081	4.142	4.120	4.158	50,8%	4,3%
	45-47	8.336	8.363	8.308	8.250	8.191	100,0%	4,6%
10-19 werknemers	45	644	642	651	656	663	14,1%	2,6%
	46	2.032	1.977	1.986	1.974	2.021	42,9%	3,5%
	47	1.956	1.967	1.983	1.987	2.026	43,0%	2,1%
	45-47	4.632	4.586	4.620	4.617	4.710	100,0%	2,6%
20-49 werknemers	45	480	469	463	464	467	17,0%	1,8%
	46	1.315	1.309	1.330	1.394	1.355	49,3%	2,3%
	47	887	908	937	904	924	33,6%	1,0%
	45-47	2.682	2.686	2.730	2.762	2.746	100,0%	1,5%
Meer dan 50 werknemers	45	124	122	137	154	164	15,9%	0,6%
	46	538	532	552	566	570	55,2%	1,0%
	47	304	295	296	290	299	28,9%	0,3%
	45-47	966	949	985	1.010	1.033	100,0%	0,6%
Totaal	45	23.774	24.068	24.613	24.987	25.700	14,3%	100,0%
	46	57.833	57.655	57.951	58.307	57.726	32,2%	100,0%
	47	93.167	92.894	94.148	95.326	95.937	53,5%	100,0%
	45-47	174.774	174.617	176.712	178.620	179.363	100,0%	100,0%
Variatie op 1 jaar verschil met totaal	45	0,1%	1,2%	2,3%	1,5%	2,9%		
	46	-1,9%	-0,3%	0,5%	0,6%	-1,0%		
	47	-0,2%	-0,3%	1,3%	1,3%	0,6%		
	45-47	-0,7%	-0,1%	1,2%	1,1%	0,4%		

Bron: Statbel.

Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (G45)

Het aantal **btw-plichtige (actieve) ondernemingen** in 2018 in sector G45 nam toe met 2,9 % vergeleken met het jaar ervoor, van 24.987 naar 25.700 ondernemingen. Die groei wordt geheel gedragen door de subsectoren 45.1 “**handel in motorvoertuigen**” en 45.2 “**onderhoud en reparatie van motorvoertuigen**”, respectievelijk goed voor 70,9 % en 29,0 % van de nieuwe inschrijvingen tussen 2017 en 2018, dat zijn 514 en 210 van de 725 nieuwe btw-plichtige ondernemingen.

Groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen (G46)

In 2018 **daalde** het aantal **btw-plichtige ondernemingen** in de groothandel (G46) met 1,0 % ten opzichte van 2017, van 58.307 naar 57.726 ondernemingen. Die daling van het aantal btw-plichtige ondernemingen ziet men in alle subsectoren van de G46 en vooral in subsector 46.4 “**groothandel in overige consumentenartikelen**” die verantwoordelijk was voor 55,9 % van deze daling, met andere woorden 325 van de 581 btw-plichtige ondernemingen van de G46.

Detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen(G47)

Het aantal **actieve ondernemingen** in sector G47 “detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen” **groeide in 2018** vergeleken met het jaar ervoor. De stijging bedroeg 0,6 %, wat het aantal btw-plichtige ondernemingen op 95.937 bracht, tegenover 95.326 een jaar eerder. Die groei van het aantal ondernemingen werd uitsluitend gedragen door de subsectoren 47.9 “**detailhandel, niet in winkels, en exclusief markt- en straathandel**”, 47.8 “**markt- en straathandel**” en 47.1 “**detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels**” die respectievelijk goed waren voor 79,6 %, 10,9 % en 9,5 % van de nieuwe inschrijvingen tussen 2017 en 2018, meer bepaald 1.149, 158 en 137 van de 1.444 nieuwe btw-plichtige ondernemingen.

Subsector 47.7, “**overige detailhandel in gespecialiseerde winkels**”, de **dominante subsector van de G47**, was goed voor 34.992 van de 95.937 btw-plichtige ondernemingen van de G47 in 2018. Die 34.992 btw-plichtige ondernemingen komen voor 25,6 % voor rekening van categorie 47.71 “detailhandel in kleding in gespecialiseerde winkels”, voor 21,9 % van categorie 47.78 “overige detailhandel in nieuwe artikelen in gespecialiseerde winkels” en voor 14,5 % van categorie 47.73 “apothekers in gespecialiseerde winkels”.

Oprichtingen

Het aantal **oprichtingen van ondernemingen** in de hele handel (G45-G47) ging in **dalende richting in 2018** ten opzichte van 2017, van 14.696 naar 14.602 nieuw opgerichte ondernemingen, dat is een afname met 0,6 %. Zoals voor de inschrijvingen worden die oprichtingen van ondernemingen voor 58,5 % geschraagd door sector G47, voor 25,2 % door sector G46 en voor 16,3 % door sector G45. **Tussen 2014 en 2018** kende het aantal opgerichte ondernemingen eveneens een stijging, en wel met 7,8 %.

Tabel 2-5. Aantal oprichtingen volgens grootte van ondernemingen in de handel (G45-G47)

Klassen	NACE-code	2014	2015	2016	2017	2018	2018	
							Relatief aandeel in elke categorie	Relatief aandeel in totaal
Minder dan 5 werknemers	45	1.560	1.709	1.880	1.882	2.353	16,5%	98,9%
	46	3.998	4.093	4.201	4.062	3.614	25,3%	98,1%
	47	7.744	7.827	8.233	8.471	8.335	58,3%	97,6%
	45-47	13.302	13.629	14.314	14.415	14.302	100,0%	97,9%
5-9 werknemers	45	14	13	13	15	19	9,5%	0,8%
	46	35	34	40	37	44	21,9%	1,2%
	47	107	113	96	126	138	68,7%	1,6%
	45-47	156	160	149	178	201	100,0%	1,4%
10-19 werknemers	45	3	5	5	7	3	3,9%	0,1%
	46	11	18	17	8	20	26,3%	0,5%
	47	40	35	66	45	53	69,7%	0,6%
	45-47	54	58	88	60	76	100,0%	0,5%
20-49 werknemers	45	4	1	4	5	3	15,8%	0,1%
	46	10	11	6	8	4	21,1%	0,1%
	47	15	22	14	24	12	63,2%	0,1%
	45-47	29	34	24	37	19	100,0%	0,1%
Meer dan 50 werknemers	45	1	1	1	1	1	25,0%	0,0%
	46	1	4	3	3	3	75,0%	0,1%
	47	2	4	0	2	0	0,0%	0,0%
	45-47	4	9	4	6	4	100,0%	0,0%
Totaal	45	1.582	1.729	1.903	1.910	2.379	16,3%	100,0%
	46	4.055	4.160	4.267	4.118	3.685	25,2%	100,0%
	47	7.908	8.001	8.409	8.668	8.538	58,5%	100,0%
	45-47	13.545	13.890	14.579	14.696	14.602	100,0%	100,0%
Variatie op 1 jaar verschil met totaal	45	9,7%	9,3%	10,1%	0,4%	24,6%		
	46	-1,1%	2,6%	2,6%	-3,5%	-10,5%		
	47	7,3%	1,2%	5,1%	3,1%	-1,5%		
	45-47	4,9%	2,5%	5,0%	0,8%	-0,6%		

Bron: Statbel.

Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (G45)

In 2018 groeide het aantal **oprichtingen van ondernemingen** met 24,6 % in de autohandel (G45) vergeleken met het jaar ervoor, van 1.910 naar 2.379 nieuw opgerichte ondernemingen. De subsectoren 45.1 “**handel in motorvoertuigen**” en 45.2 “**onderhoud en reparatie van motorvoertuigen**” ondersteunden deze groei met 95,5 %, dat zijn respectievelijk 353 en 95 van de 469 nieuwe ondernemingen.

Groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen (G46)

Het aantal **oprichtingen van ondernemingen** in de groothandel (G46) **daalde in 2018** met 10,5 % vergeleken met het jaar ervoor, van 4.118 naar 3.685 nieuwe ondernemingen. Twee subsectoren zijn verantwoordelijk voor 81,9 % van deze daling, namelijk de subsectoren 46.1 “**handelsbemiddeling**” en 46.4 “**groothandel in overige consumentenartikelen**”, met respectievelijk 57,0 % en 24,9 % minder ondernemingen tussen 2017 en 2018, dat komt neer op 249 en 109 van de 433 ondernemingen minder.

Detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen (G47)

In 2018 **daalde** het aantal **oprichtingen van ondernemingen** in sector G47 “detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen” met 1,5 % ten opzichte van 2017, van 8.668 naar 8.538 nieuwe ondernemingen. Twee subsectoren zijn goed voor 79,2 % van de daling van het aantal nieuwe oprichtingen van ondernemingen in 2018, met name: subsector 47.8 “**markt- en straathandel**” (42,5 %) en subsector 47.7 “**overige detailhandel in gespecialiseerde winkels**” (36,7 %), met respectievelijk 139 en 120 van de 327 ondernemingen die minder opgericht werden.

Subsector 47.7 “**overige detailhandel in gespecialiseerde winkels**”, **dominante subsector van de G47**, is in 2018 goed voor 2.412 van de 8.538 opgerichte ondernemingen van de G47. Die 2.412 opgerichte ondernemingen komen voor 64,1 % voor rekening van **drie categorieën**: de 47.71 “detailhandel in kleding in gespecialiseerde winkels” (32 %), de 47.78 “overige detailhandel in nieuwe artikelen in gespecialiseerde winkels” (20,5 %) en de 47.76 “detailhandel in bloemen, planten, zaden, kunstmeststoffen, huisdieren en voedsel voor huisdieren in gespecialiseerde winkels” (11,5 %).

Schrappingen

De handelssector (G45-G47) kende een **ongunstige evolutie in 2018 in termen van schrappingen van ondernemingen**. Het aantal geschrapte ondernemingen nam namelijk toe met 6,9 % in 2018 vergeleken met het jaar ervoor. Sector G46 en sector G47 leverden samen 85,4 % van de toename van het aantal schrappingen van ondernemingen (respectievelijk 374 en 349 op 847 schrappingen).

Tabel 2-6. Aantal schrappingen volgens grootte van ondernemingen in de handel (G45-G47)

Klassen	NACE-code	2014	2015	2016	2017	2018	2018	
							Relatief aandeel in elke categorie	Relatief aandeel in totaal
Minder dan 5 werknemers	45	1.521	1.396	1.255	1.396	1.521	11,7%	99,3%
	46	4.993	4.215	3.760	3.596	3.964	30,4%	98,7%
	47	8.023	8.044	6.881	7.215	7.566	58,0%	99,3%
	45-47	14.537	13.655	11.896	12.207	13.051	100,0%	99,1%
5-9 werknemers	45	6	2	6	6	5	8,1%	0,3%
	46	27	17	15	14	20	32,3%	0,5%
	47	35	37	26	43	37	59,7%	0,5%
	45-47	68	56	47	63	62	100,0%	0,5%
10-19 werknemers	45	4	1	1	2	3	9,7%	0,2%
	46	12	18	10	17	17	54,8%	0,4%
	47	9	10	17	6	11	35,5%	0,1%
	45-47	25	29	28	25	31	100,0%	0,2%
20-49 werknemers	45	1	1	2	3	1	9,1%	0,1%
	46	11	12	9	11	7	63,6%	0,2%
	47	7	7	7	5	3	27,3%	0,0%
	45-47	19	20	18	19	11	100,0%	0,1%
Meer dan 50 werknemers	45	0	0	2	0	1	10,0%	0,1%
	46	9	4	3	3	7	70,0%	0,2%
	47	2	5	2	1	2	20,0%	0,0%
	45-47	11	9	7	4	10	100,0%	0,1%
Totaal	45	1.532	1.400	1.266	1.407	1.531	11,6%	100,0%
	46	5.052	4.266	3.797	3.641	4.015	30,5%	100,0%
	47	8.076	8.103	6.933	7.270	7.619	57,9%	100,0%
	45-47	14.660	13.769	11.996	12.318	13.165	100,0%	100,0%
Variatie op 1 jaar verschil met totaal	45	5,7%	-8,6%	-9,6%	11,1%	8,8%		
	46	9,1%	-15,6%	-11,0%	-4,1%	10,3%		
	47	4,8%	0,3%	-14,4%	4,9%	4,8%		
	45-47	6,3%	-6,1%	-12,9%	2,7%	6,9%		

Bron: Statbel.

Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (G45)

Sector G45 noteerde een **ongunstige evolutie in termen van schrappingen van ondernemingen in 2018**. Het aantal geschrapte ondernemingen nam toe met 8,8 % vergeleken met het jaar ervoor.

Die ongunstige evolutie van het aantal schrappingen van ondernemingen is voor 72,3 % te wijten aan subsector 45.2 "**onderhoud en reparatie van motorvoertuigen**" en voor 24,8 % aan subsector 45.1 "**handel in motorvoertuigen**", dat zijn respectievelijk 99 en 34 van de 137 extra geschrapte ondernemingen.

Groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen (G46)

Sector G46 registreerde een **ongunstige evolutie in termen van schrappingen van ondernemingen in 2018**. Het aantal geschrapte ondernemingen nam toe met 10,3 % in 2018 ten opzichte van 2017, dat zijn 374 schrappingen meer. Die ongunstige evolutie van het aantal schrappingen van ondernemingen is voor 72,8 % te wijten aan subsector 46.1 "**handelsbemiddeling**" en voor 11,4 % aan subsector 46.3 "**groothandel in voedingsmiddelen, dranken en genotmiddelen**", dat zijn respectievelijk 275 en 43 van de 378 extra schrappingen van ondernemingen.

Detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen(G47)

Bij de **schrappingen in 2018** kende sector G47 een **ongunstige** evolutie vergeleken met het jaar ervoor, net als sector G45 en G46. Het aantal geschrapte ondernemingen nam toe met 4,8 % vergeleken met het jaar ervoor, van 7.270 naar 7.619 geschrapte ondernemingen. Die ongunstige evolutie is voor 82,6 % voor rekening van de subsectoren 47.9 “**detailhandel niet in winkels, en exclusief markt- en straathandel**”, 47.2 “**detailhandel in voedings- en genotsmiddelen in gespecialiseerde winkels**” en 47.8 “**markt- en straathandel**”, dat zijn respectievelijk 186, 98 en 81 van de 442 geschrapte ondernemingen.

Subsector 47.7 “**overige detailhandel in gespecialiseerde winkels**”, **dominante subsector van de G47**, was goed voor 2.503 van de 7.619 geschrapte ondernemingen van de G47 in 2018. Die 2.503 geschrapte ondernemingen vindt men voor 64,8 % in **drie categorieën**: de 47.71 “detailhandel in kleding in gespecialiseerde winkels” (32,6 %), de 47.78 “overige detailhandel in nieuwe artikelen in gespecialiseerde winkels” (19,9 %) en de 47.76 “detailhandel in bloemen, planten, zaden, kunstmeststoffen, huisdieren en voedsel voor huisdieren in gespecialiseerde winkels” (12,2 %), dat zijn respectievelijk 817, 499 en 306 van de 2.503 geschrapte ondernemingen.

Netto saldo: oprichting of schrapping van ondernemingen

Tabel 2-7. Demografie van de ondernemingen in de handel (G45-G47)

Klassen	NACE-code	2014	2015	2016	2017	2018	2018/ 2014	2018/ 2017	Relatief aandeel in 2018
btw-plichtige ondernemingen	45	23.774	24.068	24.613	24.987	25.700	8,1%	2,9%	14,3%
	46	57.833	57.655	57.951	58.307	57.726	-0,2%	-1,0%	32,2%
	47	93.167	92.894	94.148	95.326	95.937	3,0%	0,6%	53,5%
	45-47	174.774	174.617	176.712	178.620	179.363	2,6%	0,4%	100,0%
Oprichtingen	45	1.582	1.729	1.903	1.910	2.379	50,4%	24,6%	16,3%
	46	4.055	4.160	4.267	4.118	3.685	-9,1%	-10,5%	25,2%
	47	7.908	8.001	8.409	8.668	8.538	8,0%	-1,5%	58,5%
	45-47	13.545	13.890	14.579	14.696	14.602	7,8%	-0,6%	100,0%
Schrappingen	45	1.532	1.400	1.266	1.407	1.531	-0,1%	8,8%	11,6%
	46	5.052	4.266	3.797	3.641	4.015	-20,5%	10,3%	30,5%
	47	8.076	8.103	6.933	7.270	7.619	-5,7%	4,8%	57,9%
	45-47	14.660	13.769	11.996	12.318	13.165	-10,2%	6,9%	100,0%
Oprichting/ verdwijning van ondernemingen	45	50	329	637	503	848			
	46	-997	-106	470	477	-330			
	47	-168	-102	1.476	1.398	919			
	45-47	-1.115	121	2.583	2.378	1.437			

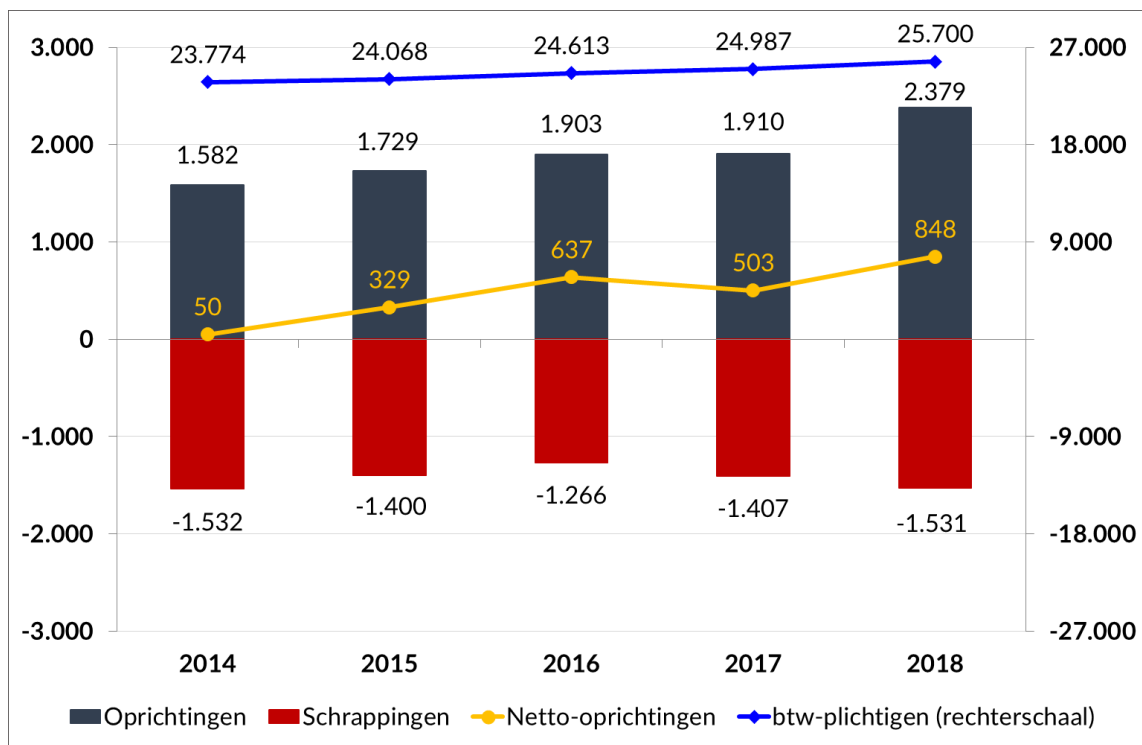
Bron: Statbel.

Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (G45)

In 2018 was sector G45 **netto oprichter van ondernemingen**. Er werden 2.379 ondernemingen opgericht tegenover 1.513 geschrapt, een positief verschil van 848 ondernemingen. Dat saldo is **positief voor het vijfde opeenvolgende jaar**, met een toename van 68,6 % ten opzichte van 2017.

Die netto oprichting van 2018 wordt geheel gevoed door twee subsectoren: de 45.1 “**handel in motorvoertuigen**” en de 45.2 “**onderhoud en reparatie van motorvoertuigen**” met respectievelijk 576 en 275 van de 848 netto oprichtingen.

Grafiek 2-10. Oprichtingen en schrappingen van ondernemingen in sector G45

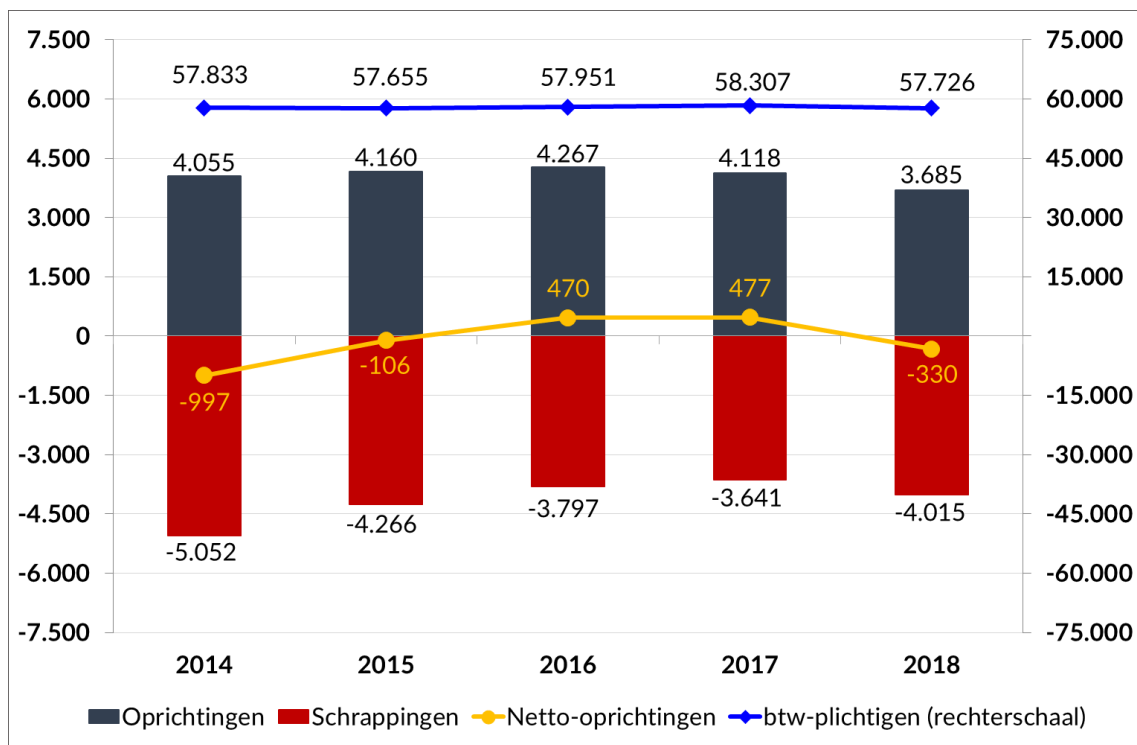
Bron: Statbel.

Groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen (G46)

In 2018 was sector G46 **netto vernietiger van ondernemingen**. Er werden 3.685 ondernemingen opgericht tegenover 4.015 geschrapt, een verschil van -330 ondernemingen. Het is het **derde negatieve saldo sinds 2014**, hoewel niet opeenvolgend.

Die netto vernietiging van 2018 is voor 64,9 % aan te rekenen aan subsector 46.4 "groothandel in overige consumentenartikelen" met 161 van de 362 netto vernietigingen (44,5 %) en aan subsector 46.6 "groothandel in andere machines en werktuigen en toebehoren" met 74 van de 362 netto vernietigingen (20,4 %).

Grafiek 2-11. Oprichtingen en schrappingen van ondernemingen in sector G46

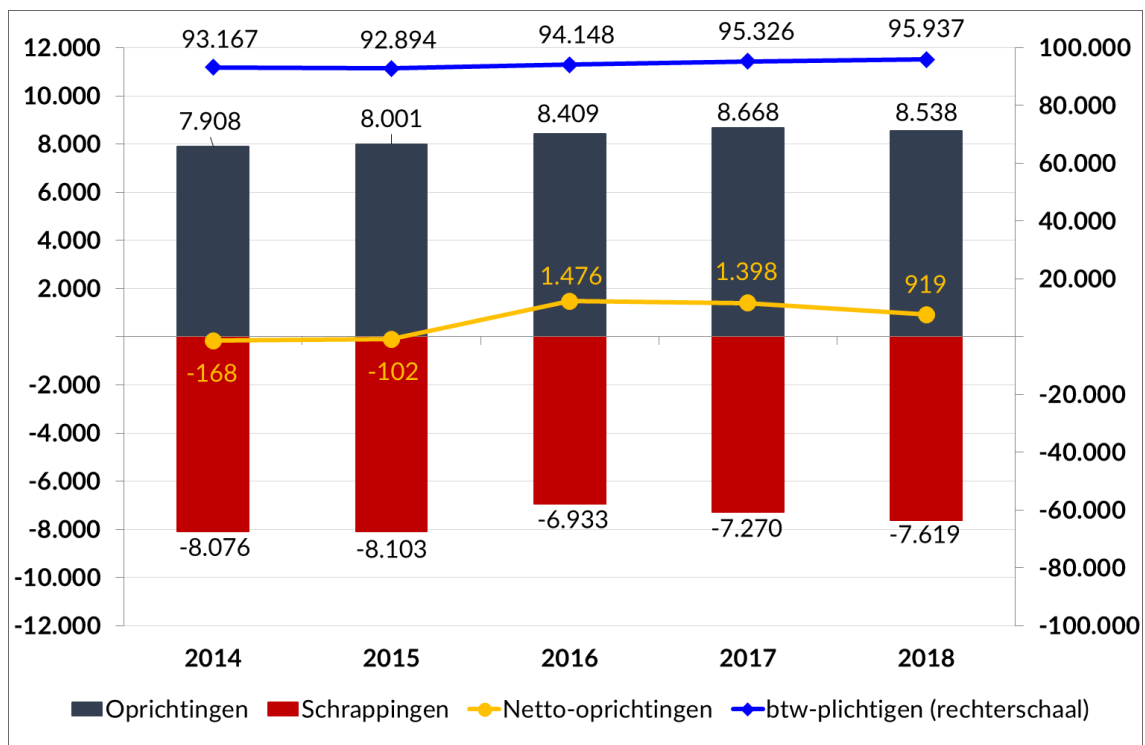

Bron: Statbel.

Detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen(G47)

In 2018 was ook sector G47 **netto oprichter** met een saldo van 919 ondernemingen. Er werden 8.538 ondernemingen opgericht tegenover 7.619 geschrapt. Het is het **derde positieve saldo dat opgetekend wordt**. Die **netto oprichting** wordt **gedragen door drie subsectoren**: de 47.9 "detailhandel niet in winkels en exclusief markt- en straathandel" (1.132 van de 1.376 netto oprichtingen, namelijk 82,3 %), de 47.8 "markt- en straathandel" (144 van de 1.376 netto oprichtingen, namelijk 10,5 %) en de 47.1 "detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels" (100 van de 1.376 netto oprichtingen, namelijk 7,3 %).

Grafiek 2-12. Oprichtingen en schrappingen van ondernemingen in sector G47

Bron: Statbel.

2.6.2. Faillissementen en verloren arbeidsplaatsen ten gevolge van de faillissementen

Voor de hele periode 2015-2019 kende het aantal **faillissementen** in de hele sector (G45-G47) een wisselend verloop, met **een toename in 2019** ten opzichte van 2018. De ermee samenhangende **verloren arbeidsplaatsen** kenden hetzelfde grillige verloop, en zoals de faillissementen, **evolueerden ongunstig in 2019** vergeleken met het jaar ervoor.

Tabel 2-8. Faillissementen en verloren arbeidsplaatsen

	NACE-code	2015	2016	2017	2018	2019	2018				2019			
							I	II	III	IV	I	II	III	IV
Faillissementen	45	302	283	299	324	310	84	70	71	99	73	95	56	86
	46	803	710	738	687	722	205	165	129	188	200	182	162	178
	47	1.394	1.382	1.499	1.374	1.438	384	309	290	391	363	367	330	378
	45-47	2.499	2.375	2.536	2.385	2.470	673	544	490	678	636	644	548	642
Verloren arbeidsplaatsen	45	433	348	341	303	363	84	83	43	93	78	117	82	86
	46	1.253	1.271	952	834	838	216	229	172	217	185	197	173	283
	47	2.281	2.878	2.282	2.088	2.260	600	515	436	537	579	702	465	514
	45-47	3.967	4.497	3.575	3.225	3.461	900	827	651	847	842	1.016	720	883

Bron: Statbel.

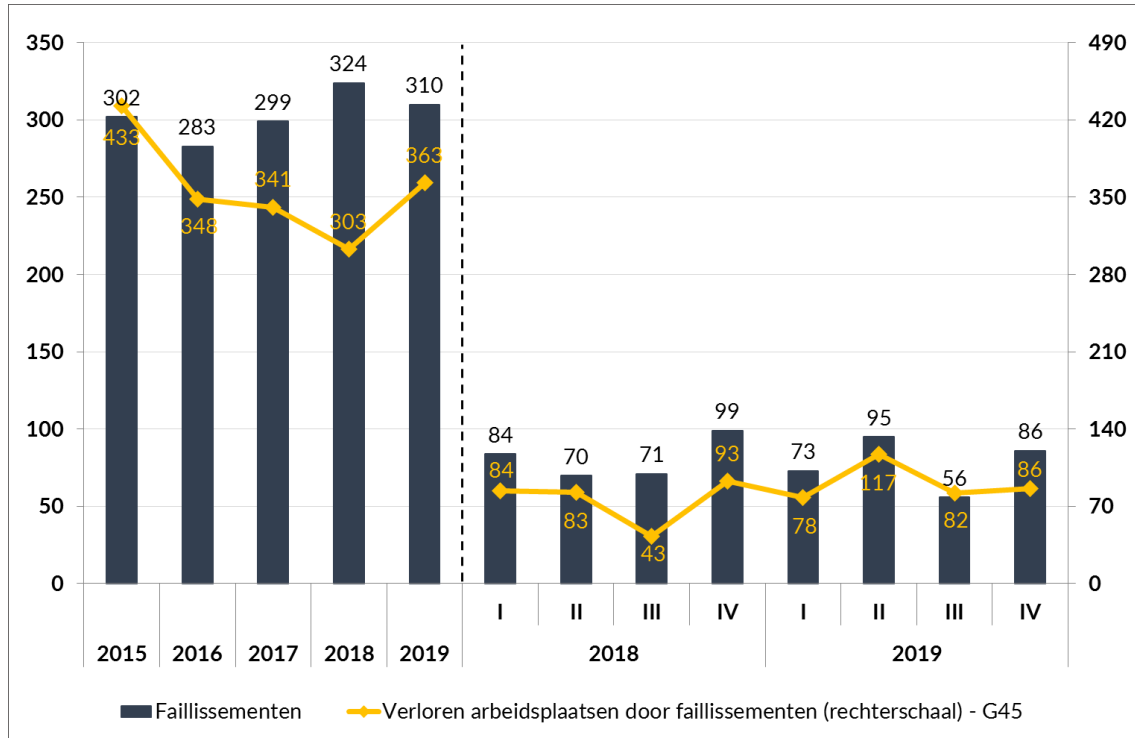
In 2019 noteerde de hele handelssector (G45-G47) 2.470 faillissementen van ondernemingen, een toename met 3,6 %, zijnde 85 meer ten opzichte van 2018, met 2.385 faillissementen. Die toename van het aantal faillissementen vergeleken met het jaar ervoor ziet men ook in de ermee samenhangende verloren arbeidsplaatsen, die eveneens toenamen in 2019 in de handelssector als geheel (G45-G47), meer bepaald 3.461 verloren arbeidsplaatsen in 2019 tegenover 3.225 in 2018.

In 2019 stelt men de toename van het aantal faillissementen in de hele handelssector (G45-G47) ook vast in de sectoren G46 en G47 maar niet in de G45, terwijl de toename van de daarmee samenhangende verloren arbeidsplaatsen zich in alle samenstellende sectoren voordoet. Door zijn gewicht in de hele sector (G45-G47) speelt sector G47 "detailhandel, met uitzondering van

motorvoertuigen en motorfietsen” een **beslissende rol**, zowel voor het aantal geregistreerde faillissementen (58,2 %) als voor het daarmee samenhangende banenverlies (65,3 %).

Handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (G45)

Grafiek 2-13. Faillissementen en verloren arbeidsplaatsen in sector G45

Bron: Statbel.

Voor de periode **2015-2019** vertonen de **faillissementen** een **omkering van de trend**: ze kennen een daling in 2019 ten opzichte van 2018, na twee opeenvolgende stijgingen. De daardoor teweeggebrachte **arbeidsplaatsverliezen**, die sinds 2015 zijn blijven afnemen, kenden eveneens een omkering van de trend in 2019 en gingen opnieuw stijgen. Met een resultaat van 433 verloren arbeidsplaatsen blijft 2015 het jaar met het hoogste aantal verloren arbeidsplaatsen door faillissementen voor de periode 2015-2019.

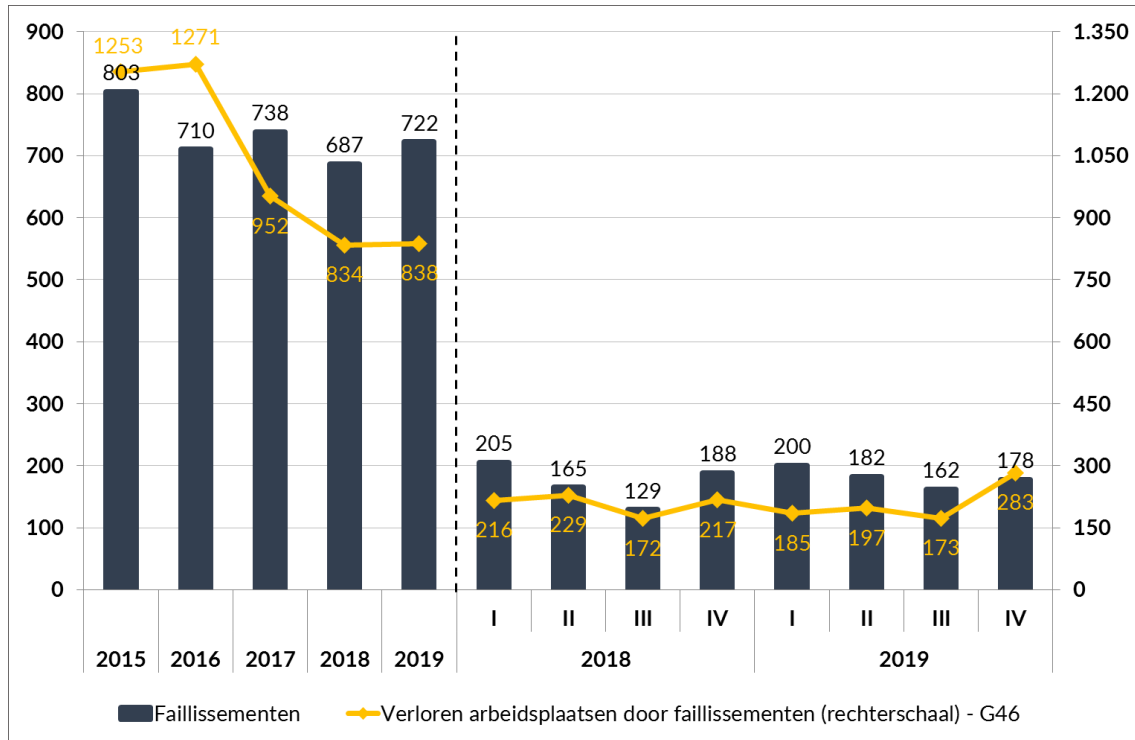
In 2019 **daalde** het aantal **faillissementen** met 4,3 % in sector G45 “**handel in en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen**” vergeleken met het jaar ervoor, van 324 faillissementen in 2018 naar 310 faillissementen in 2019, dat zijn er 14 minder.

Het aantal **verloren arbeidsplaatsen** als gevolg van die faillissementen **nam daarentegen toe** met 19,8 % in 2019, van 303 verloren arbeidsplaatsen in 2018 naar 363 in 2019.

Het zijn voornamelijk de subsectoren 45.2 “**onderhoud en reparatie van motorvoertuigen**” en 45.1 “**handel in motorvoertuigen**” die het **grootste** aantal faillissementen kenden in 2019 met respectievelijk 145 en 136 faillissementen, wat leidde tot het verlies van respectievelijk 213 en 129 arbeidsplaatsen. Het aantal faillissementen was minder opvallend in subsector 45.4 “**handel in en onderhoud en reparatie van motorfietsen en delen en toebehoren van motorfietsen**”, meer bepaald 6 faillissementen van ondernemingen die leidden tot 2 verloren arbeidsplaatsen.

Groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen (G46)

Grafiek 2-14. Faillissementen en verloren arbeidsplaatsen in sector G46

Bron: Statbel.

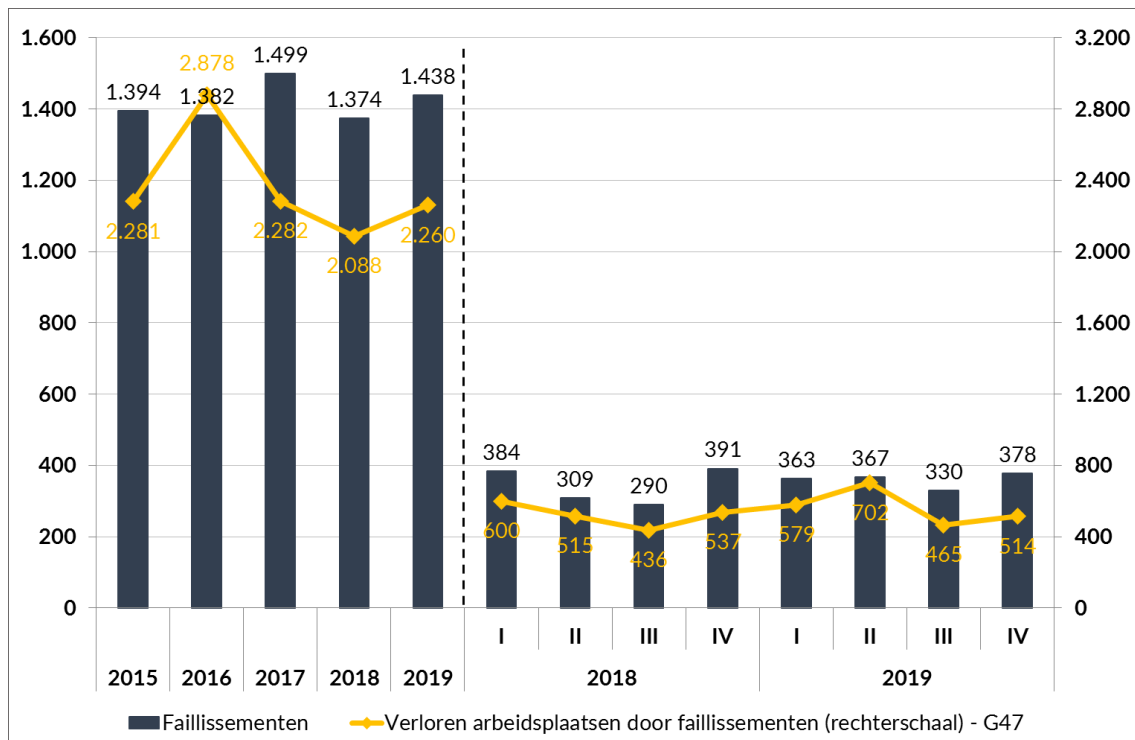
Terwijl de **faillissementen** een op- en neergaand verloop vertonen, kennen de erdoor veroorzaakte **verloren arbeidsplaatsen** een **dalende trend voor de periode 2015-2019**, met uitzondering van 2016 en 2019. Met 803 faillissementen kent 2015 een recordpeil voor de periode 2015-2019 in termen van aantal faillissementen in sector G46, terwijl 2016 het grootste aantal verloren arbeidsplaatsen vertoont voor de periode onder beschouwing (1.271 verloren arbeidsplaatsen).

In 2019 **steeg** het aantal **faillissementen** in sector G46 “groothandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen” **met 5,1 %**, van 687 in 2017 naar 722, dat zijn 35 faillissementen meer. De faillissementen die opgetekend werden in 2019 leidden tot 838 **verloren arbeidsplaatsen**, een stijging met 0,5 % vergeleken met het jaar ervoor.

Het zijn voornamelijk de subsectoren 46.1 “handelsbemiddeling”, 46.4 “groothandel in overige consumentenartikelen”, 46.3 “groothandel in voedingsmiddelen, dranken en genotmiddelen” en 46.7 “overige gespecialiseerde groothandel” **die het grootste aantal faillissementen optekenden in 2019**, met respectievelijk 234, 139, 117 en 106 faillissementen. Die 4 subsectoren zijn verantwoordelijk voor 82,5 % van de faillissementen van sector G46 in 2019 en 86,4 % van de ermee samenhangende verloren arbeidsplaatsen. Het aantal faillissementen was minder uitgesproken in subsector 46.2 “groothandel in landbouwproducten en levende dieren”, met 18 faillissementen van ondernemingen en daardoor 10 verloren arbeidsplaatsen.

Detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen(G47)

Grafiek 2-15. Faillissementen en verloren arbeidsplaatsen in sector G47

Bron: Statbel.

Voor de periode **2015-2019** blijft 2017 het jaar met het grootste aantal faillissementen (1.499) in sector G47 “detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen”, maar de ermee samenhangende verloren arbeidsplaatsen (2.282) blijven onder het aantal van 2016 (2.878).

In 2019 **steeg** het aantal **faillissementen met 4,7 %** in sector G47 “detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen” vergeleken met het jaar ervoor, van 1.374 faillissementen in 2018 naar 1.438 faillissementen in 2019.

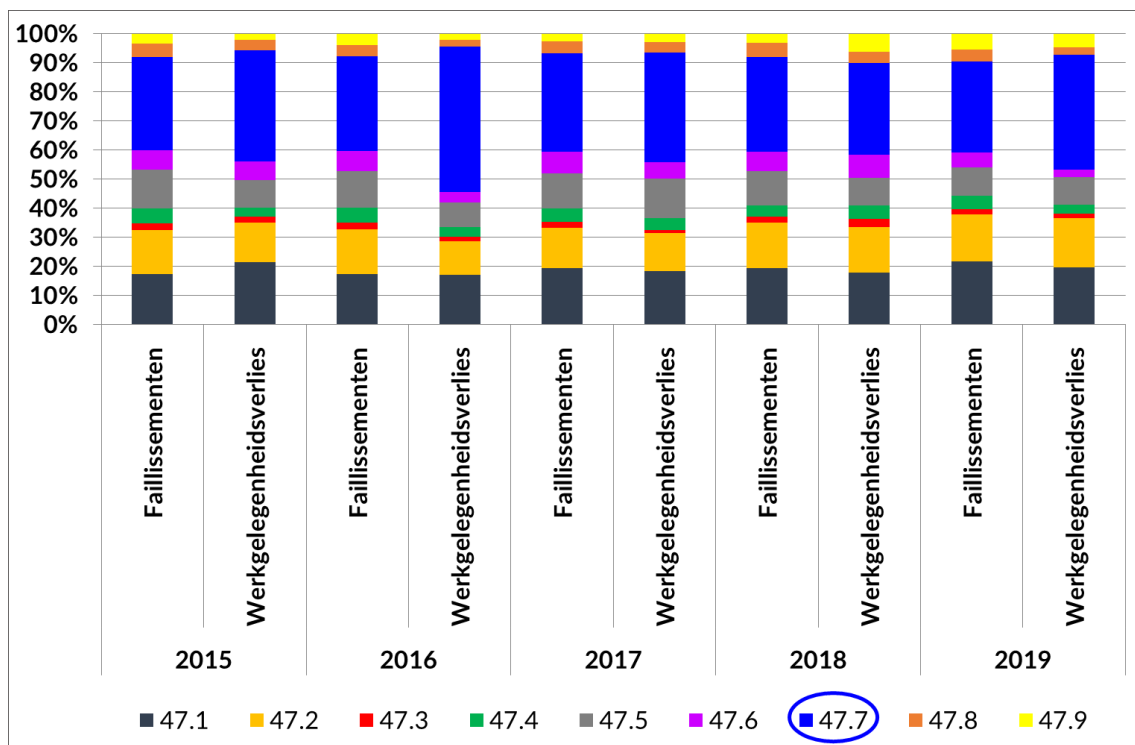
Het aantal **verloren arbeidsplaatsen** als gevolg van die faillissementen kende ook een **ongunstigere** evolutie in 2019, met een stijging van 8,2 % vergeleken met het jaar ervoor, meer bepaald 172 meer verloren arbeidsplaatsen.

Het zijn voornamelijk 4 **subsectoren**, namelijk de 47.7 “overige detailhandel in gespecialiseerde winkels”, de 47.1 “detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels”, de 47.2 “detailhandel in voeding in gespecialiseerde winkels” en de 47.5 “detailhandel in andere consumentenartikelen in gespecialiseerde winkels” die verantwoordelijk zijn voor 79,1 % van het aantal faillissementen in 2019 in sector G47, met respectievelijk 452, 313, 233 en 140 faillissementen. Die laatste zorgden voor het verlies van respectievelijk 890, 447, 377 en 213 arbeidsplaatsen (85,3 % verloren arbeidsplaatsen door faillissementen van de G47 in 2019). Het aantal ondernemingen dat overkop ging lag lager in subsector 47.3 “detailhandel in motorbrandstoffen in gespecialiseerde winkels”, namelijk 25 faillissementen van ondernemingen die leidden tot het verlies van 35 arbeidsplaatsen.

Overige detailhandel in gespecialiseerde winkels (subsector 47.7)

Zoals blijkt uit grafiek 2-16 neemt subsector 47.7 “**overige detailhandel in gespecialiseerde winkels**” een **opvallende plaats** in sector G47 “detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen” **zowel voor het aantal faillissementen als voor de overeenkomstige verloren arbeidsplaatsen**. Die dominante positie stelt men vast voor de hele periode 2015-2019.

Grafiek 2-16. Faillissementen en verloren arbeidsplaatsen in de subsectoren van de G47

Bron: Statbel.

In 2019 telde subsector 47.7 “overige detailhandel in gespecialiseerde winkels” 452 faillissementen, dat zijn 31,4 % van de faillissementen van sector G47 en 890 verloren arbeidsplaatsen door deze faillissementen, zijnde 39,4 % van de verloren arbeidsplaatsen in sector G47.

Het aantal **faillissementen** in 2019 in subsector 47.7 is voor 75,2 % te verklaren **door drie categorieën**: categorie 47.71 “detailhandel in kleding in gespecialiseerde winkels”, categorie 47.78 “overige detailhandel in nieuwe artikelen in gespecialiseerde winkels” en categorie 47.72 “detailhandel in schoeisel en lederwaren in gespecialiseerde winkels”. Die drie categorieën waren respectievelijk goed voor 45,8 %, 18,1 % en 11,3 % van de faillissementen van subsector 47.7, namelijk 207, 82 en 51 faillissementen op 452.

De **verloren arbeidsplaatsen door de faillissementen** in subsector 47.7 zijn voor 60,6 % toe te schrijven aan categorie 47.71 “detailhandel in kleding in gespecialiseerde winkels” (539 van de 890 verloren arbeidsplaatsen in subsector 47.7).

2.6.3. Uitvalpercentage

Het uitvalpercentage is een indicator waarmee men de **kwetsbaarheid van een sector** kan testen afgaande op de statistieken van de faillissementen van ondernemingen en de oprichtingen van ondernemingen. Aan de hand van het uitvalpercentage, de verhouding tussen het aantal faillissementen in een sector en de actieve bevolking van ondernemingen van die sector, kan men, ongeacht de trend in absolute waarde (stijging of daling), aangeven of de statistieken van de faillissementen al dan niet alarmerend zijn, door het aantal ervan te relativeren.

Tabel 2-9. Uitvalpercentage

	NACE-code	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Uitvalpercentage	45	1,47%	1,36%	1,26%	1,32%	1,39%	1,30%
	46	1,61%	1,46%	1,29%	1,35%	1,28%	1,36%
	47	1,84%	1,69%	1,68%	1,84%	1,70%	1,79%
	45-47	1,71%	1,57%	1,48%	1,60%	1,51%	1,57%

Bron: Statbel, eigen berekeningen.

In 2019 noteerde de handelssector (G45-G47) 2.470 faillissementen (+3,6 % vergeleken met het jaar ervoor) op de 157.063 actieve (btw-plichtige) ondernemingen (17 faillissementen meer dan het gemiddelde over de periode 2015-2019, 2.453 faillissementen). Het uitvalpercentage **van de handel (G45-G47) in 2019 bedroeg 1,57 %** (op 100 actieve ondernemingen gingen er 1,57 failliet), dat is een verslechtering met 0,06 procentpunt vergeleken met het jaar ervoor. De dynamiek van de handelssector (G45-G47) wordt getroffen door een **dubbele ongunstige evolutie in 2019**, namelijk een afname van het aantal actieve ondernemingen vergeleken met het jaar ervoor, van 157.572 actieve ondernemingen in 2018 naar 157.063 actieve ondernemingen in 2019, en een toename van de faillissementen, van 2.385 in 2018 naar 2.470 in 2019.

De G47 "detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen" kende een uitvalpercentage van 1,79 % (op 100 actieve ondernemingen zijn er 1,79 ondernemingen failliet gegaan), een achteruitgang van 0,09 procentpunt vergeleken met het jaar ervoor, een weerspiegeling van de trend in de handelssector als geheel (G45-G47) (een afname van het aantal actieve ondernemingen en een toename van het aantal faillissementen in 2019).

Er is evenwel een verbetering te zien ten opzichte van 2014, zowel voor de hele handelssector (G45-G47) waar men nog 1,71 faillissementen telde op 100 ondernemingen, als voor de detailhandel (G47) met 1,84 faillissementen op 100 ondernemingen.

3. Overige indicatoren

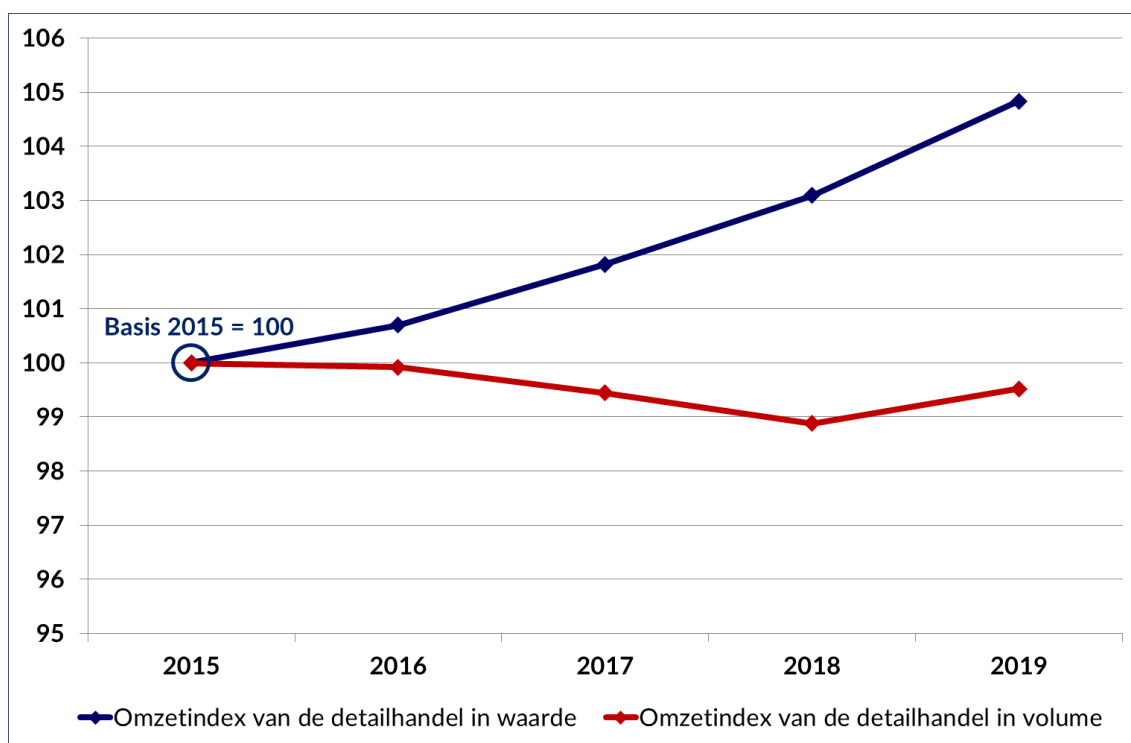
3.1. De Statbel-enquête bij de detailhandel (G47)

De gegevens met betrekking tot de omzet in de detailhandel zijn gebaseerd op de verplichte maandelijkse conjunctuurenquête³² die georganiseerd wordt door de Algemene Directie Statistiek-Statistics Belgium. Die enquête omvat de activiteiten die opgenomen zijn onder de NACE-codes 47.11 tot 47.99 van afdeling G van de NACE Rev.2 nomenclatuur van de economische activiteiten in de Europese Gemeenschap. Die activiteiten zijn gegroepeerd in 4 categorieën, namelijk: de detailhandelsondernemingen met meerdere afdelingen, de supermarkten, de detailhandelsondernemingen met filialen, en de overige detailhandelsondernemingen. Die conjunctuurenquête levert de cijfers tegen werkelijke prijzen en tegen vaste prijzen, waardoor het prijseffect wordt belicht (er is een maandelijkse deflator van de verkoop in opgenomen). De detailhandel wordt gegroepeerd volgens de NACE-classificatie.

Omzet van de detailhandel (G47)

Grafiek 3-1. Omzet van de detailhandel tegen werkelijke en tegen vaste prijzen

Bruto index (2015 = 100).

Bron: Statbel.

Terwijl de **bruto index** van de **detailhandel in waarde** een constante evolutie kent **tijdens de periode onder beschouwing**, met een stijging van 4,8 % tussen 2015 en 2019, kent **de index in volume** een omgekeerde trend tot 2018. Het dalende verloop van de index in volume tot 2018 werd vervolgens bruusk onderbroken door de stijging van de index in 2019. Voor de beschouwde periode nam de index in volume evenwel af met 0,5 %. Ondanks de stijging in 2019 voor beide indexen wordt het verschil tussen de evolutie van de twee indexen steeds groter, getuigend van een prijseffect.

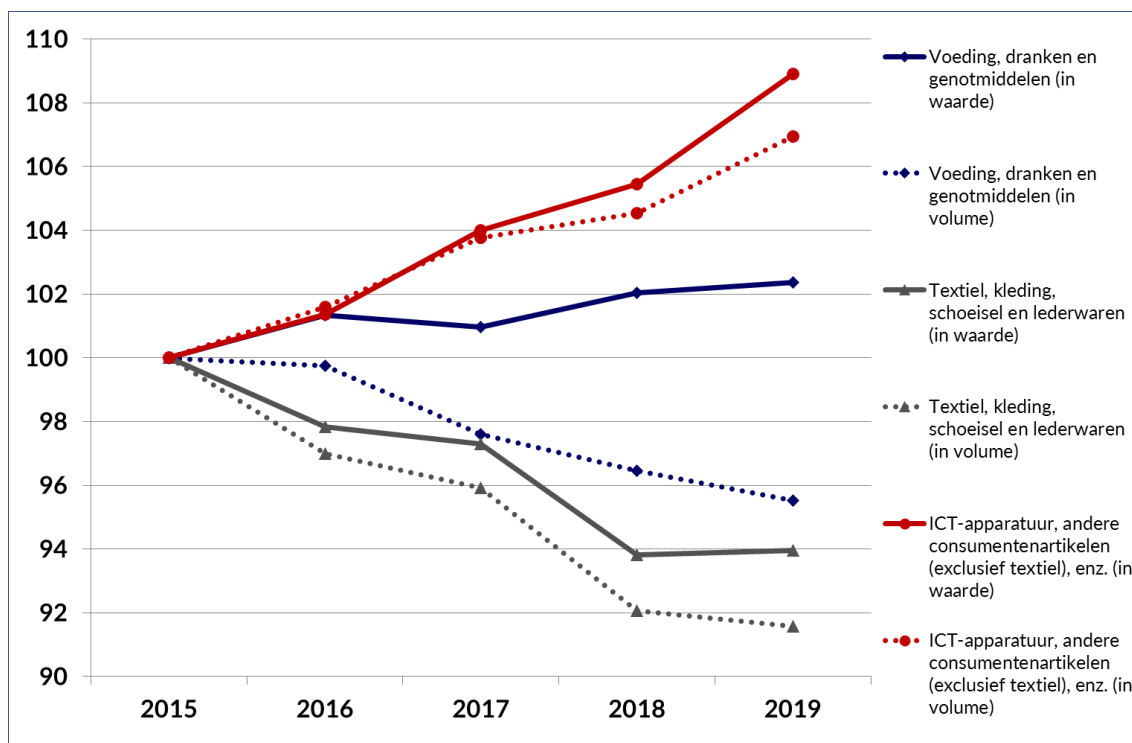
³² Het juridisch kader wordt bepaald door de volgende besluiten: de verordening (EG) nr. 1165/98 van de Raad van 19 mei 1998 inzake kortetermijnstatistieken, het koninklijk besluit van 4 februari 1965 gewijzigd bij het koninklijk besluit van 4 december 1969, en het koninklijk besluit van 22 december 1967 gewijzigd bij het koninklijk besluit van 16 april 1971.

In **2019** ziet men een toename met 1,7 % van de index in waarde ten opzichte van 2018, tegenover een toename met 0,6 % voor de index in volume.

3.1.1. Omzet in diverse takken van de detailhandel

Grafiek 3-2. Omzet in werkelijke prijzen en in vaste prijzen in diverse takken van de detailhandel

Bruto index (2015 = 100).

Bron: Statbel.

3.1.2. Sector voeding, dranken en genotmiddelen

Voor de periode **2015-2019** volgden de twee omzetindexen van de sector voeding, dranken en genotmiddelen omgekeerde trends met een stijgende trend voor de index in waarde, met uitzondering van 2017, en een dalende trend voor de index in volume, waardoor het verschil tussen beide groter werd.

In **2019** nam de verkoop in waarde van de sector voeding, dranken en genotmiddelen in werkelijke prijzen toe met gemiddeld 0,3 % ten opzichte van 2018 (+1,4 procentpunt vergeleken met het jaar ervoor) terwijl het volume van de verkoop afnam met 1,0 % (+0,2 procentpunt vergeleken met het jaar ervoor).

3.1.3. Sector textiel, kleding en schoeisel

Tussen **2015 en 2019** kende de verkoop in de branche "textiel, kleding en schoeisel" een dalende trend, zowel in waarde als in volume, met respectievelijk een afname van 6,1 % en 8,4 %. Die trend zette zich niet door in **2019**. Terwijl de omzet in die sector in 2019 verder daalde ten opzichte van 2018 in volume (-0,5 %), nam deze in waarde licht toe (+0,1 %). Daarnaast is het verschil tussen de evolutie prijs-volume groter geworden.

3.1.4. Consumentenartikelen

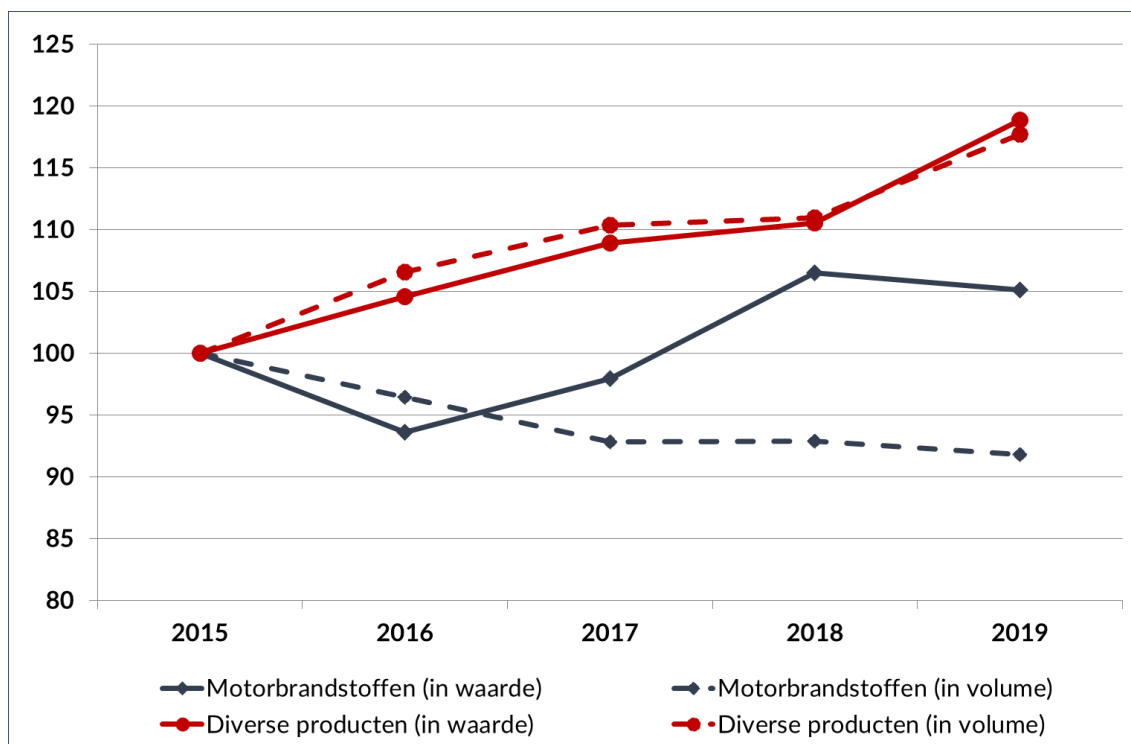
De consumentenartikelen blijven het onder de hier bestudeerde producten vrij goed doen. De verkoop groeide over de hele beschouwde periode zowel in volume als in waarde. Voor de periode

2015-2019 kende de verkoop van de sector “consumentenartikelen” een stijging met 8,9 % voor de verkoop in werkelijke prijzen en met 6,9 % voor de verkoop in vaste prijzen.

In **2019** steeg de verkoop ten opzichte van het jaar ervoor, zowel in waarde (+3,3 %) als in volume (+2,3 %), en opvallender dan in 2018 maar ook over de hele beschouwde periode.

Grafiek 3-3. Omzet in werkelijke prijzen et in vaste prijzen in de motorbrandstoffen en diverse producten

Bruto index (2015 = 100).

Bron: Statbel.

3.1.5. Motorbrandstoffen

Voor de periode **2015-2019** nam de verkoop van motorbrandstoffen in waarde toe met 5,1 % terwijl de verkoop in volume zakte met 8,2 %. De stijging van de verkoop van motorbrandstoffen in waarde was evenwel niet permanent voor de hele beschouwde periode, anders dan de daling van de verkoop in volume (uitgezonderd de stagnatie in 2018).

In **2019** daalde de verkoop van motorbrandstoffen in waarde met 1,3 % ten opzichte van 2018, een forse daling ten opzichte van de groei in 2018 (8,8 %). De verkoop van motorbrandstoffen in volume daalde met 1,2 % in 2019, na een quasi-stagnatie in 2018 (0,1 %).

3.1.6. Diverse producten

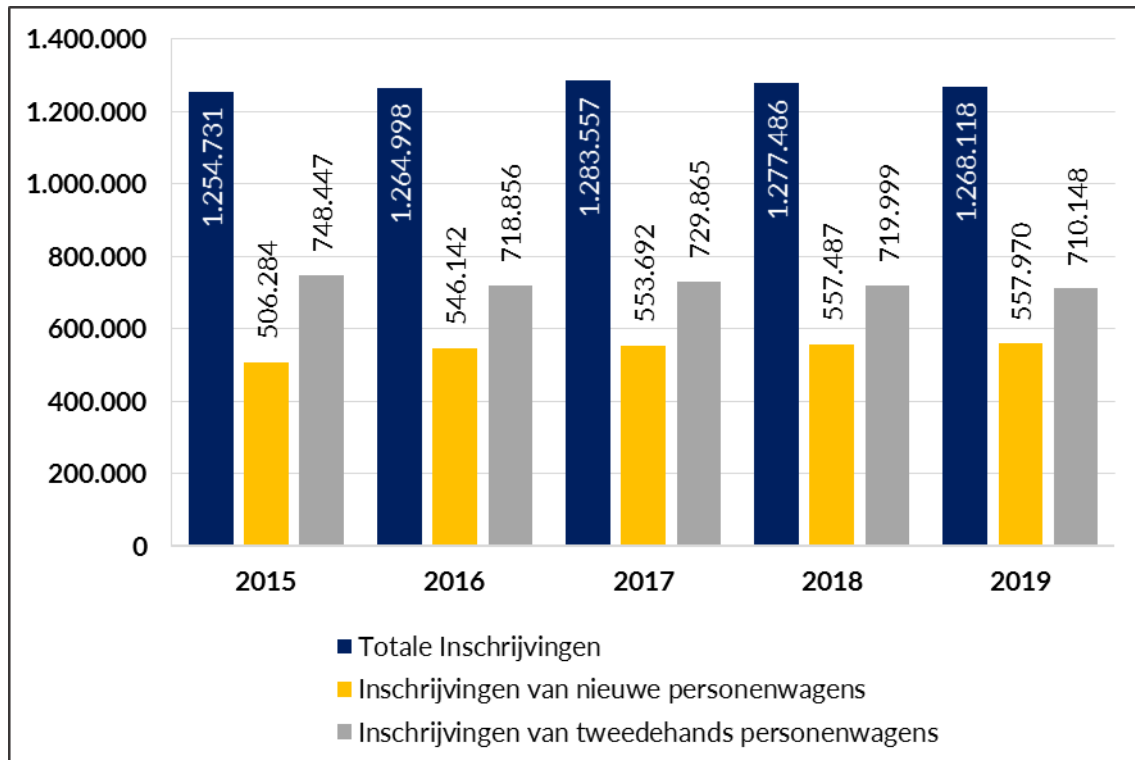
Onder de noemer “diverse producten” vindt men onder meer: “farmaceutische producten; medische en orthopedische artikelen; reukwerk en cosmetica”, “overige detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels” en “verkoop via postorderbedrijven of via internet”.

Voor de periode **2015-2019** is de algemene trend van de verkoop van diverse producten stijgend, zowel voor de verkoop in werkelijke prijzen (+18,9 %) als in vaste prijzen (+17,7 %).

Die **stijgende trend** van de verkoop in de branche “diverse producten” **hield aan in 2019** en was daarbij meer uitgesproken dan in 2018, zowel in werkelijke prijzen als in vaste prijzen, met een stijging ten opzichte van het jaar ervoor van respectievelijk 7,5 % (tegenover 1,5 % in 2018) en 6,1 % (tegenover 0,5 % in 2018).

3.2. Registratie van de verkoop van nieuwe en tweedehands personenwagens

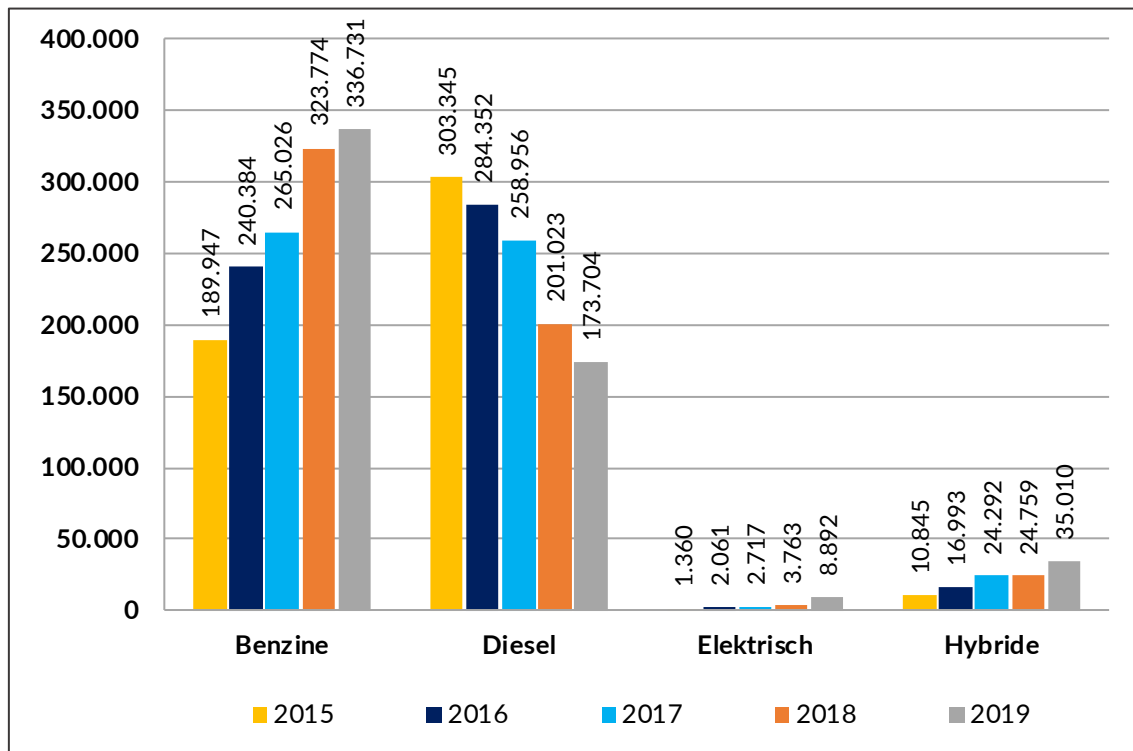
Grafiek 3-4. Inschrijvingen nieuwe en tweedehands personenwagens (2015-2019)

Bron: Statbel en FOD Mobiliteit en Vervoer.

Het totaal aantal inschrijvingen van nieuwe en tweedehands personenwagens daalde het tweede jaar op rij en deze keer met 0,7 % in vergelijking met 2018 tot 1.268.118, wat een daling is van 9.368 personenwagens t.o.v. 2018. De inschrijvingen van nieuwe personenwagens steeg lichtjes met 0,1 % (+ 483) maar de inschrijvingen van tweedehands personenwagens daalde het tweede jaar op rij met 1,4 % (- 9.851).

Grafiek 3-5. Evolutie inschrijvingen nieuwe personenwagens op basis van brandstof (2015-2019)

Bron: Statbel en FOD Mobiliteit en Vervoer.

Het aantal nieuwe ingeschreven dieselwagens bedroeg in 2019 173.704 wat een enorme daling is in vergelijking met 2018 toen er nog 201.023 (-13,6 %) dieselpersonenwagens werden ingeschreven. Het aantal nieuw ingeschreven benzinewagens nam daarentegen sterk toe tot 336.731 personenwagens in 2019 wat een stijging is met 4 % in vergelijking met 2018.

De grootste stijging was echter te noteren bij de nieuw ingeschreven elektrische wagens die toenamen met 136,3 % in 2019 tot 8.892 tegen 3.763 in 2018. Nieuwe hybride personenwagens werden in 2019 ook sterk aangekocht met een grote stijging van 41,4 % in 2019 met 35.010 tegen 24.759 in 2018. Opmerkelijk is dat die stijging vooral toe te schrijven is aan de verkoop van hybride diesels die in 2019 (6.012) met 381,3 % toenamen in vergelijking met 2018 (1.249). De verkoop van hybride benzinewagens nam slechts toe met 23,3 % van 23.510 in 2018 tot 28.998 in 2019.

Op een periode van 5 jaar kan worden vastgesteld dat de verkoop van nieuwe benzinewagens sterk gestegen is met een toename van 146.784 nieuwe personenwagens (+77,3 %) terwijl de verkoop van nieuwe dieselwagens ingestort is met een daling van 129.641 nieuwe personenwagens op een periode van 5 jaar (-42,7 %). De verkoop van nieuwe elektrische personenwagens is op 5 jaar met 553,8 % gestegen van 1.360 in 2015 tot 8.892 in 2019. Ook de verkoop van nieuwe hybride personenwagens is sinds 2015 in vergelijking met 2019 sterk gestegen met 222,8 % van 10.845 in 2015 tot 35.010 in 2019. Het is dus duidelijk dat er op een periode van 5 jaar een belangrijke "vergroening" is van het wagenpark.

3.3. Consumptieprijsontwikkeling in de detailhandel

De analyse van de consumptieprijsontwikkeling in de detailhandel is gebaseerd op het [jaarverslag 2019 van het Prijzenobservatorium](#).

3.3.1. Consumptieprijsontwikkeling voor levensmiddelen vergeleken met de buurlanden

Tabel 3-1. Inflatie in 2019 voor levensmiddelen vergeleken met de buurlanden

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht 2019 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Onbewerkte levensmiddelen	-0,4	1,6	0,4	2,6	2,0	20,1	19,6
Vlees	1,1	3,0	3,0	2,5	5,4	19,5	15,9
Groenten	2,0	6,2	6,2	6,0	7,1	7,4	9,2
Fruit	-1,3	-2,0	-4,1	0,4	-1,7	5,5	6,2
Vis en zeevruchten	-1,6	3,1	3,5	2,9	3,4	4,4	3,2
Bewerkte levensmiddelen	1,7	2,7	1,8	3,5	3,9	79,9	80,4
Tabak	5,4	6,2	3,7	10,6	2,8	14,2	12,5
Brood en granen	1,2	2,2	2,4	1,5	4,1	14,5	12,6
Alcoholvrije dranken	-0,1	0,8	-0,2	2,0	1,8	6,4	7,9
<i>Mineraalwater, frisdranken en sappen</i>	0,2	1,4	0,4	2,5	2,8	5,2	5,3
<i>Koffie, thee en cacao</i>	-1,6	-0,4	-1,2	0,8	-0,1	1,2	2,6
Alcoholische dranken	0,4	1,7	0,9	2,6	0,6	8,9	11,1
<i>Wijnen</i>	1,3	1,6	0,3	1,9	0,8	5,2	5,0
<i>Bier</i>	-1,0	1,6	1,8	1,6	0,7	2,9	3,2
<i>Gedistilleerde dranken</i>	-0,2	1,0	0,6	4,2	0,4	0,8	2,9
Oliën en vetten	0,3	0,0	-5,1	4,8	4,8	1,6	1,8
Suiker, jam, chocolade	0,7	0,7	-0,3	1,2	3,0	5,2	5,6
Voeding n.e.g.	-0,1	1,5	1,1	1,2	3,5	3,0	3,4
Levensmiddelen	1,3	2,5	1,6	3,3	3,6	100	100
Levensmiddelen (bij ongewijzigde indirecte belastingen)	0,8	2,0	1,6	2,7	1,0	100	100

Bronnen: Europese Commissie, FOD Economie, Statbel.

De inflatie voor levensmiddelen voor België bedroeg in 2019 1,3 %, terwijl die inflatie in de buurlanden gemiddeld 2,5 % bedroeg. Nederland kende in 2019 de hoogste inflatie voor levensmiddelen met 3,6 %, gevolgd door Frankrijk (+ 3,3 %) en Duitsland (+1,6 %). Vooral door tabak (+ 5,4 %) en groenten (+2 %) nam de inflatie voor levensmiddelen in België in 2019 toe. De inflatie voor onbewerkte levensmiddelen was negatief voor België in 2019 en bedroeg -0,4 %, wat onder het gemiddelde van de buurlanden is die 1,6 % bedraagt. De negatieve inflatie voor België is vooral te danken aan vis en zeevruchten (-1,6 %) en fruit (- 1,3 %). In Frankrijk bedraagt de inflatie voor onbewerkte levensmiddelen 2,6 %, terwijl die in Nederland 2 % bedroeg en in Duitsland 0,4 % noteerde. Van de buurlanden kende Nederland de hoogste inflatie voor bewerkte levensmiddelen met 3,9 %, gevolgd door Frankrijk met 3,5 %, Duitsland met 1,8 % en België met 1,7 %. De gemiddelde inflatie in de buurlanden voor tabak bedroeg 6,2 % waarbij de inflatie in Frankrijk voor tabak zelfs met 10,6 % toenam. De inflatie voor brood en granen is in alle landen gestegen met een gemiddelde van 2,2 % in de buurlanden, waarbij Nederland de grootste inflatie kent met 4,1 %, gevolgd door Duitsland met 2,4 %, Frankrijk met 1,5 % en België met 1,2 %.

3.3.2. Consumptieprijsontwikkeling voor niet-energetische goederen en diensten vergeleken met de buurlanden

Tabel 3-2. Inflatie in 2019 voor niet-energetische industriële goederen en diensten vergeleken met de buurlanden

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht 2019 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Recreatie en cultuur	2,3	0,4	0,1	0,5	1,9	12,8	14,2
Pakketreizen	4,0	0,7	0,4	1,9	3,4	2,0	2,3
Kranten, boeken en schrijfwaren	4,7	3,0	3,3	2,3	3,4	1,8	2,2
Culturele diensten	3,1	1,5	0,8	2,9	2,5	2,1	2,2
Overige artikelen voor recreatie, tuinen en huisdieren	1,3	0,9	1,4	-0,3	2,4	3,3	3,5
Diensten voor recreatie en sport	2,4	1,9	0,6	2,3	4,3	1,5	1,6
Grote duurzame goederen voor recreatie buitenshuis	-0,1	0,4	0,8	0,1	-1,0	0,2	0,6
Audio, video, foto, film en gegevensverwerkende apparatuur	-1,2	-3,4	-3,3	-3,4	-3,8	1,9	2,0
Vervoer exclusief energie	2,0	1,3	2,3	1,3	3,0	12,9	16,3
Aankoop van voertuigen	1,8	1,5	2,3	0,6	0,7	6,1	5,9
Onderhoud van privé-voertuigen	2,5	3,6	4,5	2,9	4,5	3,6	3,4
Vervoersdiensten	2,2	1,7	1,9	0,6	5,0	2,1	3,9
Overige diensten i.v.m. privévoertuigen	3,6	1,3	1,4	1,0	3,2	0,4	2,1
Smeermiddelen	1,0	-0,1	2,8	-1,0	0,0	0,0	0,1
Onderdelen van privé-voertuigen	-0,1	0,7	0,4	1,5	-0,3	0,7	0,9
Restaurants, cafés en hotels	2,2	2,3	2,8	1,4	4,3	11,7	10,0
Cateringdiensten	2,1	2,3	2,6	1,3	4,6	10,4	7,8
Accommodatie	2,8	2,6	3,2	1,6	2,1	1,3	2,2
Diverse goederen en diensten	2,0	1,6	2,3	1,0	1,3	12,2	13,9
Verzekeringen	2,8	1,8	1,6	1,6	4,4	3,5	4,0
Persoonlijke verzorging	1,6	1,1	1,4	0,3	2,5	4,0	4,0
Sociale bescherming	1,9	2,4	4,9	1,7	-9,0	2,9	2,8
Artikelen voor persoonlijk gebruik n.e.g.	2,2	0,5	1,4	0,1	-1,1	0,8	1,2
Overige diensten n.e.g.	1,0	1,8	1,8	1,2	3,8	0,9	1,4
Financiële diensten n.e.g.	2,6	2,0	3,2	0,2	3,5	0,1	0,6
Huisvesting exclusief energie	1,2	1,4	1,6	0,7	2,4	14,6	18,6
Werkelijke woninghuur	1,1	1,3	1,5	0,4	2,4	9,1	12,6
Onderhoud en reparatie van de woning	2,1	2,5	3,4	1,9	-0,9	2,4	2,1
Watervoorziening en diverse diensten i.v.m. de woning	1,1	1,3	1,4	0,3	3,8	3,0	3,9
Gezondheid	1,0	0,7	1,1	-0,4	2,5	11,9	6,4
Diensten van ziekenhuizen	1,8	2,0	2,3	0,1	0,0	6,4	0,7
Extramurale gezondheidszorg	0,4	0,9	0,8	0,6	2,5	2,3	3,1
Medische producten en toestellen	-0,1	0,1	1,0	-1,8	2,5	3,1	2,7
Stoffering, huishoudelijke apparaten en dagelijks onderhoud van de woning	0,7	0,6	0,8	0,2	1,3	10,8	8,1
Meubelen en stoffering, vloerbedekking	1,2	0,9	1,2	0,3	0,9	3,6	2,9
Goederen en diensten voor het dagelijks onderhoud van de woning	0,4	1,3	1,1	1,1	2,3	3,1	1,6
Huishoudtextiel	1,2	1,4	2,0	0,5	1,3	0,9	0,6
Glas, servies en huishoudelijke artikelen	0,7	0,7	0,5	1,1	-0,3	0,8	0,8
Gereedschappen voor huis en tuin	0,4	-0,6	-0,3	-0,6	-2,1	0,9	0,9
Huishoudelijke apparaten	-0,3	-0,4	-0,1	-1,9	4,7	1,4	1,4
Kleding en schoenen	0,7	1,1	1,7	-0,2	1,5	7,7	7,3
Kleding en kledingstoffen	0,9	1,3	2,0	-0,4	1,9	6,6	5,8

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht 2019 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Schoenen	0,2	0,4	0,4	0,4	-0,9	1,2	1,5
Onderwijs	1,4	-0,8	-1,3	2,4	-2,1	0,7	1,0
Communicatie	0,1	-1,9	-0,8	-2,6	-5,3	4,8	4,0
Post- en pakketdiensten	14,7	4,5	3,4	6,6	2,3	0,1	0,3
Telefoonapparatuur	-2,4	-10,1	-5,5	-10,4	-19,3	0,2	0,5
Telefoon- en internetdiensten	-0,2	-1,1	-0,6	-1,7	-2,5	4,5	3,2
NEIG* en diensten	1,5	1,1	1,3	0,6	1,9	100	100
Diensten	1,8	1,5	1,5	1,2	2,7	61,2	63,1
NEIG	1	0,6	1,1	-0,3	0,6	38,8	36,9
NEIG en diensten (bij ongewijzigde indirecte belastingen)	1,5	1,1	1,3	0,6	1,1	100	100
NEIG (bij ongewijzigde indirecte belastingen)	1,0	0,5	1,1	-0,3	0,1	100	100
Diensten (bij ongewijzigde indirecte belastingen)	1,8	1,4	1,5	1,2	1,8	100	100

*Niet-energetische industriële goederen.

Bronnen: Europese Commissie, FOD Economie, Statbel.

De classificatie voor niet-energetische industriële goederen (NEIG) werd gewijzigd en is niet meer ingedeeld in niet-duurzame goederen, half duurzame goederen en duurzame goederen. Daarom gebruiken we vanaf nu de nieuwe classificatie.

De inflatie voor niet-energetische industriële goederen bedroeg voor België in 2019 1 %, terwijl het gemiddelde voor de buurlanden 0,6 % was. Duitsland kende bijna hetzelfde inflatiepeil als België met 1,1 %, gevolgd door Nederland met 0,6 % en Frankrijk waar de inflatie negatief was en -0,3 % noteerde.

De grootste inflatie in België bij de NEIG was er voor kranten en tijdschriften met 4,7 %, terwijl het gemiddelde voor de buurlanden hier 3,0 % bedroeg. Vooral de prijzen van kranten zijn in 2019 sterk toegenomen met 13,4 %³³. Pakketreizen kende eveneens een sterke prijsstijging met 4,0 % terwijl het gemiddelde voor de buurlanden slechts 0,7 % bedroeg.

De inflatie voor post- en pakketdiensten bedroeg in België 14,7 % in 2019, wat veel hoger is dan het gemiddelde van de buurlanden dat 4,5 % bedroeg. Frankrijk kende voor post- en pakketdiensten een inflatie van 6,6 %, gevolgd door Duitsland (3,4 %) en Nederland (2,3 %).

Op 1 januari 2019 heeft bpost de tarieven voor postzegels verhoogd. De prijs voor een non-prior zegel kost bij enkelvoudige verkoop 0,95 euro tegen 0,87 euro voordien en bij aankoop van 10 stuks 0,92 euro. De prijs voor priorzegels werd heringevoerd kost vanaf 1 januari 2019 1 euro en bij aankoop van 10 stuks 0,97 euro.

Sinds de coronacrisis rekent B-post een crisistoelag van 25 eurocent per pakje omdat het netwerk van bpost onder druk staat door de enorme boost van e-commerce³⁴.

Uit de studie van KPMG in opdracht van het BIPT is gebleken dat het “gebrek aan een eerlijk tariefsysteem voor internationale leveringen” een belangrijk knelpunt is³⁵.

Bovendien is het volgens de studie van KPMG voor e-retailers niet altijd duidelijk welke leveringsopties – en diensten er beschikbaar zijn en tegen welke prijs. Dat gebrek aan transparantie zou moeten aangepakt worden door het installeren van een tool via de website van het BIPT die alle leveringsopties voor e-commerce vergelijkt voor de verschillende pakketleveranciers wat vergelijkbaar is met wat BIPT gebruikt om het beste internet- en belpakket te kiezen voor particulieren. Momenteel heeft het BIPT postaalpunt.be ontwikkeld maar dat geeft

³³ Analyse van de prijzen, Jaarverslag 2019 van het Instituut voor de nationale rekeningen, Prijzenobservatorium, blz 42.

³⁴ De Tijd (09.04.2020) “[Bpost rekent bedrijven 'crisistoelag' voor pakjes aan](#)”.

³⁵ Advies van de Raad van het BIPT van 12 januari 2018 met betrekking tot de aanbevelingen uit de e-commerce studie, blz. 4.

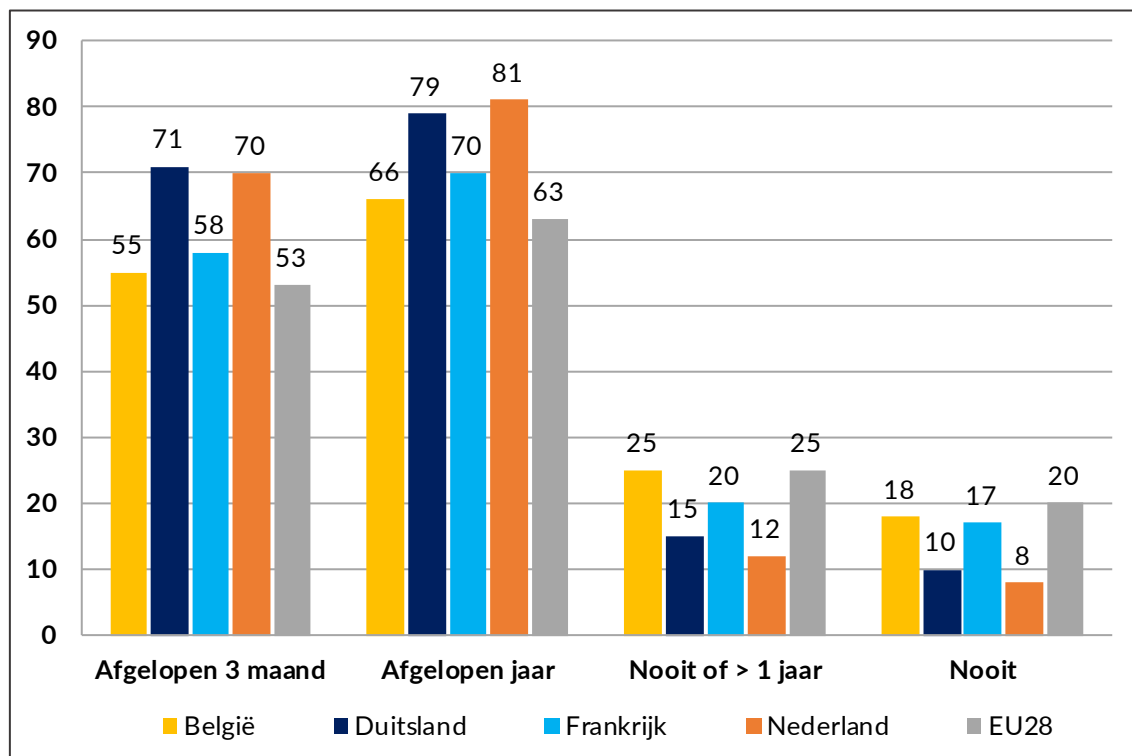
enkel weer waar er een afhaaldienst van een bepaalde pakketleverancier is en maakt een prijsvergelijking tussen de verschillende postbedrijven niet mogelijk.

3.4. E-commerce

3.4.1. Online aankopen door Belgische consumenten vergeleken met de buurlanden

Grafiek 3-6. Online aankopen door Belgische consumenten in 2019 vergeleken met de buurlanden

In procent.

Bron: Eurostat.

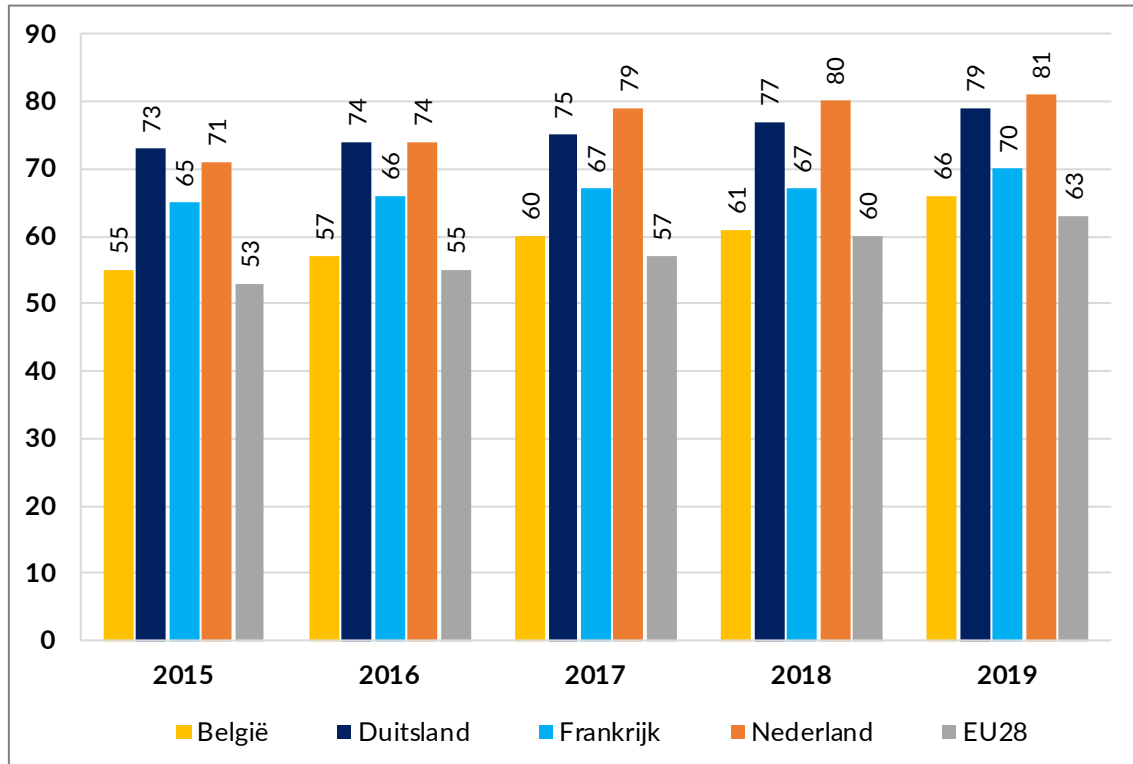
De afgelopen drie maanden deed 55 % van de Belgische bevolking **online aankopen**, wat iets meer is dan het Europees gemiddelde (53 %). In het afgelopen jaar deed 66 % van de Belgische bevolking online aankopen, waarmee België het hier iets beter doet dan het Europees gemiddelde (63 %).

Het percentage van de Belgische bevolking dat nog nooit online winkelde of langer dan 1 jaar geleden online winkelde bedroeg 25 % voor België, wat even hoog is dan het Europees gemiddelde (25 %). Het gedeelte van de Belgische bevolking dat nog nooit online winkelde bedraagt 18 % wat iets lager is dan het Europees gemiddelde (20 %).

De vaststelling dat een belangrijk deel van de Belgische bevolking nog nooit online iets kocht blijft gelden (18 %). Voor Nederland bedraagt dit percentage slechts 8 %, voor Duitsland 10 % en voor Frankrijk 17 %. België moet op dit vlak wel een serieuze achterstand inhalen en commercieel kan dit voor de Belgische e-commerce belangrijk zijn om een belangrijk gedeelte van deze potentiële consumenten proberen te activeren.

Grafiek 3-7. Online aankopen Belgische consumenten in het afgelopen jaar vergeleken met de buurlanden (2015-2019)

In procent.

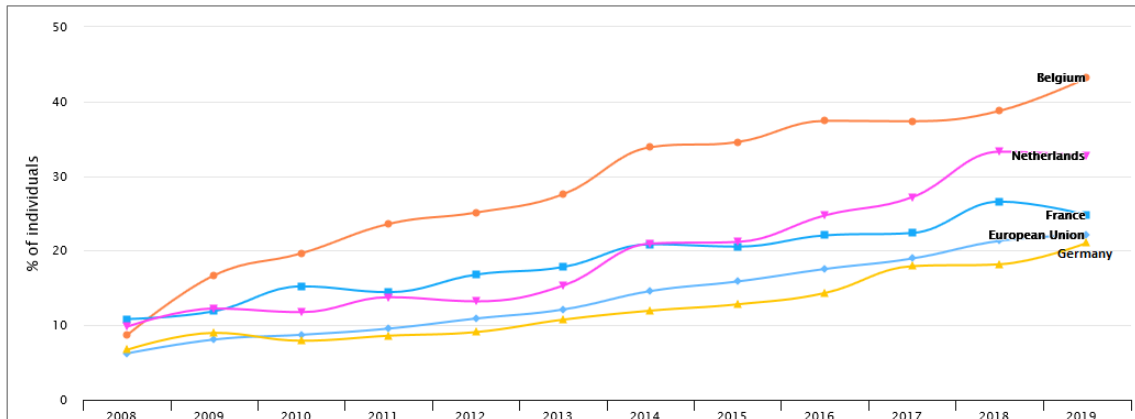

Bron: Eurostat.

Het aantal Belgen dat online aankopen doet neemt elk jaar toe. België kende sinds 2015 de grootste stijging in vergelijking met de buurlanden met een stijging van 11 procentpunt, gevolgd door EU28 en Nederland met 10 procentpunt, Duitsland met 6 procentpunt en Frankrijk 5 procentpunt. Terwijl in 2015 amper 55 % van de Belgische bevolking online aankopen deed, was dit in 2019 reeds toegenomen tot 66 % terwijl er voor EU28 een stijging met 10 procentpunt waar te nemen was op 5 jaar nl. van 53 % in 2015 tot 63 % in 2019. Ook in de buurlanden nam de online-handel sterk toe. Ten opzichte van de buurlanden hinkt de Belgische online-aankoop toch nog steeds achterop. Nederland kende in 2019 het hoogst percentage online aankopers met 81 %, gevolgd door Duitsland met 79 % en Frankrijk met 70 %, terwijl het EU-gemiddelde 63 % bedroeg.

Grafiek 3-8. Online aankoop van goederen en diensten die afkomstig zijn van andere Europese landen (2008-2019)

In percent van individuen met een leeftijd tussen 16 en 74 jaar.

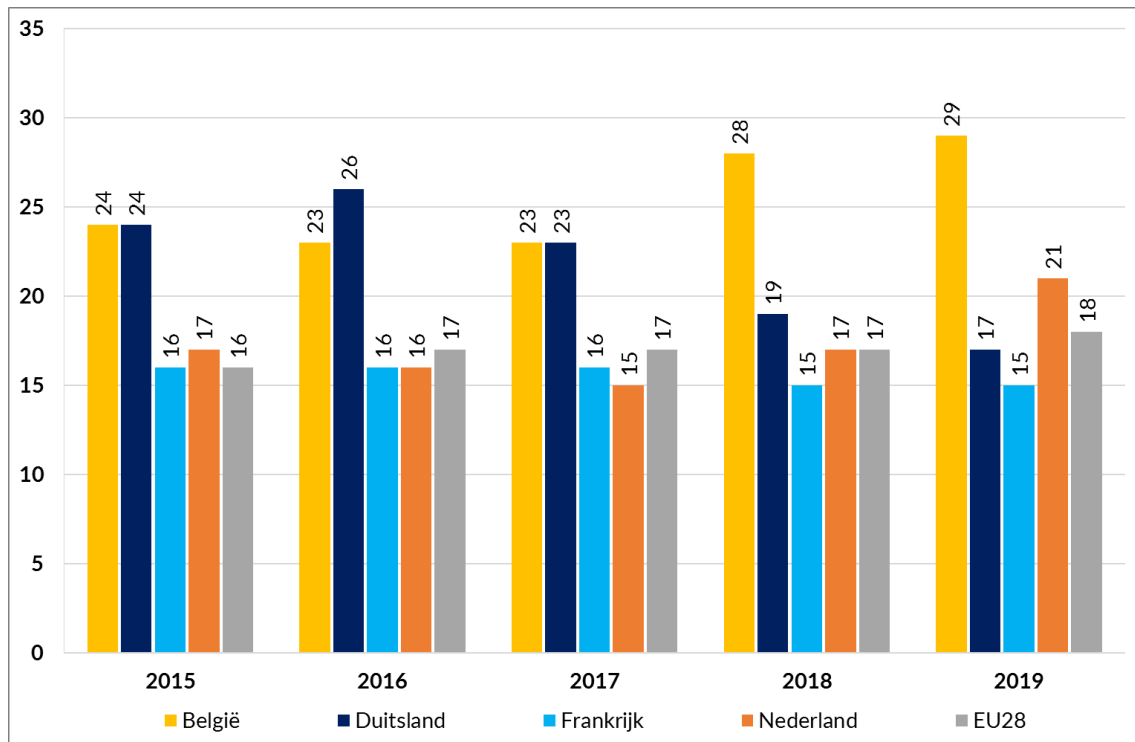
Bron: Europese Commissie, Digital Scoreboard.

Volgens cijfers van het Digital Scoreboard van de Europese Commissie winkelden in 2019 43,2 % van de personen die in België gevestigd zijn online bij verkopers uit andere EU-landen. Dit cijfer neemt dus nog verder toe in vergelijking met 2018 toen dit 38,8 % bedroeg. Als er een vergelijking gemaakt wordt met onze buurlanden kan worden vastgesteld dat er zowel voor Nederland (32,7 %) als Frankrijk (24,8 %) een dalende trend waarneembaar is. In Duitsland winkelden iets meer dan 21 % van de personen online bij verkopers uit andere EU-landen. Het gemiddelde voor de Europese Unie bedraagt 22,1 %, wat 21 procentpunt lager is dan in België. Indien België zou evolueren in de richting van het Europees gemiddelde ten gunste van nationale aankopen, zou dit ten een positieve impact hebben op de werkgelegenheid in België.

3.4.2. Online verkopen bij Belgische ondernemingen vergeleken met de buurlanden

Grafiek 3-9. Online verkopen bij Belgische kmo's vergeleken met de buurlanden (2015-2019)

In procent.

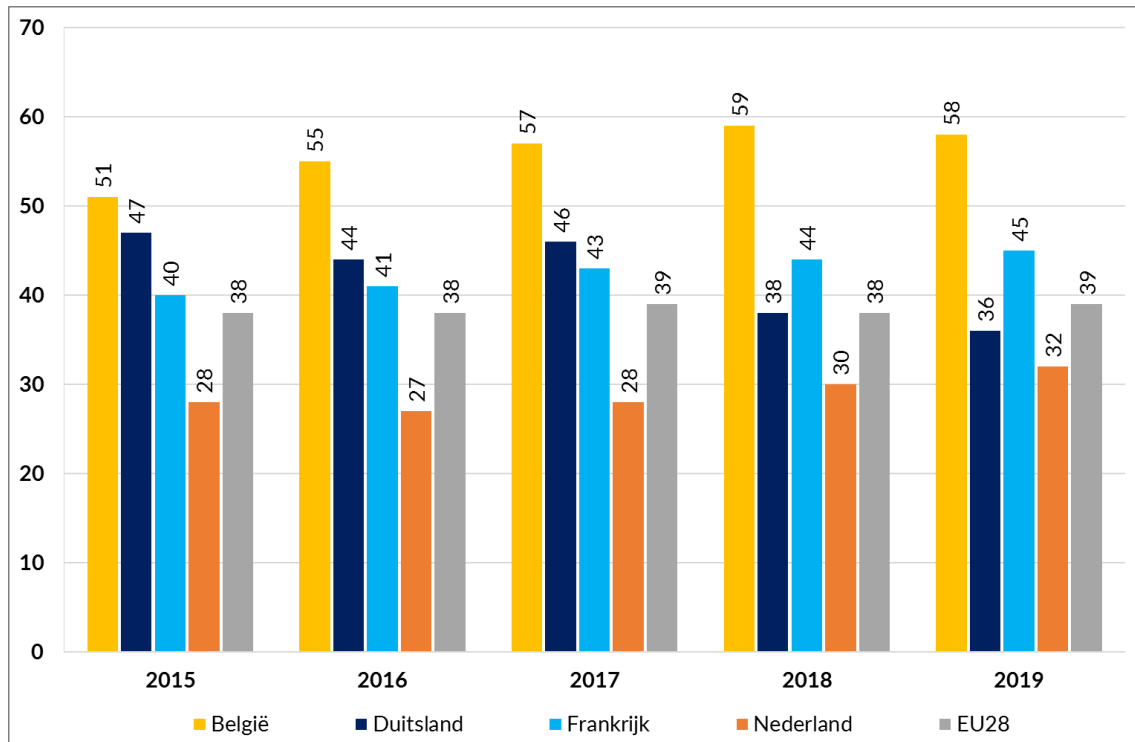
Bron: Eurostat.

De onlineverkoop bij Belgische kmo's³⁶ evolueert vooral sinds 2018 en 2019 positief en is hoger dan zijn buurlanden. Terwijl in 2015 nog maar 24 % van de Belgische kmo's online verkochten, was dit reeds toegenomen tot 29 % in 2019 wat veel hoger is dan het Europees gemiddelde dat 18 % bedroeg in 2019. Nederland volgde in dat jaar na België met 21 %, gevolgd door Duitsland met 17 % en Frankrijk met 15 %.

³⁶ Het gaat over bedrijven tussen 10 en 249 werknemers zonder financiële sector.

Grafiek 3-10. Online verkopen bij Belgische grote ondernemingen vergeleken met de buurlanden (2015-2019)

In procent.

Bron: Eurostat.

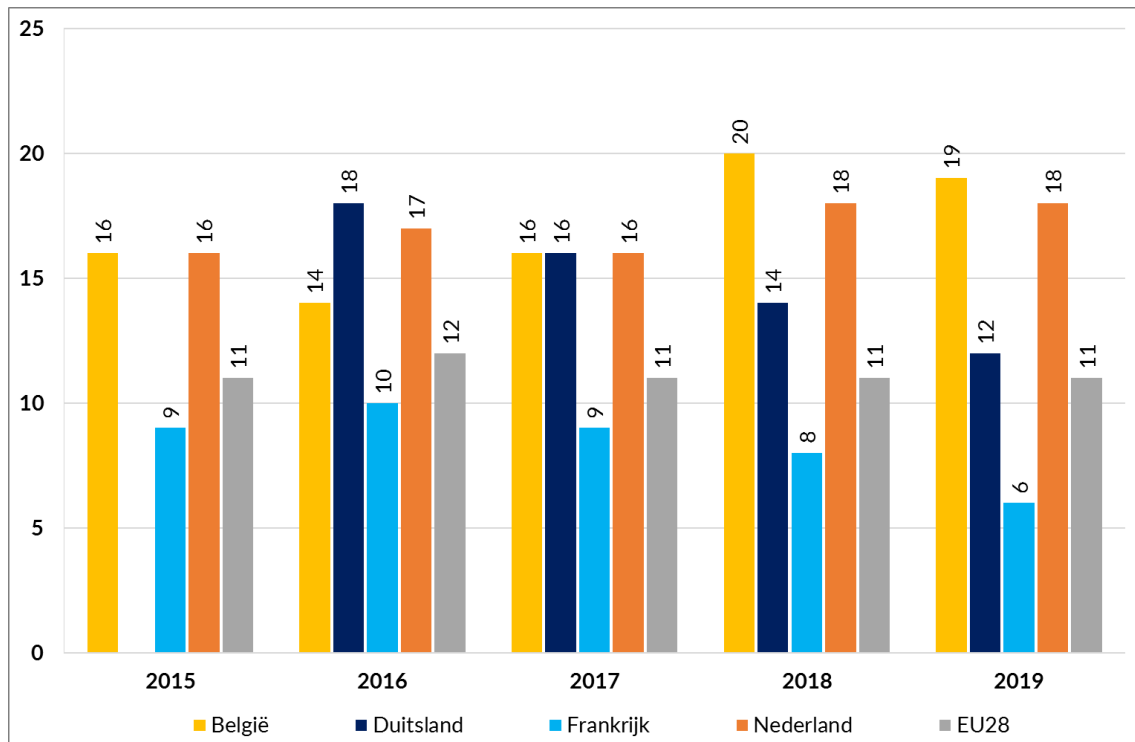
De onlineverkoop bij grote ondernemingen³⁷ in België was reeds in 2015 indrukwekkend met 51 % van de Belgische grote ondernemingen die online verkochten en is sindsdien enkel toegenomen tot een percentage van 58 % in 2019. Dat percentage ligt steeds boven het Europees gemiddelde dat 39 % bedraagt in 2019. In Frankrijk zijn er 45 % van de grote ondernemingen online actief, gevolgd door Duitsland met 36 % en Nederland met 32 %.

³⁷ Het gaat over ondernemingen met meer dan 250 werknemers en zonder de financiële sector.

3.4.3. Online b2b-verkopen van Belgische ondernemingen vergeleken met de buurlanden

Grafiek 3-11. Online b2b-verkopen van Belgische kmo's vergeleken met de buurlanden (2015-2019)

In procent.

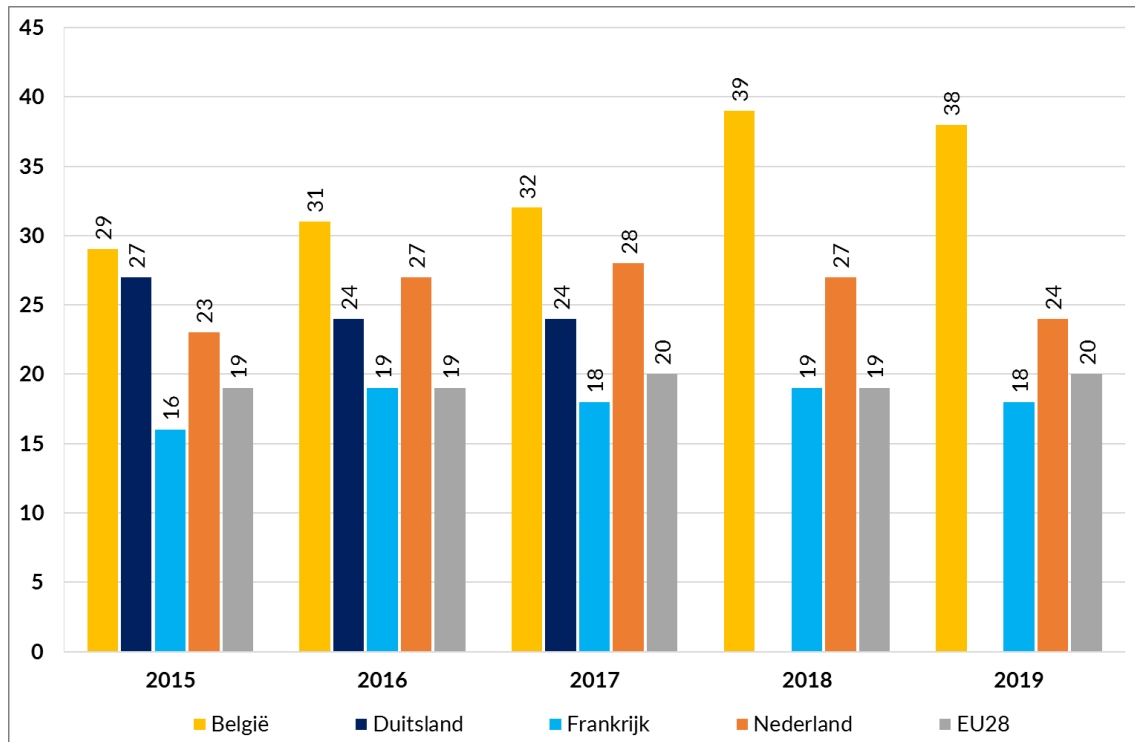

Bron: Eurostat.

In 2019 bedroeg de online b2b-verkoop van Belgische kmo's 19 % wat veel hoger is dan de Europese Unie waarbij dit slechts 11 % was maar dichtbij Nederland (18 %). In 2015 kwam dit cijfer op 16 % uit voor Belgische kmo's wat evenveel was dan Nederland. Frankrijk scoort hier slecht in vergelijking met de buurlanden met 6 % in 2019. Duitsland kende een negatieve trend met 18 % in 2016 tot 12 % in 2019, zoals Frankrijk met 10 % in 2016 tot 6 % in 2019.

Grafiek 3-12. Online b2b-verkopen van Belgische grote ondernemingen vergeleken met de buurlanden (2015-2019)

In procent.

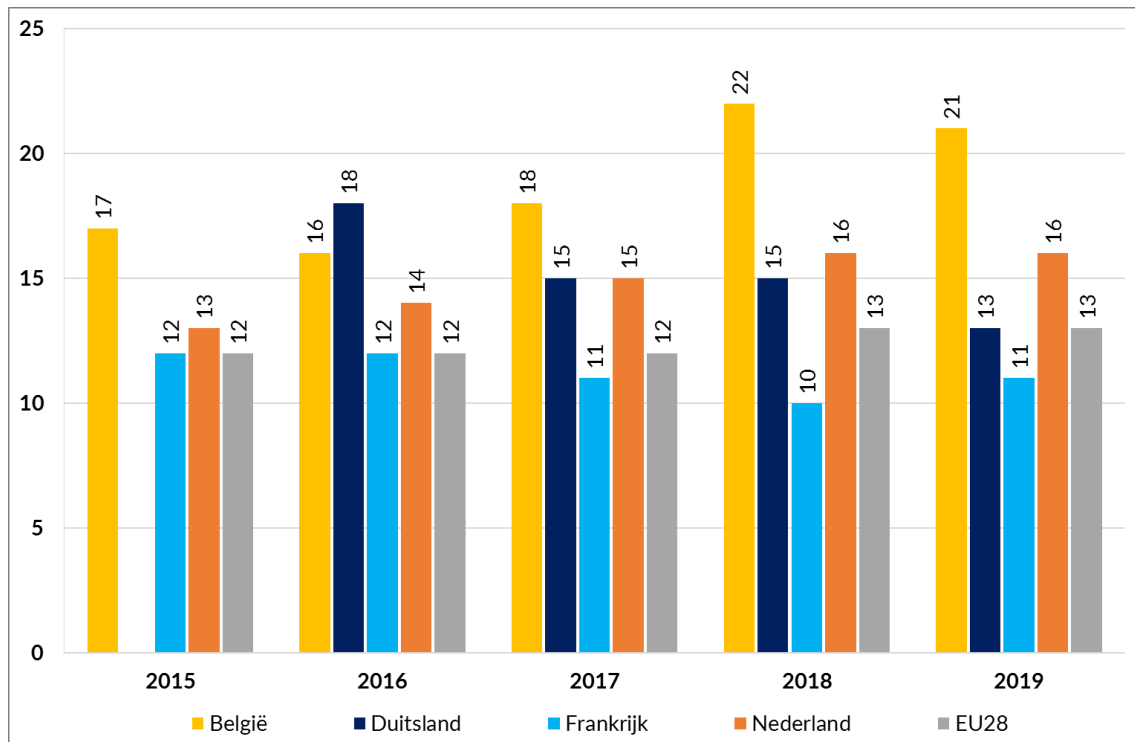
Bron: Eurostat.

Het valt op dat in 2019 het percentage van b2b voor Belgische grote ondernemingen zeer hoog is met 38 %, terwijl dat percentage in 2015 nog maar 29 % bedroeg. Het EU-percentage kwam in 2019 uit op 20 %, wat 18 procentpunt lager is dan België. Nederland volgt in 2019 na België met 24 % en Frankrijk heeft maar 18 % grote ondernemingen die online b2b verkochten in 2019. Voor Duitsland zijn er geen cijfers beschikbaar voor 2019 en 2018.

3.4.4. Online b2c-verkopen van Belgische ondernemingen vergeleken met de buurlanden

Grafiek 3-13. Online b2c-verkopen van Belgische kmo's vergeleken met de buurlanden (2015-2019)

In procent.

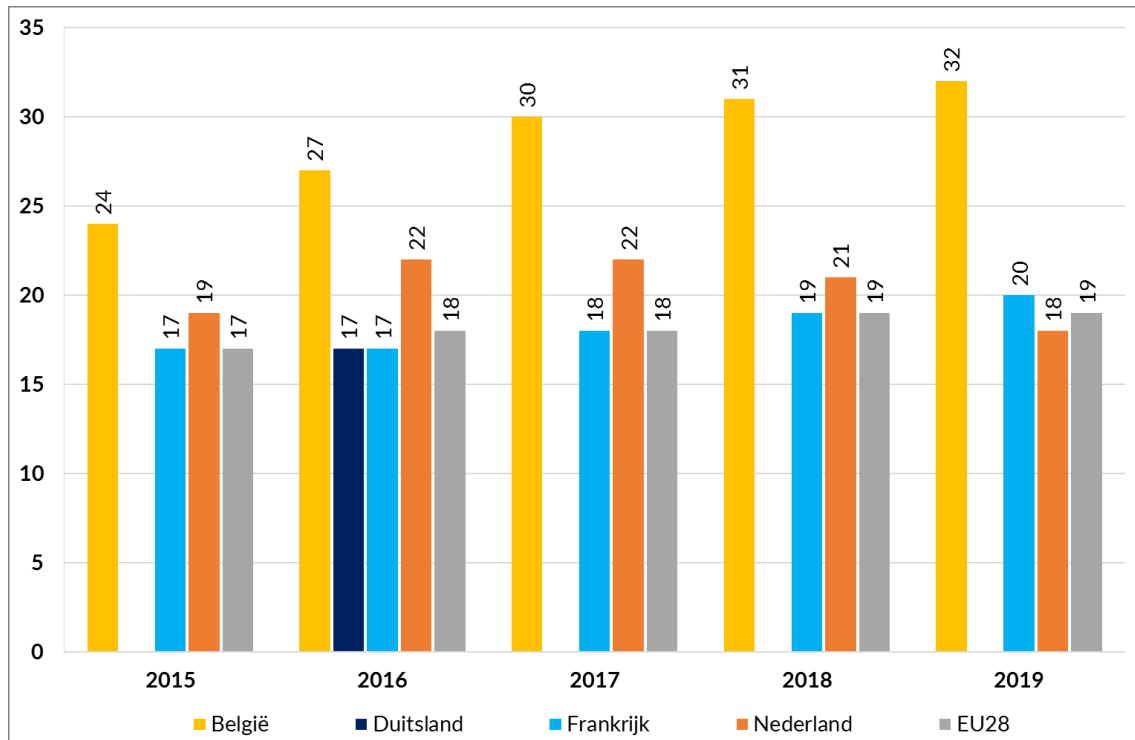

Bron: Eurostat.

De online b2c-verkoop van Belgische kmo's bedroeg in 2019 21 % wat veel hoger is dan de Europese Unie waarbij dat slechts 13 % was. In 2015 bedroeg dat cijfer voor Belgische kmo's nog maar 17 %. In 2019 kwam Nederland net achter België met 16 %, gevolgd door Duitsland met 13 % en Frankrijk met 11 %.

Grafiek 3-14. Online b2c-verkopen van Belgische grote ondernemingen vergeleken met de buurlanden (2015-2019)

In procent.

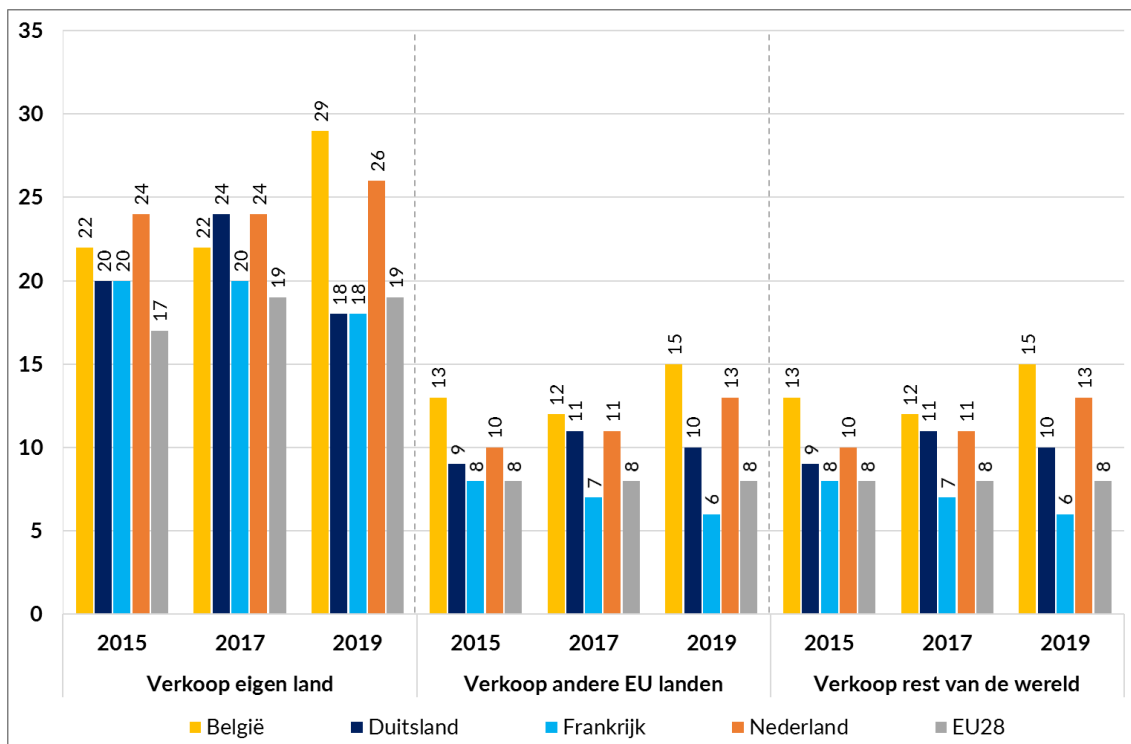
Bron: Eurostat.

In 2019 verkochten 32 % grote Belgische ondernemingen online wat betreft de b2c-verkoop wat 8 procentpunt meer is dan in 2015. Het percentage is bovendien veel hoger dan bij Europese Unie dat 19 % bedroeg in 2019. Voor 2019 volgt Frankrijk net na België met 20 %, 12 procentpunt lager dan België, en wordt gevolgd door Nederland met 18 %. Voor Duitsland zijn er bijna geen cijfers beschikbaar.

3.4.5. Onlineverkopen van Belgische ondernemingen per verkoopsregio (nationaal-Europees-rest wereld) vergeleken met de buurlanden

Grafiek 3-15. Onlineverkopen van Belgische kmo's per verkoopsregio (nationaal-Europees-rest wereld) vergeleken met de buurlanden

In procent.

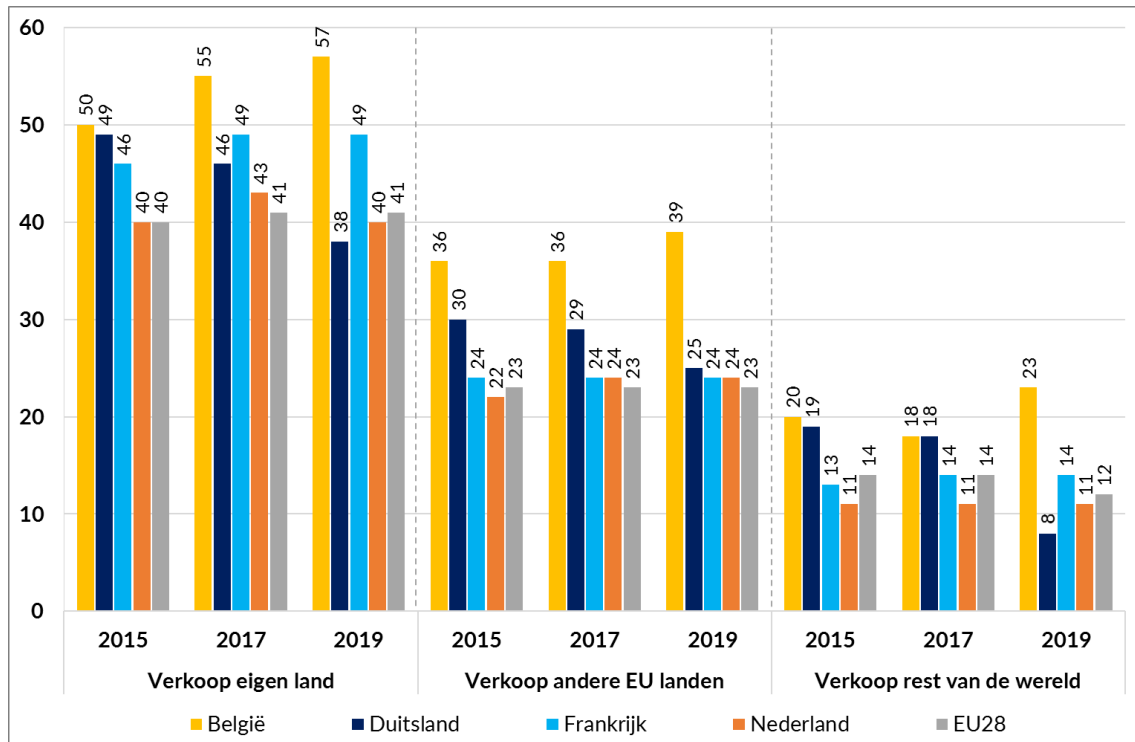

Bron: Eurostat.

De verkopen per regio worden slechts elke 2 jaar opgevraagd bij de ondernemingen maar op basis van die cijfers kan er voor de Belgische kmo's wel een positieve trend worden waargenomen. In 2015 deden 22 % van de Belgische kmo's binnenlandse onlineverkopen terwijl dat in 2019 reeds 29 % bedroeg wat een toename is van 7 procentpunt. Voor de onlineverkopen binnen de Europese unie is dat cijfer voor de Belgische kmo's eveneens positief geëvolueerd van 13 % in 2015 tot 15 % in 2019. Voor onlineverkopen met de rest van de wereld evolueerde dit cijfer eveneens van 12 % in 2015 tot 15 % in 2019.

Grafiek 3-16. Onlineverkopen van Belgische grote ondernemingen per verkoopsregio (nationaal-Europees-rest van de wereld) vergeleken met de buurlanden

In procent.

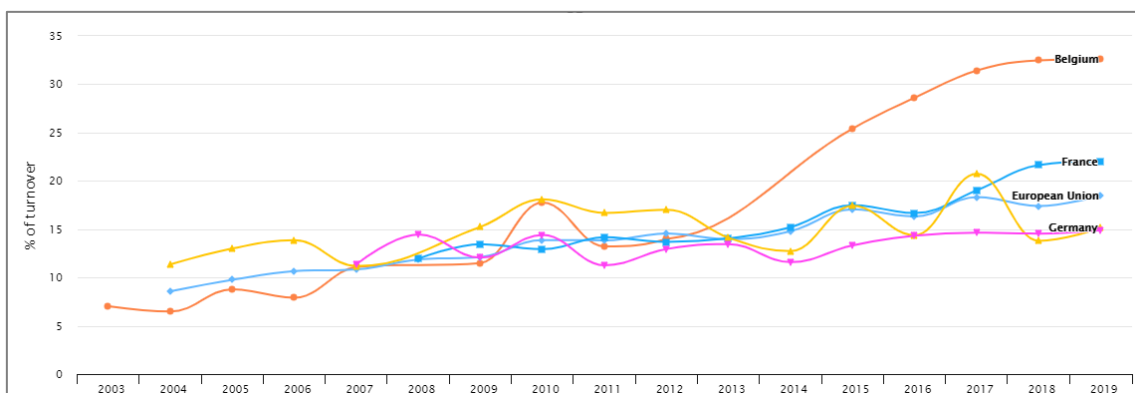
Bron: Eurostat.

In 2015 deden 50 % van de Belgische grote ondernemingen binnenlandse onlineverkopen terwijl dat in 2019 reeds 57 % bedroeg wat een toename is van 7 procentpunt. Voor de onlineverkopen binnen de Europese unie is dit cijfer voor de Belgische grote ondernemingen ook positief geëvolueerd van 36 % in 2015 tot 39 % in 2019. Voor onlineverkopen met de rest van de wereld evolueerde dit cijfer voor de Belgische grote ondernemingen van 20 % in 2015 tot 23 % in 2019.

3.4.6. Omzet uit e-commerce

Grafiek 3-17. Totale verkoop van ondernemingen langs elektronische weg (2003-2019)

In % van hun omzet.

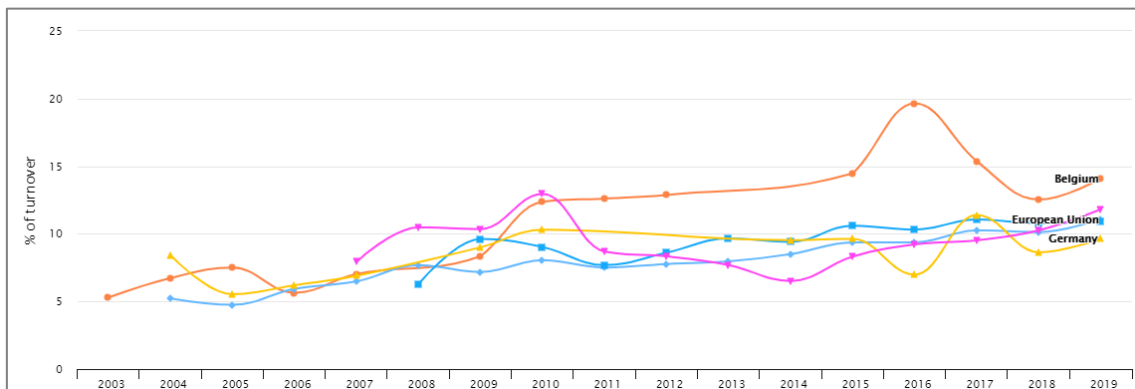
Bron: Europese Commissie, Digital Scoreboard.

De Belgische bedrijven hebben sinds 2013 een sterke inhaalbeweging ontplooid wat betreft de omzet uit e-commerce volgens cijfers van het Digital Scoreboard van de Europese Commissie in vergelijking met de buurlanden. In 2019 haalde de Belgische bedrijven 32,6 % van hun omzet uit

e-commerce wat nog iets hoger is dan in 2018 toen dat cijfer 31,5 % bedroeg. In 2019 was dat cijfer voor Duitsland 15,1 %, voor Frankrijk 22 % en voor Nederland 14,9 %.

Grafiek 3-18. Totale verkoop langs elektronische weg door kmo's (10-249 tewerkgestelden (2003-2019)

In % van hun omzet (financiële sector uitgesloten).

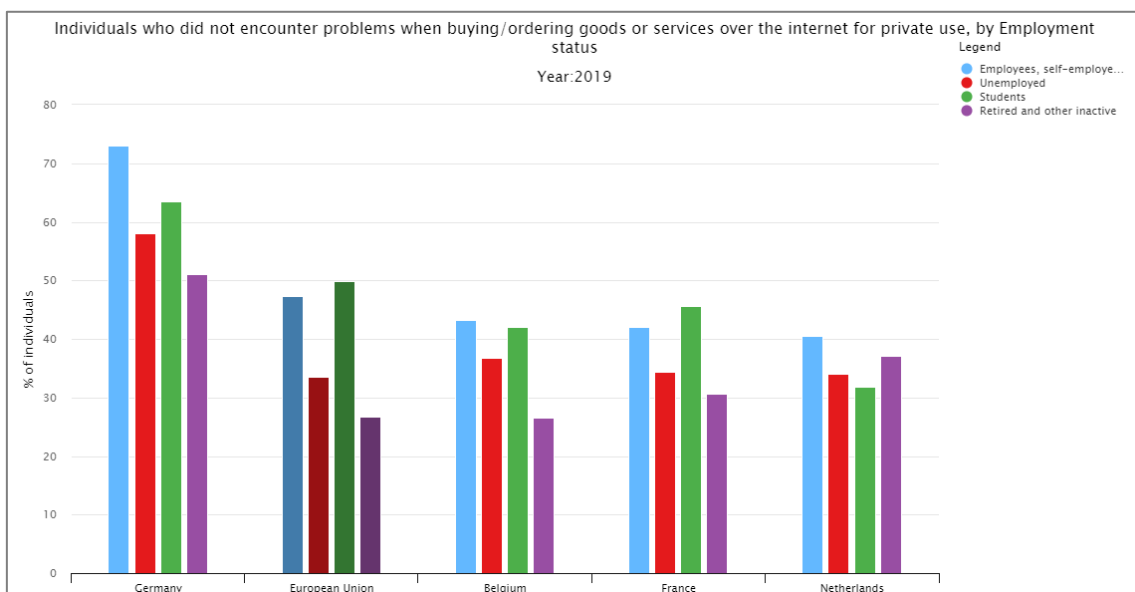
Bron: Europese Commissie, Digital Scoreboard.

Als je enkel de e-commerce omzet van kmo's bekijkt, krijg je echter een ander beeld. België scoort hier nog steeds beter dan de buurlanden maar er is een duidelijke terugval merkbaar sinds 2016 waarbij de omzet uit e-commerce 19,6 % bedroeg, met een daling in 2017 (15,4 %) en 2018 (12,5 %), en in 2019 terug een stijging optekende tot 14,1 %.

3.4.7. Obstakels die individuen ondervonden bij online aankopen op basis van arbeidssituatie in 2019

Grafiek 3-19. Individuele die geen problemen ondervonden bij aankoop/bestellingen online voor privégebruik, op basis van arbeidssituatie

In procent.

Bron: Europese Commissie, Digital Scoreboard.

In 2019 ondervonden werkende Belgen het minste problemen bij online aankopen (43,3 %) gevolgd door studenten (42 %), werklozen (36,7 %) en gepensioneerden (26,5 %). Als er een vergelijking wordt gemaakt met de buurlanden op basis van de cijfers van het Digital Scoreboard

van de Europese Commissie, bemerkt men dat België in vergelijking met Frankrijk en Nederland beter scoort voor alle groepen behalve voor de gepensioneerden (en studenten ten opzichte van Frankrijk). Belgische gepensioneerden ondervinden in 26,5 % geen problemen bij online aankopen, terwijl dat voor Frankrijk 30,6 % is en voor Nederland 37 % bedraagt. Duitsland behaalt in alle categorieën de beste score vooral voor de groep werkenden waarbij in 73 % van de online aankopen geen enkel probleem werd vastgesteld.

Een “harde” brexit zal e-commerce sterk treffen met een enorme toename van douane aangiften tot gevolg. Hierdoor zullen douaniers alle pakketten vanuit en naar het Verenigd Koninkrijk moeten controleren omdat die niet meer onder het Europees recht vallen, met mogelijke grote vertragingen en hogere kosten tot gevolg.

Naar schatting zou 75 % van de totale kosten voor de levering van fysieke goederen via e-commerce worden gemaakt in de “last mile”³⁸³⁹. Ter verduurzaming van de “last mile” kunnen 4 hefboomen worden gecombineerd⁴⁰:

1. Prijsdifferentiebeleid van overheden of van e-commerceaanbieders om duurzamere oplossingen te bevorderen;
2. Nieuwe organisatievormen zodat de distributiekanaalen geoptimaliseerd worden en er een transformatie is naar een duurzaam logistiek proces;
3. Nieuwe en bestaande technologische toepassingen combineren met nieuwe organisatievormen;
4. Transparantiebevorderende maatregelen invoeren door consumenten te informeren over de negatieve impact van bepaalde vormen van e-commercelogistiek.

3.4.8. De impact van de tarieven van b-post op de ontwikkeling van e-commerce in België naar de buurlanden

KPMG heeft die problematiek reeds onderkend in haar studie over e-commerce in opdracht van het BIPT en komt tot de conclusie dat een gebrek aan prijstransparantie, alsook de hoge internationale leveringstarieven, mede tot de voornaamste belemmeringen behoren die Belgische e-retailers en pakketleveranciers ervan weerhouden zich ten volle te kunnen profileren op de internationale e-commerce markt⁴¹. In een studie van Universit  Saint-Louis in opdracht van de Europese Commissie bleek bovendien dat bij bpost het gewogen gemiddelde van het internationaal tarief bijna driemaal duurder is dan het nationale tarief voor een gelijkaardig product⁴².

In de verordening (EU) 2018/644 van het Europees Parlement en de Raad van 18 april 2018 betreffende grensoverschrijdende pakketbezorgdiensten werd in dat verband het volgende vermeld: “Er gelden nog altijd relatief hoge tarieven voor verzenders van kleine hoeveelheden grensoverschrijdende pakketten en andere postzendingen, met name kleine en middelgrote ondernemingen en particulieren. Dat heeft rechtstreekse negatieve gevolgen voor gebruikers die op zoek zijn naar grensoverschrijdende pakketbezorgdiensten, in het bijzonder in het kader van de elektronische handel.”⁴³

In dat verband denkt het BIPT aan het oprichten van een vergelijkingssite voor pakketleveranciers waarbij een aantal basisproducten en prijzen voor zowel nationale en internationale pakketleveringen beschikbaar zouden zijn voor zowel e-retailers als consumenten⁴⁴.

³⁸ Cardenas, Beckers et al (2017), “The e-commerce parcel delivery market and the implications of home B2C deliveries vs pick-up points”, International Journal of Transport Economics.

³⁹ Gevaers, Van de Voorde en Vanelslender (2011) “Characteristics and typology of last-mile logistics from an innovation perspective in an urban context”, Department of Transport and Regional Economics.

⁴⁰ Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (10.02.2020), “[Een duurzame e-commercelogistiek en ‘last mile’](#)”.

⁴¹ KPMG Advisory, Studie met betrekking tot de Belgische markt voor de levering van pakketten in het kader van e-commerceactiviteiten, Mei 2017, blz 5.

⁴² Universit  Saint-Louis, Econometric Study on parcel prices, Final Report, 2015.

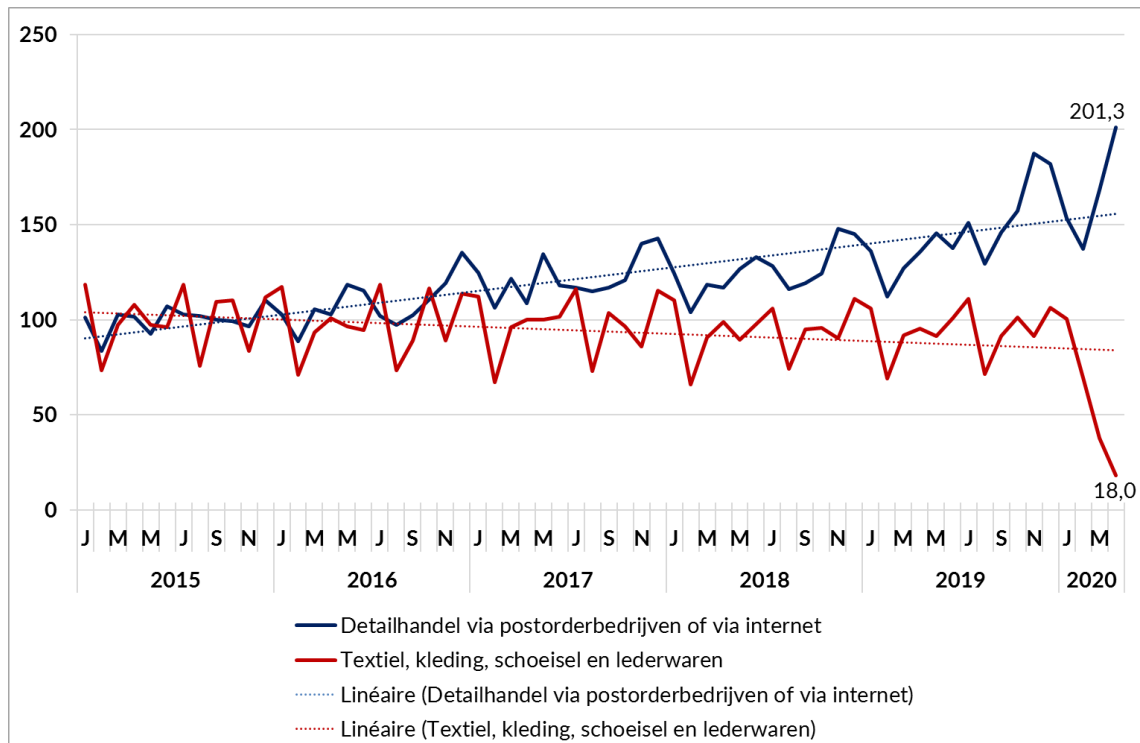
⁴³ Publicatieblad van de Europese Unie, 2 mei 2018, verordening (EU) 2018/644 van het Europees Parlement en de Raad van 18 april 2018 betreffende grensoverschrijdende pakketbezorgdiensten.

⁴⁴ BIPT, Advies van de raad van het BIPT van 12 januari 2018 met betrekking tot de aanbevelingen uit de e-commerce studie, blz. 14.

3.4.9. De impact van de coronacrisis op e-commerce

Grafiek 3-20. Detailhandel via postorderbedrijven of via internet vergeleken met textiel, kleding, schoeisel en lederwaren van 2015 tot april 2020

Brutoindexcijfer in waarde.

Bron: Statbel.

Recente cijfers van Statbel tonen aan dat de detailhandel via postorderbedrijven of via internet (pure internetbedrijven) in april 2020 een sterke toename optekende van hun omzet volgens het bruto indexcijfer in waarde met 201,3 tegen 135,6 in april 2019 wat een stijging is van 48,5 %. De trend is hier duidelijk stijgend.

Daarentegen daalde het omzet bruto indexcijfer in waarde voor textiel, kleding, schoeisel en lederwaren in april 2020 tot 18 tegen 95,4 in april 2020 wat een daling is van 81,1 %. De trendlijn is hier negatief.

4. Bijlagen

Tabel 4-1. NACE-nomenclatuur in de distributiesector

45	Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen	Commerce de gros et de détail et réparation véhicules automobiles et de motocycles
451	Handel in auto's	Commerce de véhicules automobiles
4511	Handel in auto's en lichte bestelwagens (kleiner of gelijk aan 3,5 ton)	Commerce d'automobiles et d'autres véhicules automobiles légers (inférieur ou égal à 3,5 tonnes)
4519	Handel in andere motorvoertuigen	Commerce d'autres véhicules automobiles
452	Onderhoud en reparatie van motorvoertuigen	Entretien et réparation de véhicules automobiles
453	Handel in onderdelen en accessoires van motorvoertuigen	Commerce d'équipements de véhicules automobiles
4531	Groothandel in onderdelen en accessoires van motorvoertuigen	Commerce de gros d'équipements de véhicules automobiles
4532	Detailhandel in onderdelen en accessoires van motorvoertuigen	Commerce de détail d'équipements de véhicules automobiles
454	Handel in en onderhoud en reparatie van motorfietsen en delen en toebehoren van motorfietsen	Commerce, entretien et réparation de motocycles et de pièces et d'accessoires de motocycles
46	Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen	Commerce de gros, à l'exception des véhicules automobiles et des motocycles
461	Handelsbemiddeling	Intermédiaires du commerce de gros
4611	Handelsbemiddeling in landbouwproducten, levende dieren en textielgrondstoffen en halffabrikaten	Intermédiaires du commerce en matières premières agricoles, animaux vivants, matières premières textiles et produits semi-finis
4612	Handelsbemiddeling in brandstoffen, ertsen, metalen en chemische producten	Intermédiaires du commerce en combustibles, métaux, minéraux et produits chimiques
4613	Handelsbemiddeling in hout en bouwmaterialen	Intermédiaires du commerce en bois et matériaux de construction
4614	Handelsbemiddeling in machines, apparaten en werktuigen voor de industrie en in schepen en luchtvaartuigen	Intermédiaires du commerce en machines, équipements industriels, navires et avions
4615	Handelsbemiddeling in meubelen, huishoudelijke artikelen en ijzerwaren	Intermédiaires du commerce en meubles, articles de ménage et quincaillerie
4616	Handelsbemiddeling in textiel, kleding, bont, schoeisel en lederwaren	Intermédiaires du commerce en textiles, habillement, fourrures, chaussures et articles en cuir
4617	Handelsbemiddeling in voedings- en genotmiddelen	Intermédiaires du commerce en denrées, boissons et tabac
4618	Handelsbemiddeling gespecialiseerd in andere goederen	Intermédiaires spécialisés dans le commerce d'autres produits spécifiques
4619	Handelsbemiddeling in goederen, algemeen assortiment	Intermédiaires du commerce en produits divers
462	Groothandel in landbouwproducten en levende dieren	Commerce de gros de produits agricoles bruts et d'animaux vivants
4621	Groothandel in granen, ruwe tabak, zaden en veevoeders	Commerce de gros de céréales, de tabac non manufacturé, de semences et d'aliments pour le bétail
4622	Groothandel in bloemen en planten	Commerce de gros de fleurs et de plantes
4623	Groothandel in levende dieren	Commerce de gros d'animaux vivants
4624	Groothandel in huiden, vellen en leer	Commerce de gros de cuirs et de peaux

463	Groothandel in voedingsmiddelen, dranken en genotmiddelen	Commerce de gros de produits alimentaires, de boissons et de tabac
4631	Groothandel in groenten en fruit	Commerce de gros de fruits et de légumes
4632	Groothandel in vlees en vleesproducten	Commerce de gros de viandes et de produits à base de viande
4633	Groothandel in zuivelproducten, eieren en spijsoleïen en -vetten	Commerce de gros de produits laitiers, oeufs, huiles et matières grasses comestibles
4634	Groothandel in dranken	Commerce de gros de boissons
4635	Groothandel in tabaksproducten	Commerce de gros de produits à base de tabac
4636	Groothandel in suiker, chocolade en suikerwerk	Commerce de gros de sucre, de chocolat et de confiserie
4637	Groothandel in koffie, thee, cacao en specerijen	Commerce de gros de café, de thé, de cacao et d'épices
4638	Groothandel in andere voedingsmiddelen, met inbegrip van vis en schaal- en weekdieren	Commerce de gros d'autres produits alimentaires, y compris poissons, crustacés et mollusques
4639	Niet-gespecialiseerde groothandel in voedings- en genotmiddelen	Commerce de gros non spécialisé de denrées, boissons et tabac
464	Groothandel in andere consumentenartikelen	Commerce de gros d'autres biens domestiques
4641	Groothandel in textiel	Commerce de gros de textiles
4642	Groothandel in kleding en schoeisel	Commerce de gros d'habillement et de chaussures
4643	Groothandel in elektrische huishoudelijke apparaten	Commerce de gros d'appareils électroménagers
4644	Groothandel in porselein, glaswerk en reinigingsmiddelen	Commerce de gros de porcelaine, de verrerie et de produits d'entretien
4645	Groothandel in parfumerieën en cosmetica	Commerce de gros de parfumerie et de produits de beauté
4646	Groothandel in farmaceutische producten	Commerce de gros de produits pharmaceutiques
4647	Groothandel in huismeubilair, tapijten en verlichtingsapparatuur	Commerce de gros de mobilier domestique, de tapis et d'appareils d'éclairage
4648	Groothandel in uurwerken en sieraden	Commerce de gros d'articles d'horlogerie et de bijouterie
4649	Groothandel in andere consumentenartikelen	Commerce de gros d'autres biens domestiques
465	Groothandel in informatie- en communicatieapparatuur	Commerce de gros d'équipements de l'information et de la communication
4651	Groothandel in computers, randapparatuur en software	Commerce de gros d'ordinateurs, d'équipements informatiques périphériques et de logiciels
4652	Groothandel in elektronische en telecommunicatieapparatuur en delen daarvan	Commerce de gros de composants et d'équipements électroniques et de télécommunication
466	Groothandel in andere machines en werktuigen en toebehoren	Commerce de gros d'autres équipements industriels
4661	Groothandel in machines, werktuigen en toebehoren voor de landbouw	Commerce de gros de matériel agricole
4662	Groothandel in gereedschapswerktuigen	Commerce de gros de machines-outils
4663	Groothandel in machines voor de mijnbouw, de bouwnijverheid en de weg- en waterbouw	Commerce de gros de machines pour l'extraction, la construction et le génie civil
4664	Groothandel in machines voor de textielindustrie en in naai- en breimachines	Commerce de gros de machines pour l'industrie textile et l'habillement
4665	Groothandel in kantoormeubelen	Commerce de gros de mobilier de bureau
4666	Groothandel in andere kantoormachines en kantoorbenodigdheden	Commerce de gros d'autres machines et équipements de bureau
4669	Groothandel in andere machines en werktuigen	Commerce de gros d'autres machines et équipements

467	Overige gespecialiseerde groothandel	Autres commerces de gros spécialisés
4671	Groothandel in vaste, vloeibare en gasvormige brandstoffen en aanverwante producten	Commerce de gros de combustibles solides, liquides et gazeux et de produits annexes
4672	Groothandel in metalen en metaalertsen	Commerce de gros de minerais et de métaux
4673	Groothandel in hout, bouwmaterialen en sanitair	Commerce de gros de bois, de matériaux de construction et d'appareils sanitaires
4674	Groothandel in ijzerwaren en in installatiemateriaal voor loodgieterswerk en verwarming	Commerce de gros de quincaillerie et de fournitures pour plomberie et chauffage
4675	Groothandel in chemische producten	Commerce de gros de produits chimiques
4676	Groothandel in andere intermediaire producten	Commerce de gros d'autres produits intermédiaires
4677	Groothandel in afval en schroot	Commerce de gros de déchets et de débris
469	Niet-gespecialiseerde groothandel	Commerce de gros non spécialisé
47	Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen	Commerce de détail, à l'exception des véhicules automobiles et des motocycles
471	Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels	Commerce de détail en magasin non spécialisé
4711	Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels waarbij voedings- en genotmiddelen overheersen	Commerce de détail en magasin non spécialisé à prédominance alimentaire
4719	Overige detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels	Autres commerces de détail en magasin non spécialisé
472	Detailhandel in voedings- en genotmiddelen in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail alimentaire en magasin spécialisé
4721	Detailhandel in groenten en fruit in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de fruits et de légumes en magasin spécialisé
4722	Detailhandel in vlees en vleesproducten in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de viandes et de produits à base de viande en magasin spécialisé
4723	Detailhandel in vis en schaal- en weekdieren in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de poissons, crustacés et mollusques en magasin spécialisé
4724	Detailhandel in brood, banketbakkerswerk en suikerwerk in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de pain, de pâtisserie et de confiserie en magasin spécialisé
4725	Detailhandel in dranken in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de boissons en magasin spécialisé
4726	Detailhandel in tabaksproducten in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de produits à base de tabac en magasin spécialisé
4729	Overige detailhandel in voedingsmiddelen in gespecialiseerde winkels	Autres commerces de détail alimentaires en magasin spécialisé
473	Detailhandel in motorbrandstoffen in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de carburants automobiles en magasin spécialisé
474	Detailhandel in ICT-apparatuur in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail d'équipements de l'information et de la communication en magasin spécialisé
4741	Detailhandel in computers, randapparatuur en software in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail d'ordinateurs, d'unités périphériques et de logiciels en magasin spécialisé
4742	Detailhandel in telecommunicatieapparatuur in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de matériels de télécommunication en magasin spécialisé
4743	Detailhandel in audio- en videoapparatuur in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de matériels audio-vidéo en magasin spécialisé

475	Detailhandel in andere consumentenartikelen in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail d'autres équipements du foyer en magasin spécialisé
4751	Detailhandel in textiel in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de textiles en magasin spécialisé
4752	Detailhandel in ijzerwaren, verf en glas in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de quincaillerie, de peintures et de verres en magasin spécialisé
4753	Detailhandel in tapijten en andere vloerbedekking en wandbekleding in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de tapis, de moquettes et de revêtements de murs et de sols en magasin spécialisé
4754	Detailhandel in elektrische huishoudapparaten in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail d'appareils électroménagers en magasin spécialisé
4759	Detailhandel in meubelen, verlichtingsbenodigdheden en andere huishoudelijke artikelen in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de meubles, d'appareils d'éclairage et d'autres articles de ménage en magasin spécialisé
476	Detailhandel in cultuur- en recreatieartikelen in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de biens culturels et de loisirs en magasin spécialisé
4761	Detailhandel in boeken in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de livres en magasin spécialisé
4762	Detailhandel in kranten en kantoorbehoeften in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de journaux et de papeterie en magasin spécialisé
4763	Detailhandel in audio- en video-opnamen in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail d'enregistrements musicaux et vidéo en magasin spécialisé
4764	Detailhandel in sportartikelen in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail d'articles de sport en magasin spécialisé
4765	Detailhandel in spellen en speelgoed in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de jeux et de jouets en magasin spécialisé
477	Detailhandel in andere artikelen in gespecialiseerde winkels	Autres commerces de détail en magasin spécialisé
4771	Detailhandel in kleding in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail d'habillement en magasin spécialisé
4772	Detailhandel in schoeisel en lederwaren in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de chaussures et d'articles en cuir en magasin spécialisé
4773	Apothekers in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de produits pharmaceutiques en magasin spécialisé
4774	Detailhandel in medische en orthopedische artikelen in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail d'articles médicaux et orthopédiques en magasin spécialisé
4775	Detailhandel in cosmetica en toiletartikelen in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de parfumerie et de produits de beauté en magasin spécialisé
4776	Detailhandel in bloemen, planten, zaden, kunstmeststoffen, huisdieren en voedsel voor huisdieren in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail de fleurs, de plantes, de graines, d'engrais, d'animaux de compagnie et d'aliments pour ces animaux en magasin spécialisé
4777	Detailhandel in uurwerken en sieraden in gespecialiseerde winkels	Commerce de détail d'articles d'horlogerie et de bijouterie en magasin spécialisé
4778	Overige detailhandel in nieuwe artikelen in gespecialiseerde winkels	Autres commerces de détail de biens neufs en magasin spécialisé
4779	Detailhandel in antiquiteiten en tweedehandsgoederen in winkels	Commerce de détail d'antiquités et de biens d'occasion en magasin
478	Markt- en straathandel	Commerce de détail sur éventaies et marchés
4781	Markt- en straathandel in voedings- en genotmiddelen	Commerce de détail alimentaire sur éventaies et marchés
4782	Markt- en straathandel in textiel, kleding en schoeisel	Commerce de détail de textiles, d'habillement et de chaussures sur éventaies et marchés
4789	Markt- en straathandel in andere artikelen	Autres commerces de détail sur éventaies et marchés
479	Detailhandel, niet in winkels en exclusief markt- en straathandel	Commerce de détail hors magasin, éventaies ou marchés
4791	Detailhandel via postorderbedrijven of via internet	Vente à distance
4799	Overige detailhandel, niet in winkels en exclusief markt- en straathandel	Autres commerces de détail hors magasin, éventaies ou marchés

Bron: [Statbel](#).

Tabel 4-2. Omzet volgens btw-gegevens

	Bedragen in duizenden euro																				
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		2018-I	2018-II	2018-III	2018-IV	2019-I	2019-II	2019-III	2019-IV
45	90.918.527	73.389.120	82.515.819	88.834.811	85.393.373	88.024.632	92.330.933	100.269.637	109.996.637	119.575.208	122.523.970	129.781.320		32.145.230	31.821.944	27.292.180	31.264.616	32.698.291	32.722.696	29.840.650	34.519.683
451	69.990.691	55.085.623	61.240.107	65.336.509	63.006.741	64.090.496	69.076.396	75.421.416	83.020.532	91.615.640	94.446.312	99.146.128		25.103.775	24.364.199	20.823.696	24.154.642	24.969.202	25.120.840	22.773.062	26.283.024
452	6.002.303	6.014.043	5.184.216	5.499.430	5.209.068	5.315.427	4.965.750	4.569.529	4.944.418	5.253.579	5.268.851	4.949.291		1.304.986	1.374.870	1.095.518	1.493.477	1.165.429	1.210.419	1.090.409	1.483.034
453	13.921.702	11.506.758	15.361.287	17.331.133	16.510.612	17.940.718	17.642.068	19.608.140	21.159.133	21.842.946	21.857.493	24.750.385		5.508.333	5.803.905	5.146.180	5.399.075	6.329.240	6.122.918	5.754.687	6.543.540
454	1.003.831	782.696	730.209	667.739	666.952	677.991	646.719	670.552	872.554	863.043	951.314	935.516		228.136	278.970	226.786	217.422	234.420	268.519	222.492	210.085
46	307.497.397	270.202.454	313.940.416	351.530.767	364.488.341	361.475.298	363.070.206	357.869.776	345.021.256	367.478.680	382.657.363	380.137.175		93.784.777	98.172.818	92.412.870	98.286.897	94.009.036	95.463.831	91.858.125	98.806.183
461	14.834.222	12.733.286	14.759.391	18.271.469	18.063.062	17.681.841	15.039.902	15.023.963	14.963.305	17.941.612	18.943.901	20.205.610		4.524.926	4.874.741	4.707.933	4.836.301	4.484.703	5.127.690	5.165.951	5.427.266
462	8.191.346	7.290.488	7.517.065	7.834.698	8.124.146	8.540.084	8.359.222	7.543.817	7.715.050	8.176.844	9.105.279	9.904.399		2.263.115	2.411.989	2.074.714	2.355.461	2.287.278	2.689.200	2.288.504	2.639.417
463	39.089.773	38.438.498	41.595.619	43.630.734	45.239.729	47.812.556	48.228.978	49.048.715	50.365.416	52.715.869	53.444.473	53.130.072		12.492.727	13.862.951	13.229.073	13.859.722	12.498.991	13.525.271	13.217.701	13.888.109
464	77.763.227	80.869.723	85.807.451	89.887.194	91.466.416	88.504.814	90.714.433	99.203.876	87.189.996	84.965.936	85.493.700	91.914.093		21.362.243	21.202.855	20.871.282	22.057.319	23.238.711	21.723.150	22.886.884	24.065.348
465	11.735.754	9.563.696	10.431.036	9.679.390	8.935.545	8.579.748	8.485.967	8.581.505	8.735.036	10.555.522	10.623.241	11.350.452		2.516.242	2.371.051	2.491.106	3.244.842	2.661.004	2.690.569	2.495.471	3.503.408
466	25.117.055	20.646.787	23.115.175	26.489.171	26.483.453	26.038.994	27.189.675	28.633.220	29.407.139	30.110.621	30.730.230	31.074.419		7.684.666	7.934.840	7.167.286	7.943.438	7.786.389	7.848.308	7.381.971	8.057.751
467	124.469.604	94.791.878	126.273.402	151.449.533	163.092.304	161.307.225	161.184.550	146.332.562	143.079.407	159.625.387	170.883.603	158.523.444		42.137.605	44.687.150	40.952.781	43.106.067	40.054.130	40.863.436	37.394.888	40.210.990
469	6.296.416	5.868.098	4.441.277	4.288.578	3.083.686	3.010.036	3.867.479	3.502.118	3.565.907	3.386.889	3.432.936	4.034.686		803.253	827.241	918.695	883.747	997.830	996.207	1.026.755	1.013.894
47	77.645.795	78.956.881	85.178.734	88.024.747	90.061.969	91.236.264	92.496.710	94.883.011	97.692.252	98.882.955	100.044.156	102.199.593		23.920.731	25.177.190	24.444.587	26.501.649	24.174.638	25.903.567	24.955.678	27.165.710
471	30.319.371	31.910.788	35.439.356	36.159.326	37.803.350	38.636.754	39.882.747	42.085.266	45.293.078	46.237.660	46.808.789	47.566.394		11.428.718	11.828.502	11.575.541	11.976.029	11.450.467	12.102.776	11.777.528	12.235.624
472	4.499.691	4.487.566	4.704.929	4.843.837	4.966.522	5.055.838	4.989.662	5.079.327	5.144.211	5.022.771	5.112.987	5.083.410		1.169.762	1.311.587	1.222.801	1.408.837	1.141.388	1.305.826	1.208.665	1.427.531
473	4.900.384	4.317.110	5.193.274	5.423.622	5.427.852	5.502.483	5.922.657	5.405.713	4.997.368	4.837.553	4.104.582	4.591.782		987.091	1.034.081	1.040.142	1.043.268	1.088.569	1.174.780	1.134.867	1.193.566
474	2.568.012	2.397.225	2.289.102	2.280.435	2.124.606	2.087.390	2.119.415	1.775.369	1.807.860	1.757.080	1.805.362	1.568.689		435.809	400.503	428.059	540.991	358.517	356.638	373.149	480.385
475	9.782.807	9.985.685	10.431.126	10.832.316	10.986.813	10.801.280	10.769.240	10.936.516	11.193.434	11.128.324	11.182.757	11.384.465		2.726.262	2.806.108	2.734.842	2.915.545	2.732.888	2.872.799	2.813.969	2.964.808
476	3.592.660	3.492.424	3.559.211	3.560.735	3.341.605	3.210.815	3.142.580	3.067.238	3.057.731	2.962.962	2.931.700	3.397.653		638.311	695.728	730.850	866.811	730.048	827.537	874.960	965.108
477	20.258.614	19.514.872	20.396.374	21.463.417	21.485.009	21.849.742	22.113.710	22.631.156	21.887.395	21.897.251	22.213.060	22.272.397		5.186.078	5.737.262	5.258.138	6.031.582	5.205.740	5.741.511	5.315.383	6.009.763
478	382.103	397.053	413.832	425.796	436.701	441.532	465.364	476.417	494.799	497.981	504.138	527.153		107.333	136.836	126.938	133.031	112.799	140.851	134.259	139.244
479	1.342.153	2.454.158	2.751.530	3.035.263	3.489.511	3.650.430	3.091.335	3.426.009	3.816.376	4.541.373	5.380.781	5.807.650		1.241.367	1.226.583	1.327.276	1.585.555	1.354.222	1.380.849	1.322.898	1.749.681

Bron: Statbel.

Tabel 4-3. Evolutie van de omzet volgens btw-gegevens

	Verloop																				
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2008	2018-I	2018-II	2018-III	2018-IV	2019-I	2019-II	2019-III	2019-IV
45		-19,3%	12,4%	7,7%	-3,9%	3,1%	4,9%	8,6%	9,7%	8,7%	2,5%	5,9%	42,7%	5,6%	2,8%	0,9%	0,4%	5,6%	2,8%	9,3%	10,4%
451		-21,3%	11,2%	6,7%	-3,6%	1,7%	7,8%	9,2%	10,1%	10,4%	3,1%	5,0%	41,7%	7,3%	2,3%	0,5%	2,0%	-0,5%	3,1%	9,4%	8,8%
452		0,2%	-13,8%	6,1%	-5,3%	2,0%	-6,6%	-8,0%	8,2%	6,3%	0,3%	-6,1%	-17,5%	-0,1%	2,6%	-1,2%	-0,3%	-10,7%	-12,0%	-0,5%	-0,7%
453		-17,3%	33,5%	12,8%	-4,7%	8,7%	-1,7%	11,1%	7,9%	3,2%	0,1%	13,2%	77,8%	-0,7%	5,1%	2,8%	-6,4%	14,9%	5,5%	11,8%	21,2%
454		-22,0%	-6,7%	-8,6%	-0,1%	1,7%	-4,6%	3,7%	30,1%	-1,1%	10,2%	-1,7%	-6,8%	18,2%	9,3%	1,6%	13,5%	2,8%	-3,7%	-1,9%	-3,4%
46		-12,1%	16,2%	12,0%	3,7%	-0,8%	0,4%	-1,4%	-3,6%	6,5%	4,1%	-0,7%	23,6%	3,6%	5,6%	5,4%	2,1%	0,2%	-2,8%	-0,6%	0,5%
461		-14,2%	15,9%	23,8%	-1,1%	-2,1%	-14,9%	-0,1%	-0,4%	19,9%	5,6%	6,7%	36,2%	1,8%	9,5%	6,8%	4,3%	-0,9%	5,2%	9,7%	12,2%
462		-11,0%	3,1%	4,2%	3,7%	5,1%	-2,1%	-9,8%	2,3%	6,0%	11,4%	8,8%	20,9%	17,8%	12,8%	15,0%	1,8%	1,1%	11,5%	10,3%	12,1%
463		-1,7%	8,2%	4,9%	3,7%	5,7%	0,9%	1,7%	2,7%	4,7%	1,4%	-0,6%	35,9%	0,5%	1,7%	1,6%	1,6%	0,1%	-2,4%	-0,1%	0,2%
464		4,0%	6,1%	4,8%	1,8%	-3,2%	2,5%	9,4%	-12,1%	-2,6%	0,6%	7,5%	18,2%	2,4%	0,8%	-1,2%	0,6%	8,8%	2,5%	9,7%	9,1%
465		-18,5%	9,1%	-7,2%	-7,7%	-4,0%	-1,1%	1,1%	1,8%	20,8%	0,6%	6,8%	-3,3%	-1,6%	-3,4%	1,8%	4,8%	5,8%	13,5%	0,2%	8,0%
466		-17,8%	12,0%	14,6%	0,0%	-1,7%	4,4%	5,3%	2,7%	2,4%	2,1%	1,1%	23,7%	0,6%	2,3%	2,6%	2,8%	1,3%	-1,1%	3,0%	1,4%
467		-23,8%	33,2%	19,9%	7,7%	-1,1%	-0,1%	-9,2%	-2,2%	11,6%	7,1%	-7,2%	27,4%	5,8%	10,0%	10,5%	2,4%	-4,9%	-8,6%	-8,7%	-6,7%
469		-6,8%	-24,3%	-3,4%	-28,1%	-2,4%	28,5%	-9,4%	1,8%	-5,0%	1,4%	17,5%	-35,9%	-7,2%	-0,3%	9,2%	3,9%	24,2%	20,4%	11,8%	14,7%
47		1,7%	7,9%	3,3%	2,3%	1,3%	1,4%	2,6%	3,0%	1,2%	1,2%	2,2%	31,6%	0,2%	-0,1%	0,7%	3,8%	1,1%	2,9%	2,1%	2,5%
471		5,2%	11,1%	2,0%	4,5%	2,2%	3,2%	5,5%	7,6%	2,1%	1,2%	1,6%	56,9%	1,8%	-0,8%	1,5%	2,5%	0,2%	2,3%	1,7%	2,2%
472		-0,3%	4,8%	3,0%	2,5%	1,8%	-1,3%	1,8%	1,3%	-2,4%	1,8%	-0,6%	13,0%	2,0%	1,9%	0,9%	2,4%	-2,4%	-0,4%	-1,2%	1,3%
473		-11,9%	20,3%	4,4%	0,1%	1,4%	7,6%	-8,7%	-7,6%	-3,2%	-15,2%	11,9%	-6,3%	-27,4%	-20,0%	-13,0%	5,5%	10,3%	13,6%	9,1%	14,4%
474		-6,7%	-4,5%	-0,4%	-6,8%	-1,8%	1,5%	-16,2%	1,8%	-2,8%	2,7%	-13,1%	-38,9%	4,2%	-0,9%	3,3%	3,9%	-17,7%	-11,0%	-12,8%	-11,2%
475		2,1%	4,5%	3,8%	1,4%	-1,7%	-0,3%	1,6%	2,3%	-0,6%	0,5%	1,8%	16,4%	2,1%	0,1%	-1,7%	1,5%	0,2%	2,4%	2,9%	1,7%
476		-2,8%	1,9%	0,0%	-6,2%	-3,9%	-2,1%	-2,4%	-0,3%	-3,1%	-1,1%	15,9%	-5,4%	-2,0%	-0,7%	-3,0%	1,1%	14,4%	18,9%	19,7%	11,3%
477		-3,7%	4,5%	5,2%	0,1%	1,7%	1,2%	2,3%	-3,3%	0,0%	1,4%	0,3%	9,9%	-0,8%	2,5%	-1,0%	4,6%	0,4%	0,1%	1,1%	-0,4%
478		3,9%	4,2%	2,9%	2,6%	1,1%	5,4%	2,4%	3,9%	0,6%	1,2%	4,6%	38,0%	-1,0%	0,2%	1,5%	4,0%	5,1%	2,9%	5,8%	4,7%
479		82,9%	12,1%	10,3%	15,0%	4,6%	-15,3%	10,8%	11,4%	19,0%	18,5%	7,9%	332,7%	16,2%	16,5%	24,3%	17,2%	9,1%	12,6%	-0,3%	10,4%

Bron: Statbel.

Tabel 4-4. Investeringsen volgens btw-gegevens

	Bedragen in duizenden euro																			
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2018-I	2018-II	2018-III	2018-IV	2019-I	2019-II	2019-III	2019-IV
45	949.158	844.331	880.723	1.033.371	882.882	927.493	1.059.752	1.158.409	1.365.092	1.436.805	1.508.303	1.693.699	358.676	358.551	324.676	466.400	438.979	419.212	417.976	417.532
451	627.391	515.631	499.985	695.489	606.912	656.592	783.222	864.431	1.078.546	1.079.068	1.171.088	1.343.053	286.352	267.289	244.612	372.835	361.859	345.584	347.164	288.446
452	232.334	234.783	301.220	249.106	175.351	171.907	178.845	165.060	175.190	219.186	209.304	216.898	48.928	51.610	46.182	62.584	48.597	49.771	45.871	72.659
453	68.998	74.764	60.060	74.806	87.453	87.220	81.258	115.548	93.504	122.909	110.069	119.181	18.805	34.932	28.999	27.333	24.620	20.908	22.212	51.441
454	20.435	19.153	19.458	13.970	13.166	11.774	16.427	13.370	17.852	15.642	17.842	14.567	4.591	4.720	4.883	3.648	3.903	2.949	2.729	4.986
46	2.350.382	1.875.982	1.947.191	2.113.505	2.012.997	1.951.463	1.884.123	1.907.739	2.069.566	2.184.804	2.215.729	2.570.083	492.069	567.752	505.586	650.322	484.267	556.214	493.967	1.035.635
461	180.070	169.445	186.449	181.100	158.085	151.628	145.573	150.009	196.227	198.251	176.493	185.488	40.035	43.451	41.703	51.304	36.563	43.376	46.425	59.124
462	104.129	93.231	94.633	104.156	93.472	86.085	93.497	101.974	103.565	98.929	108.845	138.735	24.071	25.002	27.348	32.424	35.988	35.065	24.826	42.856
463	375.049	336.633	335.377	387.248	367.530	354.828	381.279	393.528	400.520	413.791	506.882	441.606	99.389	135.461	126.974	145.058	97.879	114.982	92.709	136.036
464	379.471	357.685	451.858	438.890	434.640	384.135	398.815	362.011	354.222	372.492	359.337	404.119	78.301	91.571	80.439	109.026	76.961	97.650	100.368	129.140
465	97.145	54.118	49.229	37.442	46.793	62.584	40.210	37.735	38.884	58.646	39.333	310.163	10.162	9.489	8.934	10.748	10.926	14.004	14.569	270.664
466	392.394	274.816	287.077	306.486	327.297	332.305	296.794	299.360	317.264	403.975	363.967	370.364	85.021	91.850	77.644	109.452	86.252	91.990	68.007	124.115
467	765.731	537.132	518.558	634.697	563.585	559.713	499.995	530.936	635.762	613.806	635.895	695.373	146.156	165.628	137.981	186.130	134.397	152.471	141.914	266.591
469	56.393	52.922	24.010	23.486	21.595	20.185	27.960	32.186	23.122	24.914	24.977	24.235	8.934	5.300	4.563	6.180	5.301	6.676	5.149	7.109
47	2.156.092	2.136.739	2.916.579	2.320.379	2.378.202	2.203.229	2.325.156	2.354.048	2.499.635	2.611.037	2.464.247	2.556.398	571.228	576.983	577.474	738.562	558.950	637.239	597.845	762.364
471	697.217	674.504	1.478.742	863.880	989.666	830.419	968.434	979.064	1.084.348	1.216.595	1.115.315	1.195.016	241.636	253.122	279.455	341.102	252.018	304.418	278.361	360.219
472	182.586	181.533	192.210	200.636	185.387	179.279	166.531	186.696	201.445	192.359	188.100	201.148	41.932	48.415	42.974	54.779	44.313	48.424	43.170	65.241
473	54.489	45.730	40.038	39.752	35.330	74.809	34.791	37.912	35.654	34.726	39.824	41.972	7.365	8.388	9.894	14.177	10.235	10.478	6.924	14.335
474	77.702	75.619	65.981	61.953	54.908	47.143	41.749	53.153	48.241	40.962	35.091	37.968	8.294	7.919	8.067	10.811	7.242	8.936	9.810	11.980
475	298.615	305.610	295.893	282.320	285.596	255.787	297.877	284.726	293.015	259.328	253.957	241.209	67.385	52.342	54.945	79.285	53.747	63.439	53.298	70.725
476	97.102	81.347	80.781	74.852	67.895	70.430	62.760	56.846	59.711	59.057	63.174	65.477	14.867	16.673	13.836	17.798	14.407	18.546	12.947	19.577
477	701.404	711.609	705.724	736.799	698.316	686.318	696.602	693.735	709.495	737.539	693.342	692.728	172.382	171.608	151.856	197.496	158.153	164.894	173.359	196.322
478	25.898	26.493	25.208	28.321	23.366	25.660	25.503	26.476	26.926	26.968	30.708	32.142	6.574	8.632	7.646	7.856	7.921	7.179	6.824	10.218
479	21.079	34.294	32.002	31.866	37.738	33.384	30.909	35.440	40.800	43.503	44.736		10.793	9.884	8.801	15.258	10.914	10.925	13.152	13.747

Bron: Statbel.

Tabel 4-5. Evolutie van de investeringen volgens btw-gegevens

	Verloop																				
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2008	2018-I	2018-II	2018-III	2018-IV	2019-I	2019-II	2019-III	2019-IV
45		-11,0%	4,3%	17,3%	-14,6%	5,1%	14,3%	9,3%	17,8%	5,3%	5,0%	12,3%	78,4%	23,4%	-16,7%	3,4%	23,4%	5,6%	-7,8%	4,4%	17,4%
451		-17,8%	-3,0%	39,1%	-12,7%	8,2%	19,3%	10,4%	24,8%	0,0%	8,5%	14,7%	114,1%	18,6%	-21,9%	-0,6%	20,7%	20,5%	-13,0%	2,3%	26,0%
452		1,1%	28,3%	-17,3%	-29,6%	-2,0%	4,0%	-7,7%	6,1%	25,1%	-4,5%	3,6%	-6,6%	22,9%	18,5%	45,5%	18,0%	-1,6%	-2,3%	-14,9%	1,3%
453		8,4%	-19,7%	24,6%	16,9%	-0,3%	-6,8%	42,2%	-19,1%	31,4%	-10,4%	8,3%	72,7%	76,3%	-4,2%	-26,9%	78,1%	-60,5%	41,2%	90,0%	-22,4%
454		-6,3%	1,6%	-28,2%	-5,8%	-10,6%	39,5%	-18,6%	33,5%	-12,4%	14,1%	-18,4%	-28,7%	-38,8%	24,3%	9,1%	-7,6%	1,0%	11,3%	100,9%	-18,7%
46		-20,2%	3,8%	8,5%	-4,8%	-3,1%	-3,5%	1,3%	8,5%	5,6%	1,4%	16,0%	9,3%	3,5%	6,0%	19,1%	-1,8%	0,9%	4,0%	-11,8%	11,6%
461		-5,9%	10,0%	-2,9%	-12,7%	-4,1%	-4,0%	3,0%	30,8%	1,0%	-11,0%	5,1%	3,0%	-3,5%	6,7%	8,9%	-9,4%	15,1%	6,3%	-42,2%	1,8%
462		-10,5%	1,5%	10,1%	-10,3%	-7,9%	8,6%	9,1%	1,6%	-4,5%	10,0%	27,5%	33,2%	-13,4%	4,3%	1,6%	-11,8%	6,6%	-17,5%	8,8%	53,8%
463		-10,2%	-0,4%	15,5%	-5,1%	-3,5%	7,5%	3,2%	1,8%	3,3%	22,5%	-12,9%	17,7%	-9,6%	5,5%	8,4%	8,8%	10,7%	24,4%	32,0%	32,7%
464		-5,7%	26,3%	-2,9%	-1,0%	-11,6%	3,8%	-9,2%	-2,2%	5,2%	-3,5%	12,5%	6,5%	5,4%	28,2%	16,7%	-8,9%	-16,1%	-11,1%	-12,1%	9,1%
465		-44,3%	-9,0%	-23,9%	25,0%	33,7%	-35,8%	-6,2%	3,0%	50,8%	-32,9%	688,6%	219,3%	72,6%	10,2%	11,0%	92,1%	-31,9%	-11,2%	1,7%	-55,5%
466		-30,0%	4,5%	6,8%	6,8%	1,5%	-10,7%	0,9%	6,0%	27,3%	-9,9%	1,8%	-5,6%	2,6%	29,9%	80,9%	3,6%	11,1%	-6,6%	-40,9%	10,0%
467		-29,9%	-3,5%	22,4%	-11,2%	-0,7%	-10,7%	6,2%	19,7%	-3,5%	3,6%	9,4%	-9,2%	13,2%	-14,0%	3,9%	-10,4%	-0,9%	11,6%	-3,8%	8,1%
469		-6,2%	-54,6%	-2,2%	-8,1%	-6,5%	38,5%	15,1%	-28,2%	7,8%	0,3%	-3,0%	-57,0%	5,0%	-21,6%	0,6%	54,3%	8,6%	9,3%	10,2%	-21,4%
47		-0,9%	36,5%	-20,4%	2,5%	-7,4%	5,5%	1,2%	6,2%	4,5%	-5,6%	3,7%	18,6%	4,3%	-1,3%	4,2%	7,8%	-6,7%	-5,9%	-2,3%	-4,7%
471		-3,3%	119,2%	-41,6%	14,6%	-16,1%	16,6%	1,1%	10,8%	12,2%	-8,3%	7,1%	71,4%	2,0%	0,3%	8,3%	30,5%	-6,5%	-6,1%	-0,9%	-13,1%
472		-0,6%	5,9%	4,4%	-7,6%	-3,3%	-7,1%	12,1%	7,9%	-4,5%	-2,2%	6,9%	10,2%	-6,5%	-7,2%	-8,3%	2,7%	-5,5%	0,1%	2,9%	-6,1%
473		-16,1%	-12,4%	-0,7%	-11,1%	111,7%	-53,5%	9,0%	-6,0%	-2,6%	14,7%	5,4%	-23,0%	-3,1%	-18,0%	3,7%	9,2%	-2,4%	-3,0%	37,1%	26,6%
474		-2,7%	-12,7%	-6,1%	-11,4%	-14,1%	-11,4%	27,3%	-9,2%	-15,1%	-14,3%	8,2%	-51,1%	-12,4%	-6,7%	-32,5%	-6,6%	-5,4%	-28,6%	-11,7%	-5,5%
475		2,3%	-3,2%	-4,6%	1,2%	-10,4%	16,5%	-4,4%	2,9%	-11,5%	-2,1%	-5,0%	-19,2%	-12,8%	-10,0%	5,9%	-22,2%	10,1%	-23,1%	-6,5%	12,4%
476		-16,2%	-0,7%	-7,3%	-9,3%	3,7%	-10,9%	-9,4%	5,0%	-1,1%	7,0%	3,6%	-32,6%	-10,0%	-6,8%	9,1%	3,8%	11,3%	21,2%	-3,4%	1,5%
477		1,5%	-0,8%	4,4%	-5,2%	-1,7%	1,5%	-0,4%	2,3%	4,0%	-6,0%	-0,1%	-1,2%	22,2%	4,5%	3,4%	-10,3%	-15,8%	-3,5%	-6,1%	3,5%
478		2,3%	-4,9%	12,3%	-17,5%	9,8%	-0,6%	3,8%	1,7%	0,2%	13,9%	4,7%	24,1%	-21,8%	15,3%	18,6%	-8,7%	21,4%	6,0%	10,2%	23,3%
479		62,7%	-6,7%	-0,4%	18,4%	-11,5%	-7,4%	14,7%	15,1%	6,6%	2,8%	8,9%	131,2%	-6,1%	-21,2%	-4,5%	51,5%	23,6%	21,8%	-5,5%	-9,8%

Bron: Statbel.